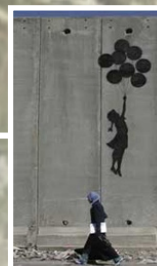

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**ΘΕΜΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ:
ΟΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ**

**ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΕΛ-ΜΑΣΡΙ ΑΜΖΑΝΤ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ :ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ**

Στην οικογένεια μου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικό ζητούμενο της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των χωρικών επιπτώσεων που προκλήθηκαν από την κατασκευή του διαχωριστικού τείχους στα εδάφη της Δυτικής Όχθης της Παλαιστίνης. Η ανάλυση των επιπτώσεων χωρίζεται σε τρεις άξονες. Στον πρώτο άξονα, θα διερευνηθούν οι επιπτώσεις που προήλθαν, μετά την κατασκευή του τείχους, στις μεταφορές και τις συγκοινωνίες της Δυτικής Όχθης. Στον δεύτερο άξονα, η ανάλυση εστιάζει στις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που προκλήθηκαν από τον χωρικό αποκλεισμό εδαφών της. Στον τρίτο και τελευταίο άξονα, εξετάζονται οι επιπτώσεις στις συνδέσεις και αλληλεξαρτήσεις των οικισμών από την σκοπιά της γεωγραφικής και χωρικής ασυνέχειας που προκάλεσε η κατασκευή του τείχους. Από την συνολική ανάλυση προκύπτουν ενδιαφέροντα συμπεράσματα, τόσο σε σχέση με αυτό καθαυτό το χωρικά εντοπισμένο αντικείμενο της εργασίας όσο και με τις γενικότερες γεωπολιτικές συνθήκες και τάσεις που επικρατούν στην περιοχή.

Λέξεις κλειδιά: χωρικός αποκλεισμός, γεωγραφική ασυνέχεια, θύλακες

ABSTRACT

This diploma thesis aims to investigate the spatial effects caused by the construction of the separation wall in the West Bank of Palestine. The impact analysis is divided into three axes. In the first axis, is explored the impact in the transportation system of the West Bank. In the second axis, the analysis focuses on economical and social impacts caused by spatial exclusion of Palestinian territories. In the third and final axis, is analyzed the effect on the connections and interdependencies of urban network from the perspective of geographic and spatial discontinuity caused by the construction of the wall. As a result, the impact that come from the analysis are very interesting not only in relation with that specific project but also with the broader geopolitical conditions and trends which prevail in the region.

Keys word: spatial exclusion, geographic discontinuity, enclaves

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας, σημαντική είναι η συμβολή ορισμένων ανθρώπων, που στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω. Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Σταθάκη Δημήτριο για τις πολύτιμες καθοδηγητικές συμβουλές του, καθώς και για την παροχή πλήθους σημαντικών στοιχείων που με βοήθησαν ιδιαίτερα στην ολοκλήρωση της διπλωματικής μου. Επίσης θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους καθηγητές Σκάγιανη Π, Βογιαζίδη Ν, Ντυκέν ΜΝ για το ενδιαφέρον που έδειξαν για το θέμα της διπλωματικής μου.

Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά κ. Ίσματ Σάμπρι, επιτετραμμένο της Παλαιστινιακής πρεσβείας στην Αθήνα, για την παροχή σημαντικών στοιχείων που με βοήθησαν στην ολοκλήρωση της εργασίας μου.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Χάνι Χρουπ, μέλος τοπικής αυτοδιοίκησης του νομού Ραμάλλα για την παροχή στοιχείων.

Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους φίλους και συγγενείς μου που με βοήθησαν, και κυρίως την Καλλιονάκη Αγγελική και Τσιαπανίτη Φωτεινή για την πολύτιμη βοήθεια τους.

Σε αυτό το σημείο, δεν θα μπορούσα να παραλείψω την οικογένεια μου για την πολύχρονη και ανιδιοτελή ηθική και υλική υποστήριξη σε όλες τις προσπάθειες μου. Η Παρούσα εργασία είναι αποκλειστικά αφιερωμένη σε αυτούς και στην ιστορία τους η οποία έχει συνδεθεί με την ιστορία της Παλαιστίνης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ABSTRACT	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ	8
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	9
ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
1 ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ.....	13
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ.....	14
1.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ.....	19
1.4 ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	20
1.4.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ.....	20
1.4.2 ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ.....	21
1.5 ΧΡΗΣΕΙΣ/ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΓΗΣ.....	23
1.6 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ.....	24
1.6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ 1948-1967.....	25

1.6.2	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΙΣΡΑΗΛΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ 1967-1994 ..	26
1.6.3	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ.....	28
1.6.4	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ.....	29
1.7	ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ.....	30
1.7.1	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ	31
1.7.2	ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑ.....	34
1.7.3	ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	36
1.7.4	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ.....	37
1.8	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ-ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ.....	42
1.8.1	ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΕΠ	43
1.8.2	ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΕΠ	44
1.8.3	ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	46
1.8.4	ΑΝΕΡΓΙΑ	49
1.9	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	50
2	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΧΩΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΕΚΤΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	52
2.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	52
2.2	ΑΠΟΙΚΙΕΣ	52
2.2.1	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ.....	52
2.2.2	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ.....	54
2.2.3	ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ	57
2.3	ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΙΣΡΑΗΛΙΝΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	61
2.4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	64
3	ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	66

3.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	66
3.2	ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ - ΦΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	66
3.3	ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ.....	69
3.4	ΤΕΙΧΟΣ- ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΔΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	71
3.5	ΤΕΙΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ	74
3.5.1	<i>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</i>	75
3.5.2	<i>ΥΓΕΙΑ</i>	76
3.5.3	<i>ΚΟΙΝΩΝΙΑ</i>	76
3.5.4	<i>ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΓΑΘΩΝ-ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ</i>	77
3.6	ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	80
3.7	ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ.....	82
3.8	ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ - ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	83
3.9	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	87
4	ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	89
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ.....	91
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΧΑΡΤΕΣ	96
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΙΚΟΝΕΣ.....	129

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Ταξινόμηση της ΔΟ σύμφωνα με τις συνθήκες που έχουν λάβει χώρα	18
Πίνακας 2. Η έκταση των νομών της Δυτικής Όχθης	19
Πίνακας 3. Χρήσεις γης της Δυτικής Όχθης	23
Πίνακας 4. Διοικητικά επίπεδα στην ΔΟ κατά την περίοδο 1967 -1994	27
Πίνακας 5. Υφιστάμενη διοικητική διάρθρωση της ΔΟ	29
Πίνακας 6. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Παλαιστίνης.....	32
Πίνακας 7. Πληθυσμιακή εξέλιξη των νομών της Δυτικής Όχθης.....	33
Πίνακας 8. Ο Πληθυσμός της Δυτικής Όχθης ανά φύλο και ηλικιακές ομάδες για το 2007	35
Πίνακας 9. Πληθυσμιακή πυκνότητα ανά νομό για την Δυτική Όχθη το έτος 2007	37
Πίνακας 10. Κατηγοριοποίηση οικισμών	38
Πίνακας 11. Κατανομή πληθυσμού στο χώρο.....	39
Πίνακας 12. Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Δυτικής Όχθης (σε εκατ. Δολάρια)	43
Πίνακας 13. Διαχρονική εξέλιξη της ποσοστιαίας συμμετοχής των τομέων στο ΑΕΠ.	44
Πίνακας 14. Διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης ανα κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.....	47
Πίνακας 15. Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας για την περίοδο 1999-2007.....	50
Πίνακας 16. Στρατηγική θέση Ισραηλινών εποικισμών στην Δυτική Όχθη	54
Πίνακας 17. Κατανομή Παλαιστινιακών εδαφών της Δυτικής Όχθης ανά νομό το έτος 2009	56
Πίνακας 18. Σύγκριση μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινιακών πληθυσμιακών πυκνοτήτων.....	57
Πίνακας 19. Αποικίες ανά χρονολογικές περιόδους ίδρυσης.....	58
Πίνακας 20. Αριθμός αποικιών και πληθυσμιακή μεταβολή τους για τα έτη 1996 και 2006 ανά νομό	60
Πίνακας 21. Εξέλιξη Δομημένου χώρου Ισραηλινών εποικισμών την τελευταία 20ετία	61
Πίνακας 22. Τύπος οδικών αξόνων	62
Πίνακας 23. Αναθεωρημένες διαδρομές του τείχους	67
Πίνακας 24. Φάσεις κατασκευής του τείχους.....	68
Πίνακας 25. Στάδια κατασκευής του τείχους	68
Πίνακας 26. Αποκλεισμένοι Παλαιστινιακοί οικισμοί.....	70
Πίνακας 27. Άμεσα επηρεαζόμενοι Παλαιστινιακοί οικισμοί	71
Πίνακας 28. Κατανομή αποικιών εκατέρωθεν του τείχους.....	72
Πίνακας 29. Κατανομή πληθυσμού στις περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος.....	73
Πίνακας 30. Τύποι πυλών του διαχωριστικού τείχους	75
Πίνακας 31. Παλαιστινιακοί οικισμοί εγκλωβισμένοι ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος.....	84
Πίνακας 32. Παλαιστινιακοί οικισμοί αποκλεισμένοι απο την Ανατολική Ιερουσαλήμ.....	85
Πίνακας 33. Εργαλεία Ισραηλινής χωρικής πολιτικής.....	89

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Διαχωριστικό τείχος και άξονες επιπτώσεων	12
Διάγραμμα 2. Καλύψεις γης Δυτικής όχθης	24
Διάγραμμα 3. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Παλαιστίνης	32

Διάγραμμα 4. Ρυθμός μεταβολής πληθυσμού	33
Διάγραμμα 5. Κατανομή πληθυσμού ανά νομό.....	34
Διάγραμμα 6. Πληθυσμιακή πυραμίδα Δυτικής Όχθης για το έτος 2007	36
Διάγραμμα 7. Κατανομή πληθυσμού ανά κατηγορία οικισμών.....	40
Διάγραμμα 8. Κατανομή αστικού αγροτικού πληθυσμού	40
Διάγραμμα 9. Κατανομή πληθυσμού σε επίπεδο νομών.....	42
Διάγραμμα 10. Διαχρονική εξέλιξη του ΑΕΠ για την περίοδο 1994-2007.....	44
Διάγραμμα 11. Διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχής των τομέων στο ΑΕΠ.....	45
Διάγραμμα 12. Διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.....	47
Διάγραμμα 13. Πίτες κατανομής απασχόλησης για το έτος 2007.....	49
Διάγραμμα 14. Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας για την περίοδο 1999-2007	50
Διάγραμμα 15. Κατανομή Παλαιστινιακών εδαφών της Δυτικής Όχθης ανά νομό το έτος 2009.....	57
Διάγραμμα 16. Αριθμός αποικιών ανά έτος ίδρυσης	58
Διάγραμμα 17. Πληθυσμιακή εξέλιξη αποικιών της Δυτικής Όχθης για το διάστημα 1996 - 2006	59
Διάγραμμα 18. Πληθυσμιακή μεταβολή των αποικιών τα έτη 1996 και 2006 ανά νομό	60
Διάγραμμα 19. Οικιστική μεγέθυνση των Ισραηλινών εποικισμών την τελευταία 20ετία	61
Διάγραμμα 20. Μήκος παρακαμπτήριων οδικών αξόνων ανά νομό	63
Διάγραμμα 21. Κατανομή πληθυσμού στις περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος.....	73
Διάγραμμα 22. Διαχρονική εξέλιξη Παλαιστίνιων απασχολούμενων στο Ισραήλ	78
Διάγραμμα 23. Συσχέτιση ποσοστών ανεργίας και απασχολούμενων στο Ισραήλ	79
Διάγραμμα 24. Ποσοστά συμμετοχής των κλάδων της γεωργίας και του εμπορίου το 1994 και το 2007.....	81

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ

Χάρτης 1: Διοικητικός διαχωρισμός της Παλαιστίνης σύμφωνα με την Οθωμανική Αυτοκρατορία	97
Χάρτης 2: Διοικητικός διαχωρισμός της Παλαιστίνης σύμφωνα με την Βρετανική αποικιακή διοίκηση 1917-1948	98
Χάρτης 3: Σχέδιο διχοτόμησης του ΟΗΕ το 1947	99
Χάρτης 4: Περιοχές που κατελήφθησαν από το Ισραήλ στο πόλεμο του 1967	100
Χάρτης 5 : Κατανομή των εδαφών της Δυτικής Όχθης βάση της συμφωνίας του Όσλο	101
Χάρτης 6: Γεωγραφική θέση Κατεχόμενων Παλαιστινιακών Εδαφών.....	102
Χάρτης 7: Γεωμορφολογικός χάρτης ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Όχθης.....	103
Χάρτης 8: Υδάτινοι πόροι της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Όχθης.....	104
Χάρτης 9: Διοικητικός διαχωρισμός των Παλαιστινιακών εδαφών σύμφωνα με την Αιγυπτιακή και Ιορδανική διοίκηση 1948-1967.....	105
Χάρτης 10: Διοικητικός διαχωρισμός των Παλαιστινιακών εδαφών σύμφωνα με την Ισραηλινή διοίκηση 1967-1994	106
Χάρτης 11: Υφιστάμενη διοικητική οργάνωση των Παλαιστινιακών Εδαφών	107
Χάρτης 12: Πληθυσμιακή πυκνότητα Δυτικής Όχθης ανά νομό για το 2007.....	108
Χάρτης 13: Θεματικός χάρτης απασχόλησης Δυτικής Όχθης για το 2007	109

Χάρτης 14: Θεματικός χάρτης ανεργίας της Δυτικής Όχθης για το 2007.....	110
Χάρτης 15: Στρατηγική θέση Ισραηλινών εποικισμών	111
Χάρτης 16: Κατανομή των εδαφών της Δυτικής Όχθης ανά νομό για το έτος 2009 ...	112
Χάρτης 17: Ισραηλινοί εποικισμοί ανά χρονολογική περίοδο ίδρυσης	113
Χάρτης 18: Πληθυσμός Ισραηλινών εποικισμών το 2006	114
Χάρτης 19: Οδικό δίκτυο Ισραηλινής προτεραιότητα στην Δυτική Όχθη.....	115
Χάρτης 20: Άξονας ανάπτυξης Δυτικής Όχθης.....	116
Χάρτης 21: Αναθεωρημένες διαδρομές του τείχους Οκτώβριος 2003, Ιούνιος 2004..	117
Χάρτης 22: Αναθεωρημένες διαδρομές του τείχους Φεβρουάριος 2005, Απρίλιος 2006	118
Χάρτης 23: Φάσεις κατασκευής του διαχωριστικού τείχους.....	119
Χάρτης 24: Διαχωριστικό τείχος και οι αποκλεισμένοι οικισμοί της Δυτικής Όχθης .	120
Χάρτης 25: Διαχωριστικό τείχος και οι άμεσα επηρεαζόμενοι οικισμοί	121
Χάρτης 26: Κατανομή πληθυσμού ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το διαχωριστικό τείχος.....	122
Χάρτης 27: Διαχωριστικό τείχος και μεταφορές	123
Χάρτης 28: Χρήσεις γης εδαφών δυτικά του διαχωριστικού τείχους	124
Χάρτης 29: Διαχωριστικό τείχος και οι υδάτινοι πόροι της Δυτικής Όχθης.....	125
Χάρτης 30: Τείχος και συνδέσεις οικισμών	126
Χάρτης 31: Διαχωριστικό τείχος και θέση της Ιερουσαλήμ στο οικιστικό δίκτυο	127
Χάρτης 32: Χωρικός διαμελισμός της Δυτικής Όχθης.....	128

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Διαχωριστικό τείχος διαχωρίζει τον οικιστικό Ιστό στην περιοχή της Ιερουσαλήμ	130
Εικόνα 2: Διαδρομή του τείχους στην περιοχή της Ιερουσαλήμ.....	130
Εικόνα 3: Το διαχωριστικό τείχος διασχίζει της αυλές των σχολείων στην περιοχή της Ανάτα.....	131
Εικόνα 4: Όψη του Πανεπιστημίου της Ιερουσαλήμ	131
Εικόνα 5: Το τείχος στην πόλη Αρ-Ραμ της Ιερουσαλήμ το 2004	132
Εικόνα 6: Το τείχος στην πόλη Αρ-Ραμ της Ιερουσαλήμ το 2006.....	132
Εικόνα 7: Το τείχος περικλείει το πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ	133
Εικόνα 8: Σημείο ελέγχου Χιζμά. Η αποικία Pisgat ze' en	133
Εικόνα 9: Η αποικία Betar Illit περικυκλώνει των Παλαιστινιακό οικισμό Nahalin στον νομό Βηθλεέμ	134
Εικόνα 10: Η αποικία Ariel στον νομό Σαλαφίτ.....	134
Εικόνα 11: Η αποικία Ma' ale Adumim ανατολικά της Ιερουσαλήμ.....	135
Εικόνα 12: Φράχτης στον νομό Καλκίλια	135
Εικόνα 13: Οδικοί άξονες Ισραηλινής προτεραιότητας	136
Εικόνα 14: Σημείο ελέγχου προς την Ιερουσαλήμ	136
Εικόνα 15: Στρατόπεδο προσφύγων Balata στον νομό Νάμπλους.....	137
Εικόνα 16: Γεωργική πύλη στον οικισμό Beit Ljza. Αγρότες περιμένουν στην ουρά για να έχουν πρόσβαση στην γη τους	137
Εικόνα 17: Το τείχος Βορειοανατολικά της Ιερουσαλήμ.....	138
Εικόνα 18: Η διαδρομή του τείχους.....	138

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

ARIJ: Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Ερευνών της Ιερουσαλήμ

B'TSELEM: Ισραηλινό Κέντρο Πληροφοριών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στα Κατεχόμενα Εδάφη

ΔΟ: Δυτική Όχθη

DOP: Declaration of Principles on Interim Self-Government arrangements

ΕΠΑ: Εθνική Παλαιστινιακή Αρχή

ΕΠΣ: Εθνικού Παλαιστινιακού Συμβουλίου

ΜΚΟ: Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

ΜοΕΗΕ: Υπουργείο Παιδείας της Παλαιστίνης

ΟΗΕ: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΟΣΗΑ: Οργανισμό Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών για τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη

ΠΑ: Παλαιστινιακή Αρχή

ΠΑΥ: Παλαιστινιακή Αρχή Ύδατος

ΠΚΕ: Παλαιστινιακών Κατεχόμενων Εδαφών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

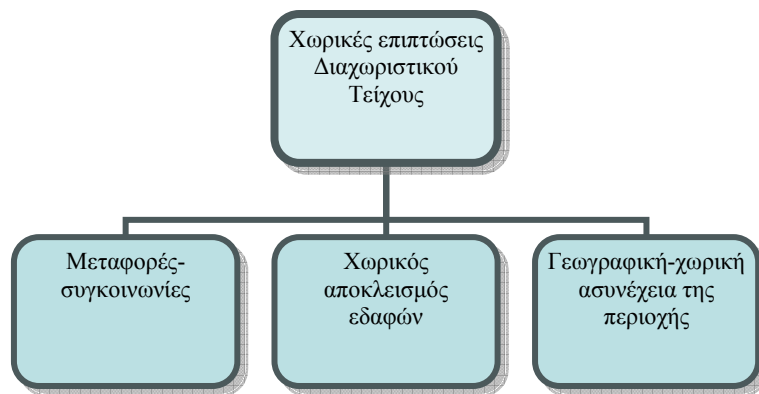
Η έννοια της ολοκλήρωσης μιας περιοχής/κράτους, συνδέεται με την ολοκλήρωση των επιμέρους συστημάτων που την αποτελούν. Μια περιοχή είναι χωρικά ολοκληρωμένη όταν:

- αποτελεί την περιοχή ολοκλήρωσης άλλων χωρικών συστημάτων που περιλαμβάνει και κυρίως του οικιστικού δικτύου (δηλ. Οι πόλεις της περιοχής να αλληλεπιδρούν περισσότερο μεταξύ τους παρά με τον εκτός της περιοχής χώρο)
- να μην υπάρχουν σημαντικά τμήματα της που είναι αποκομμένα από την υπόλοιπη περιοχή

Όταν ο βαθμός της εσωτερικής ολοκλήρωσης είναι πολύ μικρός, η περιοχή χαρακτηρίζεται από έλλειψη εσωτερικής συνοχής και από εξάρτηση από τον ευρύτερο γειτονικό της χώρο. Συνεπώς βασικό κριτήριο για την ολοκλήρωση μιας χωρικής ενότητας είναι η γεωγραφική συνοχή των εδαφών της. Τι γίνεται όμως, στις περιπτώσεις που τεχνητά χωρικά εμπόδια παρεμποδίζουν την χωρική συνοχή των εδαφών της; Μπορεί να είναι βιώσιμη μια περιοχή αποκλεισμένη, χωρίς να συνδέεται σε ένα ευρύτερο οικιστικό δίκτυο; Αυτού του είδους θεμελιώδη εννοιολογικά ερωτήματα, σε σχέση με την φυσική υπόσταση και εύρυθμη λειτουργία μιας ενιαίας χωρικής ενότητας/περιοχής/κράτους, θα μας απασχολήσουν στη παρούσα μελέτη.

Εμπίπτοντας στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της παρούσας μελέτης, τα ερωτήματα αυτά απευθύνονται στο βαθμό ολοκλήρωσης της Παλαιστινιακής Περιοχής της Δυτικής Όχθης. Το κύριο θέμα της εργασίας, είναι η διερεύνηση των χωρικών επιπτώσεων του διαχωριστικού τείχους, που κατασκευάστηκε στη περιοχή το 2002. Η ανάλυση των επιπτώσεων χωρίζεται σε τρεις άξονες, όπως φαίνεται και στο ακόλουθο διάγραμμα:

- Μεταφορές-συγκοινωνίες
- Χωρικός αποκλεισμός εδαφών
- Γεωγραφική-χωρική ασυνέχεια της περιοχής

Διάγραμμα 1: Διαχωριστικό τείχος και άξονες επιπτώσεων

ιδία επεξεργασία

Στον πρώτο άξονα, θα διερευνηθούν οι επιπτώσεις που προήλθαν μετά την κατασκευή του τείχους στις μεταφορές και της συγκοινωνίες της Δυτικής Όχθης. Ο δεύτερος άξονας αφορά τις επιπτώσεις που δημιουργήθηκαν από τον χωρικό αποκλεισμό των εδαφών της Δυτικής Όχθης και ο τρίτος τις επιπτώσεις της χωρικής ασυνέχειας.

Η μελέτη, οργανώνεται σε 3 κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο, σκιαγραφείται το προφίλ της περιοχής μελέτης. Αρχικά, πραγματοποιείται ιστορική αναδρομή αναφέροντας τα σημαντικότερα γεγονότα που σηματοδότησαν αλλαγές στο γεωπολιτικό χάρτη της περιοχής. Στην συνέχεια, ακολουθούν η γεωγραφική θέση της περιοχής μελέτης σε σχέση με το ευρύτερο περιβάλλον της Μέσης Ανατολής και κάποια βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά. Κατόπιν, γίνεται ανάλυση της διοικητικής οργάνωσης των Παλαιστινιακών Κατεχόμενων Εδαφών (ΠΚΕ), αναδεικνύοντας τις αδυναμίες που εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία της διοίκησης. Εν συνεχεία, γίνεται η ανάλυση βασικών δημογραφικών δεδομένων της περιοχής μελέτης. Η πληθυσμιακή εξέλιξη, πληθυσμιακές πυκνότητες αλλά και η κατανομή πληθυσμού στο χώρο είναι κάποιοι βασικοί δείκτες που παρουσιάζουν την δομή του πληθυσμού. Το κεφάλαιο κλείνει με την ανάλυση του οικονομικού πλαισίου της Δυτικής Όχθης. Θα αναλυθούν Ορισμένοι βασικοί δείκτες όπως το ΑΕΠ, απασχόληση, ανεργία, ώστε να δοθεί μια γενική εικόνα για το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην περιοχή.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση της πολιτικής ελέγχου που ακολουθεί το Ισραήλ και πως εκφράζεται αυτή χωρικά. Οι αποικίες και οι οδικόι άξονες Ισραηλινής προτεραιότητας είναι τα βασικά εργαλεία χωρικής πολιτικής που θα αναλυθούν εκτενέστερα στο συγκεκριμένο κεφάλαιο. Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται μια λεπτομερής ανάλυση των επιπτώσεων του διαχωριστικού τείχους.

1 ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών της Δυτικής Όχθης ώστε να αποδοθεί μια γενική εικόνα του προφίλ της. Το παλαιστινιακό ζήτημα βρίσκεται σε εξέλιξη παραπάνω από μισό αιώνα. Για τον λόγο αυτό, αρχικά, θα γίνει μια παράθεση των βασικότερων ιστορικών γεγονότων που έλαβαν χώρα ώστε να γίνουν κατανοητές οι υφιστάμενες γεωπολιτικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή. Στην συνέχεια, γίνεται αναφορά, στην γεωγραφική θέση της Δυτικής Όχθης σε σχέση με τον ευρύτερο χώρο της Μέσης Ανατολής, καθώς επίσης και στα βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Οι υδάτινοι πόροι λόγω της σημασίας που κατέχουν αποτελούν διαφορετικό υποκεφάλαιο στο οποίο αναλύονται οι βασικότερες πηγές ύδατος της Δυτικής Όχθης.

Στην συνέχεια ακολουθεί η ιστορική εξέλιξη του διοικητικού συστήματος της Δυτικής Όχθης. Λόγω, των πολλών κατακτητών που πέρασαν από την περιοχή ο εκάστοτε, καθιέρωνε το δικό του σύστημα διοίκησης. Το εν λόγω υποκεφάλαιο κλείνει με την ανάλυση της υφιστάμενης διοικητικής διάρθρωσης αναδεικνύοντας της αδυναμίες που δεν επιτρέπουν την βελτίωση του.

Το επόμενο υποκεφάλαιο εστιάζει στην ανάδειξη των βασικών δημογραφικών δεδομένων της Δυτικής Όχθης. Η πληθυσμιακή εξέλιξη του Παλαιστινιακού πληθυσμού, η ανάλυση της σύνθεσης του πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία, οι πυκνότητες που υπερβαίνουν το φυσιολογικό όριο σύμφωνα με το Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών αλλά και η κατανομή του πληθυσμού στο χώρο είναι κάποια από τα βασικά συστατικά που θα αναλυθούν στην συγκεκριμένη υπό ενότητα.

Το κεφάλαιο κλείνει με την ανάλυση του βασικού οικονομικού πλαισίου της Δυτικής Όχθης. Η παρούσα υπό ενότητα θα εστιάσει κυρίως στην ερμηνεία αλλά και την ανάλυση βασικών οικονομικών μεγεθών όπως είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, η απασχόληση και η ανεργία.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η ιστορία από την φύση της αποτελεί ένα αμφιλεγόμενο επιστημονικό πεδίο. Η ερμηνεία αλλά και η καταγραφή των ιστορικών γεγονότων διαφέρει από έθνος σε έθνος κι ως εκ τούτου είναι σύνηθες φαινόμενο για το ίδιο γεγονός να υπάρχουν πολλές και διαφορετικές εκδοχές. Γι' αυτόν το λόγο η ιστορική ανάλυση θα είναι περιεκτική και θα περιοριστεί μόνο στην αναφορά των πιο σημαντικών γεγονότων που σηματοδότησαν αλλαγές στον γεωπολιτικό και δημογραφικό χάρτη της περιοχής.

Η παράθεση στοιχείων και χαρτών βασίζεται σε τέσσερις χρονικές περιόδους. Η πρώτη περίοδος είναι μετά την πτώση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας μέχρι την λήξη το 2ου Παγκοσμίου πολέμου (1917-1947), η δεύτερη είναι από την ίδρυση ανεξάρτητου κράτους του Ισραήλ μέχρι τον πόλεμο του '67 (1948-1967), η τρίτη περίοδος είναι από το 1967 μέχρι το 1993 με την υπογραφή της συνθήκης του Όσλο και η τελευταία από το 1993 μέχρι σήμερα.

Κατά την διάρκεια του τελευταίου αιώνα τα διοικητικά όρια της περιοχής έχουν ανασχηματιστεί από τους εκάστοτε κατακτητές της. Υπό την Οθωμανική αυτοκρατορία η περιοχή της Παλαιστίνης χωρίστηκε σε τρεις διοικητικές περιφέρειες. Την περιφέρεια της Νάμπλους, της Άκρας και της Ιερουσαλήμ στην οποία, όπως φαίνεται και στον χάρτη 1 (βλ παράρτημα Ι), υπαγόταν και η Λωρίδας της Γάζας (ARIJ, 2006α).

Μετά το τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και την πτώση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, η περιοχή της Παλαιστίνης καθώς και ολόκληρη η περιοχή της Υπεριορδανίας¹ τέθηκε υπό Βρετανικό έλεγχο. Από την Βρετανική διοίκηση καθιερώθηκαν για πρώτη φορά τα διεθνή όρια της Παλαιστίνης το 1922, τα οποία παρέμειναν ανέπαφα ως το 1948. Ο χάρτης 2 (παράρτημα Ι) απεικονίζει τα όρια αυτά. Κατά την περίοδο αυτή, μεγάλης κλίμακας εβραϊκή μετανάστευση, κυρίως από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, έλαβε χώρα από το εξωτερικό προς την περιοχή της Παλαιστίνης. Το αποτέλεσμα της παραπάνω εξέλιξης ήταν η πρόκληση διενέξεων με τους αυτόχθονες Παλαιστινίους κατοίκους, που οδήγησε στην Παλαιστινιακή επανάσταση του 1937, με βασικό αίτημα την δημιουργία ενός ανεξάρτητου κράτους (Σαμαμρεχ, 1996).

¹ Η περιοχή ανατολικά του Ιορδάνη ποταμού. Το Σημερινό Χασεμιτικό Βασίλειο της Ιορδανίας.

Οι μεγάλης κλίμακας συγκρούσεις οδήγησαν την Αγγλική Αποικιακή Διοίκηση στην υποβολή προτάσεων για την επίλυση του ζητήματος. Ως ακολούθως, η Βρετανική Βασιλική Επιτροπή PEEL πρότεινε τον διαχωρισμό της περιοχής της Παλαιστίνης σε δύο ανεξάρτητα κρατίδια ενός Εβραϊκού και ενός Παλαιστινιακού. Σύμφωνα με το σχέδιο 'PEEL' προβλεπόταν η ίδρυση ενός εβραϊκού κράτους στην περιοχή της Γαλιλαίας και στα βόρεια παράλια της Μεσογείου το οποίο αντιστοιχούσε στο 33% της γης της Παλαιστίνης ενώ η περιοχή της Ιερουσαλήμ θα παρέμενε επί Βρετανική κυριαρχία. Οι Παλαιστίνιοι κάτοικοι της Γαλιλαίας θα έπρεπε να εκτοπιστούν στις υπόλοιπες αραβικές περιοχές (67%) (Σάμπρι, 2009).

Η άνιση κατανομή γης σύμφωνα με τα τότε μεγέθη πληθυσμού² ανάγκασαν τους Παλαιστίνιους να απορρίψουν το σχέδιο PEEL, γεγονός που δημιούργησε έντονες συγκρούσεις ανάμεσα στους πληθυσμούς των δύο λαών. Η περίοδος αυτή καταλαμβάνει περίπου το πρώτο μισό του 20ου αιώνα καθώς η Βρετανική κυριαρχία έληξε με την ίδρυση ανεξάρτητου κράτους του Ισραήλ στις απαρχές του 1948.

Με την λήξη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου η Μ. Βρετανία αδυνατώντας να ελέγξει αποτελεσματικά την κατάσταση στην Παλαιστίνη ζήτησε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών να καθορίσει το μελλοντικό καθεστώς της. Στις 29 Νοεμβρίου του 1947 προτάθηκε το σχέδιο διχοτόμησης από τον ΟΗΕ (χάρτης 3, παράρτημα Ι), το οποίο προέβλεπε για ακόμη μια φορά τον διαμελισμό της εδαφικής επικράτειας της Παλαιστίνης και την δημιουργία δύο ανεξάρτητων κρατιδίων ενός Εβραϊκού στο 55,6% της συνολικής έκτασης της και ενός Παλαιστινιακού στο 43,7%. Η Ιερουσαλήμ θα αποτελούσε διεθνές έδαφος υπό τη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών (ARIJ, 2007α).

Το σχέδιο των Ηνωμένων Εθνών απορρίφθηκε από τους Παλαιστίνιους ακριβώς για τον ίδιο λόγο που απέρριψαν και το Βρετανικό. Στις 14 Μαΐου του 1948 δημιουργήθηκε το κράτος του Ισραήλ στα εδάφη που του παραχωρήθηκαν από το σχέδιο του ΟΗΕ. Αμέσως μετά την διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Ισραήλ ξέσπασε ο πρώτος Αραβοϊσραηλινός πόλεμος, κατά την διάρκεια του οποίου οι Ισραηλινές δυνάμεις κατάφεραν να θέσουν υπό τον έλεγχο τους το 78% της έκτασης της Παλαιστίνης εκτοπίζοντας μεγάλο αριθμό Παλαιστινίων από τα χωριά και τις πόλεις τους. Οι εχθροπραξίες τερματίστηκαν με την Αραβοϊσραηλινή Συμφωνία κατάπαυσης

² Το 1947 ο αριθμός των Εβραίων αριθμούσε στους 608.000, ενώ Παλαιστίνιοι Άραβες τότε στους 1.364.000 (ARIJ, 2006α).

του πυρός το 1949, ένα σύνολο συμφωνιών που υπογράφηκαν μεταξύ του Ισραήλ και των εμπλεκόμενων Αραβικών κρατών³. Βάσει της συμφωνίας αυτής καθορίζονται τα σύνορα του νεοσύστατου κράτους του Ισραήλ με μια πράσινη γραμμή που διαχωρίζει τα εδάφη που κατελήφθησαν από τους Ισραηλινούς με τον πόλεμο του '48 από τις γειτονικές Αραβικές χώρες. Σύμφωνα με την συμφωνία αυτή η Δυτική Όχθη παρέμεινε υπό Ιορδανική διοίκηση ενώ η Λωρίδα της Γάζας υπό Αιγυπτιακή (ARIJ,2006α).

Το 1967 με το ξέσπασμα του τρίτου⁴ Αραβοϊσραηλινού πολέμου, γνωστός και ως πόλεμος των έξι ημερών⁵, οι Ισραηλινές δυνάμεις κατάφεραν να προσαρτήσουν και τα εναπομείναντα Παλαιστινιακά εδάφη, την Δυτική Όχθη αλλά και την Λωρίδα της Γάζας, γνωστά από τότε και ως Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη (Χάρτης 4, παράρτημα Ι) (ARIJ,2006α).

Το χρονικό διάστημα 1967-1990 θεωρείται μια περίοδος έντονων πολιτικών και κυρίως στρατιωτικών εξελίξεων για την περιοχή της Μέσης Ανατολής. Ο τέταρτος Αραβοϊσραηλινός πόλεμος του 1973, κατά την διάρκεια του οποίου οι Άραβες⁶ κατάφεραν να επανακτήσουν χαμένα εδάφη από το πόλεμο του '67, η εγκαθίδρυση της Παλαιστινιακής επανάστασης στον Λίβανο, η εισβολή των Ισραηλινών δυνάμεων στον Λίβανο και το ξέσπασμα της πρώτης Ιντιφάντας⁷ το 1987 είναι μόνο κάποια από τα γεγονότα που σημάδεψαν την περίοδο αυτή. Στην δεκαετία του '90 άρχισαν να διαφαίνονται κάποιες προσπάθειες επίλυσης του Παλαιστινιακού προβλήματος μέσω ειρηνευτικών διαδικασιών. Το συνέδριο του '91 στην Μαδρίτη όπου εκπρόσωποι του Αραβικού συνδέσμου και του Ισραήλ καταλήγουν στο προσύμφωνο 'Land for peace', θέτει τα θεμέλια για την εκκίνηση ενός μαραθόνιου κύκλου διαπραγματεύσεων με στόχο την ειρηνική επίλυση του ζητήματος (ARIJ,2006α).

³ Ιορδανία, Αίγυπτος, Λίβανος, Συρία, Ιράκ

⁴ Η δεύτερη πολεμική σύγκρουση που ακολούθησε ήταν με την Αίγυπτο το 1956.

⁵ Το όνομα αποδίδεται λόγω της μικρής διάρκειας του πολέμου. Το Ισραήλ μέσα σε έξι μέρες κατάφερε να προσαρτήσει την Χερσόνησο του Σινά από την Αίγυπτο και τα Υψίπεδα του Γκολάν από την Συρία.

⁶ Ο Αιγυπτιακός στρατός ανέκτησε τον πλήρη έλεγχο στην διώρυγα του Σουέζ καθώς και μια λωρίδα γης στην δυτική ακτή του Σινά και ο Συριακός επανάκτησε τον έλεγχο σε ένα μέρος των Υψωμάτων του Γκολάν.

⁷ Στα αραβικά σημαίνει «ταρακούνημα». Επιπλέον, χρησιμοποιείται σαν όρος που δηλώνει τον ξεσηκωμό των παλαιστινίων απέναντι στο Ισραήλ. Δύο έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι τώρα. Η πρώτη έλαβε χώρα το 1987 και η δεύτερη το 2000.

Ημερομηνίες σταθμοί όμως για την έκβαση του Παλαιστινιακού ζητήματος θεωρούνται το 1993 και το 1995, οπότε υπογράφονται οι συνθήκες του Όσλο I και Όσλο II αντίστοιχα.

Στις 13 Σεπτεμβρίου του 1993 εκπρόσωποι των Παλαιστινίων και της Ισραηλινής κυβέρνησης συναντιούνται για πρώτη φορά πρόσωπο με πρόσωπο στο Όσλο της Νορβηγίας και υπογράφουν την DOP (Declaration of Principles on Interim Self-Government arrangements) γνωστή και ως η συμφωνία του Όσλο I. Η DOP ουσιαστικά προσδίδει στους Παλαιστίνιους το δικαίωμα να διοικούν αυτόνομα τα εδάφη που τους έχουν παραχωρηθεί αναλαμβάνοντας αρμοδιότητες αρχικά στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, της κοινωνικής πρόνοιας, της φορολόγησης και του τουρισμού. Παράλληλα, προκαθορίζει ένα μεταβατικό διάστημα 5 ετών μέσα στο οποίο προβλέπεται η σύσταση ανεξάρτητης Παλαιστινιακής Αρχής (ΠΑ). Από την πλευρά του το Ισραήλ δεσμεύτηκε να αποσύρει τα στρατεύματα του από την Λωρίδα της Γάζας αλλά και από την πόλη της Ιεριχούς, με σκοπό να αποκτήσει σταδιακά η νεοϊδρυθείσα ΠΑ τον πλήρη έλεγχο των περιοχών αυτών. Η DOP παρότι ρύθμισε ορισμένα ζητήματα, δεν έδωσε ουσιαστική λύση καθώς δεν ασχολήθηκε με μια σειρά καίριων προβλημάτων, δηλαδή με το μέλλον της Ιερουσαλήμ, τις αποικίες, και τους πρόσφυγες του '48. Τα ζητήματα αυτά θα επιλύονταν με νέο κύκλο διαπραγματεύσεων, που ορίστηκε για το 2000 (Isaac and Rizik, 2002).

Την DOP διαδέχθηκε η Όσλο II που θεωρείται ως συνέχεια της πρώτης. Η συμφωνία αυτή προσυπογράφηκε ακριβώς δύο χρόνια μετά την πρώτη, στις 24 Σεπτεμβρίου του 1995, στην Τάμπα της Αιγύπτου και επεκτείνει τα αυτόνομα παλαιστινιακά εδάφη. Σύμφωνα με την συνθήκη αυτή η εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης χωρίζεται σε τρεις περιοχές όπως φαίνεται και στο χάρτη 5 (παράρτημα I):

- Περιοχή A: Συμπεριλαμβάνονται όλες οι περιοχές όπου η ΠΑ έχει τον πλήρη έλεγχο. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται οι πόλεις της Γάζας και της Ιεριχούς αλλά και τα επτά μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Δυτικής Όχθης: Nablus, Kalkilya, Tulkarem, Ramallah, Bethlehem, Jenin and Hebron. Στις περιοχές αυτές προβλέπεται η πλήρης αποχώρηση των Ισραηλινών στρατευμάτων (<http://www.palestinefacts.org>).
- Περιοχή B: Συμπεριλαμβάνονται οι περιοχές στις οποίες οι αρμοδιότητες της ΠΑ περιορίζονται στην διευθέτηση των εσωτερικών υποθέσεων, ενώ την αστυνόμευση αναλαμβάνει η Ισραηλινή Αρχή. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται 450 πόλεις και

χωριά της Δυτικής Όχθης. Η ισχύς των ρυθμίσεων αυτών ορίζεται στους 18 μήνες. Μετά το πέρας των 18 μηνών τα εδάφη που συμπεριλαμβάνονται στην περιοχή Β θα έπρεπε να εκχωρηθούν στην περιοχή Α (<http://www.palestinefacts.org>).

- Περιοχή Γ: Υπόκειται στον πλήρη Ισραηλινό έλεγχο. Συμπεριλαμβάνονται κυρίως εβραϊκοί εποικισμοί και περιοχές στρατηγικής σημασίας για το Ισραήλ. Η ενδιάμεση συμφωνία, επίσης, περιλαμβάνει την μεταφορά εδαφών της κατηγορίας αυτής στην Παλαιστινιακή δικαιοδοσία εκτός των αποικιών και των περιοχών που ορίζονται ως στρατιωτικές ζώνες (<http://www.palestinefacts.org>).

Αυτό σημαίνει ότι το 95% των εδαφών της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας δύο χρόνια μετά την υπογραφή των δυο συμφωνιών του Όσλου θα έπρεπε να εμπίπτουν στην δικαιοδοσία των Παλαιστινίων. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα ποσοστά επί του συνόλου των κατεχόμενων εδαφών των περιοχών Α,Β,Γ το έτος 2000 έτσι όπως έχουν εφαρμοστεί οι συμφωνίες. Παρ' όλες τις συμφωνίες που έχουν πραγματοποιηθεί, παρατηρούμε πως η μεγάλη πλειοψηφία των εδαφών ανήκει στην κατηγορία Γ όπου το Ισραήλ έχει τον πλήρη έλεγχο των εδαφών αυτών (Isaac and Rizik, 2002).

Πίνακας 1. Ταξινόμηση της ΔΟ σύμφωνα με τις συνθήκες που έχουν λάβει χώρα

Συμφωνία	Ημερομηνία	Περιοχές		
		Α	Β	Γ
Όσλο ΙΙ	Μάιος 1994	3%	24%	73%
Wye Ι	Οκτώβριος 1998	10,1%	18,9%	71%
Σαρμ ελ Σείχ Ι	Σεπτέμβριος 1999	10,1%	25,9%	64%
Σαρμ ελ Σείχ ΙΙ	Νοέμβριος 1999	12,1%	26,9%	61%
Σαρμ ελ Σείχ ΙΙΙ	Ιανουάριος 2000	18,2%	21,8%	60%
Τι θα έπρεπε να εφαρμοστεί	1997	>95%	0	<5%

Πηγή: Isaac and Rizik, 2002

Όπως προέβλεπαν οι παραπάνω συμφωνίες, τον Ιούλιο του 2000 εκπρόσωποι και από τις δύο πλευρές συναντήθηκαν στο Camp David των Ηνωμένων Πολιτειών για να ολοκληρώσουν την ειρηνευτική διαδικασία, και να διευθετήσουν ορισμένα μείζονα θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες του '48, τις αποικίες και κυρίως το μελλοντικό καθεστώς της Ιερουσαλήμ. Παρ' όλες τις προσπάθειες που πραγματοποιήθηκαν και από τις δυο πλευρές δεν βρέθηκε μια κοινά αποδεκτή λύση. Το μέλλον της Ιερουσαλήμ αποτέλεσε το μήλο της έριδος κι η τελική συμφωνία δεν επιτεύχθηκε ποτέ. Αντιθέτως, αμέσως μετά την λήξη των συνομιλιών ξέσπασε η δεύτερη ιντιφάντα. Από το 2000

μέχρι σήμερα δεν έχουν λάβει χώρα αξιότιμες προσπάθειες ειρηνικής επίλυσης του Παλαιστινιακού. Από το 2002 και μετά η Ισραηλινή κυβέρνηση ξεκίνησε την κατασκευή του τείχους και η πολιτική αποκλεισμού εντάθηκε ακόμα περισσότερο.

1.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ

Η Παλαιστίνη (Δυτική Όχθη, Λωρίδα της Γάζας, Ισραήλ) τοποθετείται στο ανατολικό άκρο της Μεσογείου, του γεωγραφικού πλέγματος που περιορίζεται μεταξύ 34,15° ανατολικά του μεσημβρινού και 20,30° και 13,15° του ισημερινού (Σαμαμρεχ, 1996).

Η περιοχή της Παλαιστίνης που η έκταση της υπολογίζεται στα 278.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα συνορεύει στα ανατολικά με την Συρία και την Ιορδανία, στα βόρεια με τον Λίβανο και ένα τμήμα της Συρίας, στα νότια με την Αίγυπτο και το λιμάνι της Άκαμπα ενώ, τέλος, δυτικά με τη Μεσόγειο Θάλασσα (Σαμαμρεχ, 1996).

Η Δυτική Όχθη περιορίζεται στο μεσαίο και ανατολικό τμήμα της Παλαιστίνης (χάρτης 6, παράρτημα Ι). Η συνολική της έκταση ανέρχεται σε 5655 τ.χλμ. Στα ανατολικά της συνορεύει με την Ιορδανία και τα σύνορα τους διαγράφονται από τον Ιορδάνη ποταμό σε μήκος 70 χλμ. και από τις δυτικές και βορειοδυτικές ακτές της Νεκράς Θάλασσας σε μήκος 40 χλμ. Τα υπόλοιπα όρια της Δυτικής Όχθης αποτελούνται από την γραμμή κατάπαυσης του πυρός του 1948 με το Ισραήλ.

Η σπουδαιότητα της Δυτικής Όχθης πηγάζει από την γενικότερη στρατηγική θέση της Παλαιστίνης. Το μεγαλύτερο μειονέκτημα της γεωγραφικής θέσης της Δυτικής Όχθης είναι το γεγονός ότι δεν έχει διέξοδο στην θάλασσα αν και σε κάποια σημεία απέχει μόνο 15 χλμ. από αυτή.

Πίνακας 2. Η έκταση των νομών της Δυτικής Όχθης

Νομός	Έκταση (τ.χμ)
Jenin	583
Tubas	402
Tulkarm	246
Nablus	605
Qalqiliya	166
Salfit	204
Ramallah	855
Jericho	593
Jerusalem	345
Bethlehem	659
Hebron	997
West Bank	5,655

Πηγή: Central bureau of Statistics of Palestine

1.4 ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Στο παρόν υποκεφάλαιο θα αναλυθούν βασικά συστατικά της τοπογραφίας της περιοχής όπως η γεωμορφολογία, οι υδάτινοι πόροι καθώς και οι βασικές χρήσεις γης. Η ανάλυση αποσκοπεί στο να δοθεί μια γενική εικόνα των βασικών συστατικών της τοπογραφίας της περιοχής που επιδέχονται επιπτώσεις από το διαχωριστικό τείχος, οι οποίες θα αναλυθούν στο επόμενο κεφάλαιο.

1.4.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Η περιοχή της Δυτικής Όχθης μπορεί να χωριστεί από την άποψη της φυσικής γεωγραφίας σε τέσσερις γεωγραφικές ενότητες (χάρτης 7, παράρτημα Ι).

Η πρώτη είναι η ημιπεδινή περιφέρεια η οποία τοποθετείται στο βορειοδυτικό τμήμα της Δυτικής Όχθης και η έκτασή της ανέρχεται σε 400.000 στρέμματα. Εκτείνεται σε μήκος 60 χιλιομέτρων και πλάτος 3-12 χιλιόμετρα και περιλαμβάνει τα δυτικά τμήματα των νομών Τουλκάρεμ, Καλκίλια και Τζενίν (Σαμαμρεχ, 1996).

Η δεύτερη είναι η περιφέρεια των μεσαίων υψωμάτων. Έχει έκταση 3.5εκ. στρέμματα και καλύπτει ολόκληρο το τμήμα της Δυτικής Όχθης και αποτελεί την μεγαλύτερη γεωγραφική φυσική ενότητα. Είναι κυρίως μια ορεινή περιοχή και σε μερικά της σημεία το υψόμετρο ξεπερνά τα 1000 μέτρα. Εκτείνεται σε μήκος 120 χιλιομέτρων και πλάτος 10-50 χιλιομέτρων και συμπεριλαμβάνει τον βασικό αναπτυξιακό άξονα της Δυτικής Όχθης, καθώς συγκεντρώνει τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της περιοχής όπως τις πόλεις Ναμπλους, Ραμάλλα, Ιερουσαλήμ, Βηθλεέμ, Χεβρόνα (Σαμαμρεχ, 1996).

Τρίτη είναι η περιφέρεια της κοιλάδας του Ιορδάνη. Απαρτίζεται από μια στενή ζώνη μήκους 70 χιλιομέτρων δυτικά του Ιορδάνη ποταμού και εκτείνεται από τις βόρειες ακτές της Νεκράς Θάλασσας μέχρι τα βόρεια σύνορα της Δυτικής Όχθης με το Ισραήλ. Η περιφέρεια αυτή βρίσκεται 200 με 300 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας και η έκτασή της είναι περίπου 400.000 στρέμματα. Συμπεριλαμβάνει σχεδόν ολόκληρο τον νομό της Ιεριχούς και ένα μικρό τμήμα του νομού Τουμπάς. Το ξηρό κλίμα της περιοχής δεν προσφέρεται για κατοίκηση και γι' αυτό το λόγο αυτή η ζώνη είναι πολύ αραιοκατοικημένη (Σαμαμρεχ, 1996).

Η τέταρτη και τελευταία περιφέρεια είναι η γεωγραφική ενότητα των ανατολικών πρανών. Τοποθετείται ανάμεσα στην γεωγραφική ενότητα των μεσαίων υψωμάτων και

της κοιλάδας του Ιορδάνη και η έκταση της ανέρχεται σε 1.5 εκατ. στρέμματα (Σαμαμρεχ, 1996).

1.4.2 ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ

Η τοπογραφία, το κλίμα, η γεωγραφία της Παλαιστίνης και ειδικά της Δυτικής Όχθης περιορίζουν τις πηγές νερού στην περιοχή. Τα επιφανειακά νερά που περιορίζονται στον Ιορδάνη ποταμό και στα ρέματα που εκβάλλουν σε αυτόν, είναι η μόνη πηγή των επιφανειακών νερών. Τα υπόγεια νερά διαμορφώνουν την σημαντικότερη πηγή νερού που χρησιμοποιείτε στην Δυτική Όχθη, συνεπώς οι βροχοπτώσεις είναι ο μόνος τρόπος τροφοδότησης των πηγών νερού.

Η ΔΟ χαρακτηρίζεται ως περιοχή με λίγες βροχοπτώσεις στο νότιο και στο νοτιοανατολικό τμήμα της, στο οποίο υπολογίζεται < 100mm/χρόνο, ενώ υπολογίζονται σε 700-1000mm/χρόνο οι βροχοπτώσεις του βόρειου τμήματος (Σαμαμρεχ, 1996).

Τα επιφανειακά νερά αποτελούνται από τα ρέματα, τους χειμάρρους, τον Ιορδάνη ποταμό και τη Νεκρά Θάλασσα. Ο όγκος των επιφανειακών νερών υπολογίζεται σε 110-200 εκατομμύρια κ.μ. Τα νερά των ρεμάτων και των χειμάρρων εξαρτώνται από το μέγεθος των βροχοπτώσεων και προσανατολίζονται δυτικά εκβάλλοντας στην Μεσόγειο ή Ανατολικά όπου εκβάλλουν στη Νεκρά Θάλασσα ή στον Ιορδάνη (Σαμαμρεχ, 1996).

Ο Ιορδάνης ποταμός είναι μία από της βασικότερες πηγές νερού στη ευρύτερη περιοχή της Παλαιστίνης. Εκτείνεται από την λίμνη της Τιβεριάδας μέχρι τις βόρειες ακτές της Νεκρής Θάλασσας με μήκος περίπου 195 χιλιόμετρα. Η στάθμη του ποταμού έχει μειωθεί σημαντικά και κινδυνεύει να στερέψει εξαιτίας τις υπερεκμετάλλευσης που υφίσταται από τα γειτονικά κράτη. Ο Ιορδάνης ποταμός διοχετεύει με 650 εκατομμύρια κ.μ νερού το Ισραήλ ενώ δεν έχουν μερίδιο οι Παλαιστίνιοι κάτοικοι της Δυτικής Όχθης. Η περιοχή κατά μήκος του Ιορδάνη ποταμού είναι αποκομμένη από τους Παλαιστίνιους καθώς θεωρείται περιοχή Γ, σύμφωνα με συνθήκη του Όσλο, η οποία υπόκειται υπό τον έλεγχο των Ισραηλινών αρχών. Επίσης υπάρχει αυξημένη συγκέντρωση αποικιών και στρατιωτικών Ισραηλινών βάσεων στην περιοχή που εκμεταλλεύονται τα νερά του Ιορδάνη (Amnesty International, 2009).

Επίσης, η Νεκρά Θάλασσα αποτελεί μια βασική πηγή νερού για την περιοχή. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται συρρίκνωση καθώς η στάθμη της υποχωρεί περίπου κατά 90 εκατοστά ετησίως. Τα έργα άρδευσης που πραγματοποιούνται κυρίως μετά το 1950 μέχρι και σήμερα, η μείωση των υδάτων του Ιορδάνη ποταμού που εκβάλλονται στην νεκρά θάλασσα, η εξάτμιση των υδάτων της αλλά και η εκμετάλλευση της από την Ιορδανία και Ισραήλ κυρίως για την παραγωγή αλατιού οδήγησαν σε πτώση της στάθμης της θάλασσας από 390 μέτρα κάτω από το επίπεδο των ωκεανών το 1930 στα 425 μέτρα σήμερα (www.chiosnews.com).

Η κύρια πηγή παροχής γλυκού νερού στην Δυτική Όχθη είναι τα υπόγεια ύδατα. Η δυτική Όχθη και το Ισραήλ διαμοιράζονται κοινά υπόγεια ύδατα (χάρτης 8, παράρτημα Ι) καθώς η λεκάνη απορροής εκτείνεται και στις δύο περιοχές. Είναι η μόνη πηγή ύδατος για τους Παλαιστίνιους και μία από τις πιο σημαντικές πηγές ύδατος για το Ισραήλ. Αναnevώνεται μόνο στα εδάφη της Δυτικής Όχθης κυρίως από τις βροχοπτώσεις που λαμβάνουν χώρα. Τα νερά του κατευθύνονται βορειοδυτικά προς την περιοχή του Ισραήλ και ανατολικά προς τον Ιορδάνη. Αποτελείτε από τρεις επιμέρους λεκάνες απορροής οι οποίες είναι η Δυτική λεκάνη, η βόρεια και η ανατολική με μέση απόδοση 679 έως 734 εκατομμύρια κμ (Amnesty International, 2009).

- Δυτική λεκάνη: Η λεκάνη εκτείνεται βόρεια στους νομούς Τουλκάρεμ και Καλκίλια και νότια στην περιοχή της Χεβρώνας. Είναι η πιο πλούσια σε υπόγεια ύδατα και εκτιμάται ότι συγκεντρώνει το 55% του συνόλου των υπόγειων υδάτων της Δυτικής Όχθης με μέσο ετήσιο ποσοστό άντλησης ύδατος 427 εκατομμύρια κ.μ. (Σαμαμρεχ, 1996).
- Βορειοανατολική λεκάνη: Η λεκάνη περιλαμβάνει τις περιοχές Νάμπλους, Τζενίν, Αλ Μπειντάν. Μέση απόδοση ύδατος είναι 142 εκατομμύρια κ.μ. (Σαμαμρεχ, 1996).
- Ανατολική λεκάνη: Η λεκάνη αυτή συμπεριλαμβάνει ολόκληρο το ανατολικό τμήμα της Δυτικής Όχθης και θεωρείται ως η φτωχότερη σε ποσότητα υπογείων υδάτων στο σύνολο των λεκανών της Δυτικής Όχθης με μέση απόδοση 165 εκατομμύρια κ.μ. (Σαμαμρεχ, 1996).

Οι Παλαιστίνιοι δεν έχουν πρόσβαση στην πιο σημαντική πηγή ύδατος τον Ιορδάνη ποταμό και τα υπόγεια ύδατα που αντιστοιχούν στους Παλαιστίνιους δεν ξεπερνούν το 20% των υδάτων που αντλούνται ετησίως. Η Ισραηλινή πολιτική περιόρισε την χρήση

του νερού από τους Παλαιστίνιους, επέβαλε όρια κατανάλωσης νερού και περιόρισε τις γεωτρήσεις των Παλαιστινίων κατοίκων της περιοχής.

1.5 ΧΡΗΣΕΙΣ/ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΓΗΣ

Η αποτελεσματική διαχείριση της γης επηρεάζεται αρνητικά από την έλλειψη σχεδιασμού χρήσεων γης. Η περιοχή της Δυτικής Όχθης βρίσκεται κάτω από την Ισραηλινή κατοχή από το 1967. Η κατοχή αυτή είχε σαν αποτέλεσμα το περιορισμό της χρήσης της γης της Δυτικής Όχθης από τους Παλαιστίνιους κατοίκους της περιοχής. Σχέδια χρήσεων γης δεν εκπονήθηκαν ποτέ λόγω των περιορισμών, που επιβάλλονταν από την Ισραηλινή κατοχή. Οποιαδήποτε κατασκευή χρειάζεται την έγκριση των Ισραηλινών στρατιωτικών αρχών. Συνεπώς, συμπεραίνουμε πως λόγω της πολιτικής αστάθειας, που υπάρχει στην περιοχή η διαχείριση της γης καθώς και άλλα μείζονα περιβαλλοντικά θέματα παραμελήθηκαν και δεν έλαβαν την δέουσα σημασία.

Στον παρακάτω πίνακα (3) απεικονίζονται τα ποσοστά, που καταλαμβάνουν οι εκάστοτε χρήσεις γης στο σύνολο της έκτασης της Δυτικής Όχθης, σύμφωνα με μελέτη που διεξήχθη από το κέντρο χωρικών ερευνών της Ιερουσαλήμ για το έτος 2000. Παρατηρούμε πως οι αγροτικές εκτάσεις αντιπροσωπεύουν το 36.1% της γης της Δυτικής Όχθης, οι δομημένες επιφάνειες αποτελούν το 7.4 %, οι φυσικές και ημι φυσικές περιοχές το 53.3% και οι υδάτινες επιφάνειες το 3.1%.

Πίνακας 3. Χρήσεις γης της Δυτικής Όχθης

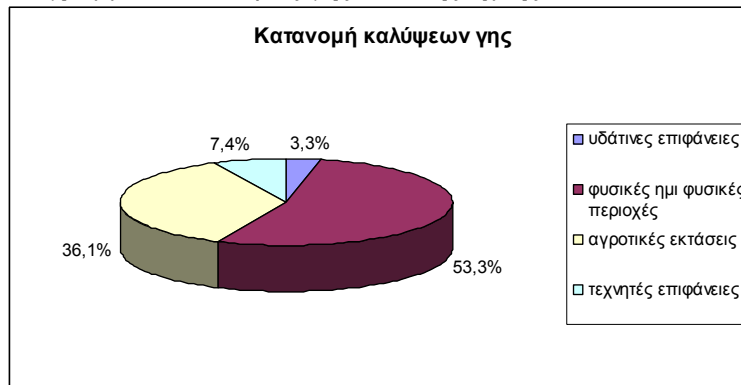
Καλύψεις γης	ποσοστά
Υδάτινες επιφάνειες	3,3%
Φυσικές ημι φυσικές περιοχές	53,3%
Αγροτικές εκτάσεις	36,1%
Τεχνητές επιφάνειες	7,4%
Σύνολο	100%

Πηγή: Dudden, 2000

Από τους παραπάνω αριθμούς είναι ενδεικτικό, πως το μεγαλύτερο μέρος της Δυτικής Όχθης αποτελείται κυρίως από φυσικές και από ημι φυσικές εκτάσεις καθώς κατέχουν το 53,3% της συνολικής έκτασης της. Οι περιοχές αυτές συγκεντρώνονται κυρίως στο ανατολικό τμήμα της Δυτικής Όχθης, το οποίο συγχρόνως αποτελεί το λιγότερο αστικοποιημένο τμήμα της. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις συγκεντρώνονται κυρίως στο κεντρικό τμήμα της Δυτικής Όχθης το οποίο αποτελεί και το πιο πυκνοκατοικημένο

τήμα της καθώς εκεί συγκεντρώνονται τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της περιοχής. Συνεπώς, οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις διαχέονται πλησίον των αστικοποιημένων ζωνών κι επομένως η οποιαδήποτε μελλοντική εξάπλωση των αστικών περιοχών γίνεται εις βάρος των αγροτικών εκτάσεων. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό, με το ότι οι Παλαιστίνιοι δεν έχουν πρόσβαση στις φυσικές περιοχές (53.3%), ώστε να τις χρησιμοποιήσουν για αστική επέκταση, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι αγροτικές εκτάσεις απειλούνται από την εξάπλωση του αστικού ιστού (Dudden, 2000).

Διάγραμμα 2. Καλύψεις γης Δυτικής όχθης

Πηγή: Dudden, 2000

Συνεπώς, μελλοντικά, σε συνδυασμό με την συνεχή αύξηση του πληθυσμού εγκυμονεί ο κίνδυνος της εξαφάνισης των αγροτικών εκτάσεων εξαιτίας της άναρχης και απρογραμματίστης αστικής επέκτασης.

Επίσης, μεγάλες εκτάσεις απειλούνται από μεγαλόπνοα σχέδια, που έχουν σαν στόχο την κατασπατάληση μεγάλων εκτάσεων γης για την ανάπτυξη βαριάς βιομηχανίας ή ακόμα για τη ανέγερση μεγάλων τουριστικών μονάδων. Αυτά τα σχέδια κρίνονται απειλητικά καθώς δεν υπόκεινται σε ένα ολοκληρωμένο διαχειριστικό σχέδιο χρήσεων γης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περιοχή περιμετρικά της νεκρής θάλασσας, στην οποία έχουν εγκατασταθεί μεγάλες τουριστικές μονάδες.

1.6 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ

Η διοίκηση παίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην εύρυθμη λειτουργία του εκάστοτε κράτους. Άλλοτε παρεμβαίνει σε μεγαλύτερο κι άλλοτε σε μικρότερο βαθμό. Ο βαθμός παρέμβασης εξαρτάται από την φιλοσοφία αλλά κι από την κουλτούρα της κάθε

χώρας. Τι γίνεται, όμως, στις περιπτώσεις που υπάρχει κράτος αλλά δεν υπάρχει διοίκηση, ή στην συγκεκριμένη περίπτωση τι γίνεται αν υπάρχει διοίκηση και δεν υπάρχει κράτος;

Στο παρόν κεφάλαιο, αρχικά θα πραγματοποιηθεί ιστορική αναδρομή της διοικητικής οργάνωσης της Δυτικής Όχθης βασισμένη σε δύο χρονικές περιόδους, που ορίζονται από τους εκάστοτε κατακτητές της. Η πρώτη περίοδος είναι από το 1948 έως το 1967, οπότε η ΔΟ βρισκόταν υπό την Ιορδανική διοίκηση και η δεύτερη από το 1967 έως το 1994, οπότε η διοίκηση της περιοχής υπαγόταν στον έλεγχο των Ισραηλινών Στρατιωτικών Αρχών. Στην συνέχεια, ακολουθεί η ανάλυση της υφιστάμενης διοικητικής διάρθρωσης της ΔΟ με βάση τις αλλαγές, που προέκυψαν με την υπογραφή της συμφωνίας του Όσλο το 1994. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί κυρίως στην ανάδειξη των παραγόντων που επηρεάζουν και παρεμποδίζουν την οργάνωση αλλά και την εύρυθμη λειτουργία της διοίκησης.

1.6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ 1948-1967

Μετά την λήξη του 1ου Αραβοϊσραηλινού πολέμου το 1948 η περιοχή της ΔΟ εντάχθηκε στην Ιορδανική επικράτεια. Η περιοχή της ΔΟ το 1957, βάση της απόφασης του υπουργικού συμβουλίου του Βασιλείου της Ιορδανίας, χωρίστηκε σε 3 περιφέρειες και 8 νομούς (χάρτης 9, παράρτημα Ι):

1. Περιφέρεια της Ιερουσαλήμ με τους νομούς Ιερουσαλήμ, Ιεριχώ, Ραμάλα, Βηθλεέμ.
2. Περιφέρεια της Νάμπλους με τους νομούς Νάμπλους, Τζενίν, Τουλκάρεμ.
3. Περιφέρεια της Χεβρόνα με το νομό Χεβρόνα (Σαμαμρεχ, 1996).

Από την κεντρική διοίκηση ορίστηκαν οι περιφερειάρχες, στους οποίους δόθηκαν πολλές αρμοδιότητες έτσι ώστε να αποτελούν τους εκπροσώπους της κεντρικής διοίκησης στην εκάστοτε περιφέρεια. Ο περιφερειάρχης είχε την γενική εποπτεία της περιφέρειας καθώς είχε την δυνατότητα να ελέγχει όλες τις δημόσιες υπηρεσίες τις υπαγόμενες σε αυτήν (Σαμαμρεχ, 1996).

Η φυσιγνωμία, η οργάνωση αλλά και ο τρόπος λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης καθορίστηκε με βάση το νόμο του 1955 για την δημιουργία δήμων και κοινοτήτων. Βασικό χαρακτηριστικό του νόμου αυτού ήταν η συγκέντρωση αρμοδιοτήτων στην

κεντρική διοίκηση. Οι διατάξεις του νόμου επιτρέπουν τον συνεχή έλεγχο της κεντρικής διοίκησης σε όλους τους τομείς και δράσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης.

1. Η δημιουργία του δημοτικού συμβουλίου χρειάζεται την έγκριση του υπουργείου εσωτερικών.
2. Ο υπουργός εσωτερικών είχε το δικαίωμα να διαλύει το δημοτικό συμβούλιο πριν την κανονική λήξη της θητείας του.
3. Ο υπουργός εσωτερικών ορίζει τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων.
4. Το υπουργικό συμβούλιο με την συναίνεση του υπουργού εσωτερικών έχει το δικαίωμα να απολύσει τον δήμαρχο.
5. Προβλέπεται αυστηρός έλεγχος της οικονομικής κατάστασης του δήμου είτε από τον υπουργό εσωτερικών είτε από τον περιφερειάρχη.

Οι δραστηριότητες των δήμων αφορούσαν κυρίως στα τεχνικά θέματα, όπως στην έκδοση οικοδομικών αδειών, στην εξασφάλιση χώρων πρασίνου, στην συντήρηση της οδοποιίας, στην παροχή νερού και ρεύματος. Οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης περιορίστηκαν καθώς δεν τους δόθηκε κανένα είδος αυτονομίας κι ως εκ τούτου οι δήμοι δεν μπόρεσαν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη (Σαμαμρεχ, 1996).

Σε γενικές γραμμές το Ιορδανικό σύστημα διοίκησης (1948-1967) μπορεί να χαρακτηριστεί απόλυτα συγκεντρωτικό. Η κεντρική διοίκηση είναι το κέντρο λήψης αποφάσεων κι άσκησης ελέγχου σε όλους τους τομείς και δράσεις. Η τοπική αυτοδιοίκηση καθίσταται απλά ένα όργανο του κεντρικού κράτους χωρίς να έχει την δυνατότητα παρέμβασης σε σημαντικά τοπικά ζητήματα. Η υποβάθμιση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης οφείλονταν κυρίως στην πολιτική του βασιλιά της Ιορδανίας, που στόχευε στο να κατέχει τον πλήρη έλεγχο της επικράτειας του (Σαμαμρεχ, 1996).

1.6.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΙΣΡΑΗΛΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ 1967-1994

Στον πόλεμο του 1967 το Ισραήλ προσάρτησε τη Δυτική Όχθη αλλά και τη Λωρίδα της Γάζας. Στόχος της Ισραηλινής πολιτικής ήταν η αφαίρεση του δικαιώματος της αυτοδιοίκησης από τους Παλαιστίνιους κι η προώθηση πολιτικών και ρυθμίσεων, που αποσκοπούσαν στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους στην περιοχή. Στις 7/6/1967 δημιουργήθηκε η στρατιωτική διοίκηση στα Κατεχόμενα Εδάφη. Από τότε και με βάση

στρατιωτικές αποφάσεις και διάφορες παρεμβάσεις στον Ιορδανικό νόμο, κατάφεραν να αλλάξουν ριζικά το σύστημα διοίκησης στη ΔΟ παραβιάζοντας τις διεθνείς συμφωνίες και ειδικά τη Συμφωνία της Γενεύης του 1949 που απαγόρευε την παρέμβαση στους νόμους, που ίσχυαν στα κατεχόμενα εδάφη (Σαμαμρεχ, 1996).

Με στρατιωτική απόφαση το 1967 πραγματοποιήθηκε ο διοικητικός διαχωρισμός της Δ.Ο. σε τρεις περιφέρειες και οχτώ νομούς (χάρτης 10, παράρτημα Ι). Με την ίδια απόφαση ορίζονται ως νομάρχες στρατιωτικοί διοικητές, στους οποίους δίνεται η ευθύνη της διοίκησης και της οργάνωσης των νομών. Επίσης, τους παραχωρείται το δικαίωμα του πλήρους ελέγχου των τοπικών διοικήσεων, που υπάγονται στην περιοχή τους. Ακόμη, στους νομάρχες δόθηκε η δικαιοδοσία έγκρισης επεκτάσεων σχεδίων πόλεων, που στόχευε στο να περιοριστεί η επέκταση των Παλαιστινιακών οικισμών. Η ενέργεια αυτή συγχρόνως αποσκοπούσε στην απόκτηση μεγάλων εκτάσεων γης για την δημιουργία Εβραϊκών αποικιών (Σαμαμρεχ, 1996).

Πίνακας 4. Διοικητικά επίπεδα στην ΔΟ κατά την περίοδο 1967 -1994

Περιφέρειες	Νομοί	Δήμοι	Κοινότητες	Πάρεδροι	Στρατόπεδα	Σύνολο
Jerusalem	Jerusalem	1	7	28	2	38
	Ramallah	6	12	55	3	76
	Bethlehem	3	4	34	4	45
	Jericho	1		16	2	19
Nablus	Nablus	2	18	44	4	68
	Jenin	5	10	53	1	69
	Tulkarm	3	11	48	2	64
Hebron	Hebron	4	14	67	2	87
Σύνολο	8	25	76	345	20	466

Πηγή :Makboul, 1987

Η περιοχή της ΔΟ αποτελούνταν από 25 δήμους και 76 κοινότητες, των οποίων οι δήμαρχοι και οι κοινοτάρχες ήταν διορισμένοι από την κεντρική στρατιωτική διοίκηση, καθώς και από 345 οικισμούς με πάρεδρο διορισμένο από τις Ισραηλινές αρχές .

Το 1981 με την απόφαση του υπουργού άμυνας του Ισραήλ δημιουργήθηκε μια κεντρική διοίκηση (Al Idara Madaniyeh), με έδρα την πόλη της Ραμάλα με στόχο να διοικήσει και να οργανώσει τις Παλαιστινιακές Κατεχόμενες Περιοχές (Σαμαμρεχ, 1996).

Στόχος της Κεντρικής Διοίκησης ήταν η δημιουργία δύο συστημάτων σχεδιασμού για την ίδια περιοχή. Αρχικά, προώθησε την ενοποίηση των Ισραηλινών αποικιών μεταξύ τους αλλά και με το υπόλοιπο Ισραήλ, γεγονός που οδήγησε στην διάσπαση της

ενότητας των Παλαιστινιακών εδαφών. Η Ισραηλινή διοίκηση χρησιμοποιώντας στρατιωτικές πρακτικές εμπόδισε την ανάπτυξη Παλαιστινιακού χωρικού σχεδιασμού περιορίζοντας την γη, που μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τους Παλαιστίνιους. Η πολιτική αυτή συνεχίζει να υφίσταται ως και σήμερα, και πραγματώνεται εντονότερα με την κατασκευή του διαχωριστικού τείχους στα Παλαιστινιακά εδάφη.

1.6.3 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Το 1994 στα πλαίσια της συμφωνίας του Όσλο δημιουργήθηκε η Εθνική Παλαιστινιακή Αρχή (ΕΠΑ), αρμοδιότητα της οποίας είναι ο έλεγχος των περιοχών, που ορίστηκαν από την συμφωνία του Όσλο ως περιοχές Α και Β. Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι περιοχές Α εμπίπτουν στην πλήρη αρμοδιότητα της ΕΠΑ, για τις περιοχές Β η ΕΠΑ είναι υπεύθυνη μόνο για τις εσωτερικές υποθέσεις ενώ η ασφάλεια παραμένει υπόθεση της Ισραηλινής Αρχής.

Το 1996 πραγματοποιήθηκαν οι πρώτες εκλογές στα Παλαιστινιακά κατεχόμενα εδάφη για την εκλογή προέδρου και για την σύσταση του Εθνικού Παλαιστινιακού Συμβουλίου (ΕΠΣ). Οι εκλογές ανέδειξαν τον πρώτο πρόεδρο της Παλαιστίνης, ένα ιστορικό πρόσωπο, τον Γιασέρ Αραφάτ, που συγκέντρωσε περίπου το 90% των ψήφων του Παλαιστινιακού λαού. Την επομένη των εκλογών σχηματίστηκε κυβέρνηση και δημιουργήθηκαν τα υπουργεία σχεδιασμού και τοπικής αυτοδιοίκησης, που είναι αρμόδια για την διοικητική οργάνωση των Παλαιστινιακών περιοχών. Σύμφωνα με την ΕΠΑ η επικράτεια της ΔΟ χωρίστηκε σε 11 νομούς (χάρτης 11, παράρτημα Ι), στους οποίους ο διορισμός του νομάρχη είναι ευθύνη του υπουργείου τοπικής αυτοδιοίκησης. Η αμέσως κατώτερη διοικητική βαθμίδα είναι οι Δήμοι οι οποίοι χωρίζονται ανάλογα με την σημασία τους και τον πληθυσμό τους σε τέσσερις κατηγορίες (Wikipedia α).

- Δήμοι τύπου Α (Πόλεις): Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι πρωτεύουσες των νομών και τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της Δ.Ο και της Λωρίδας της Γάζας. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από 13 μέλη. Συνολικά υπάρχουν 16 Δήμοι τύπου Α.
- Δήμοι τύπου Β (Πόλεις): Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται οι οικισμοί που ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 8.000 έως 20.000 κάτοικους. Το δημοτικό συμβούλιο απαρτίζεται από 13 μέλη. Υπάρχουν 41 Δήμοι τύπου Β.

- Δήμοι τύπου Γ (Κωμοπόλεις): Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι οικισμοί που ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 4000 έως 8000 κάτοικους. Υπάρχουν 47 Δήμοι τύπου Γ οι οποίοι διοικούνται από 11μελές δημοτικό συμβούλιο.
- Δήμοι τύπου Δ (Κοινότητες): Στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι οικισμοί, που ο πληθυσμός τους ξεπερνά τους 800 κάτοικους. Υπάρχουν 220 Δήμοι τύπου Δ, οι οποίοι διοικούνται από 9μελές δημοτικό συμβούλιο.

Για τους οικισμούς με πληθυσμό κάτω των 800 κατοίκων συστήνονται τοπικές επιτροπές αρμόδιες για την διοίκηση των οικισμών αυτών.

Στις τρεις πρώτες κατηγορίες το δημοτικό συμβούλιο αναδεικνύεται κατόπιν διεξαγωγής εκλογών σε αντίθεση με την τέταρτη κατηγορία, στην οποία ο κοινοτάρχης διορίζεται από το Υπουργείο Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στον παρακάτω πίνακα (5) απεικονίζονται τα διοικητικά επίπεδα και το πλήθος τους ανά νομό.

Πίνακας 5. Υφιστάμενη διοικητική διάρθρωση της ΔΟ

Νομοί	Πόλεις	Δήμου*	Κοινότητας	Στρατόπεδα
Jenin	1	12	32	1
Tubas	1	2	6	1
Nablus	1	7	44	3
Qalqilya	1	3	16	
Salfit		4	14	
Ramallah And Al Bireh	2	16	36	3
Jericho	1	2	5	2
Jerusalem	1	8	17	2
Bethlehem	1	11	17	3
Hebron	5	13	30	2
Tulkarm	1	7	31	2

Πηγή: Wikipedia α, *ιδία επεξεργασία*/ * Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι δήμοι τύπου Β και Γ

1.6.4 ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Η ασταθής πολιτική κατάσταση που οφείλεται, κυρίως στην Ισραηλινή κατοχή, η έλλειψη Παλαιστινιακής ανεξαρτησίας, η κατασκευή του διαχωριστικού τείχους μέσα στα Παλαιστινιακά εδάφη, ο κατακερματισμός του Παλαιστινιακού χώρου σε μικρές γεωγραφικές ενότητες αποκομμένες και ασύνδετες μεταξύ τους είναι οι κύριοι παράγοντες που εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία της διοίκησης. Ακόμα η αδυναμία

των Αρχών να εφαρμόσουν τη νομοθεσία σε συνάρτηση με την έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των διάφορων διοικητικών βαθμίδων αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα, που επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της διοίκησης.

Επίσης, η έλλειψη χρηματικών πόρων σε κεντρικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο αποδυναμώνουν ακόμα περισσότερο την διοίκηση και την εμποδίζουν να εκπονή σχέδια και να προσλαμβάνει κατάλληλα καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό.

Η συγκέντρωση αρμοδιοτήτων στην κεντρική διοίκηση είναι ακόμα ένας παράγοντας που αποδυναμώνει την τοπική διοίκηση. Σχέδια που στοχεύουν στην αποκέντρωση του συστήματος διοίκησης δεν έχουν εφαρμοστεί ακόμα. Οι αρμοδιότητες της τοπικής διοίκησης είναι περιορισμένες και της αφαιρούν την δυνατότητα να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη.

Ο βασικότερος παράγοντας, που επηρεάζει τη λειτουργία της διοίκησης είναι η έλλειψη χωρικής συνοχής μεταξύ των περιοχών, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΠΑ. Ουσιαστικά το διοικητικό επίπεδο του νομού δεν υφίσταται καθώς οι αρμοδιότητες της Εθνικής Παλαιστινιακής Αρχής περιορίζονται μόνο στις περιοχές Α και Β και όχι σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια του νομού. Συνεπώς, δεν παρεμβάλλεται ένα ενδιάμεσο επίπεδο διοίκησης ανάμεσα στο κεντρικό και στο τοπικό. Ακόμη, η διοικητική βαθμίδα των Δήμων δεν έχει εφοδιαστεί επαρκώς και δεν της δίνεται η δυνατότητα να συμβάλλει ενεργά στην αναπτυξιακή διαδικασία σε τοπικό επίπεδο. Επομένως, η κεντρική διοίκηση παραμένει ο κινητήριο μοχλός διαχείρισης και οργάνωσης του Παλαιστινιακού χώρου.

1.7 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ

Στο παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δυτικής Όχθης. Η συλλογή αλλά και η επεξεργασία των στοιχείων βασίστηκε στα αποτελέσματα των δύο απογραφών, που έλαβαν χώρα στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη το 1997 και 2007. Οι απογραφές αυτές διεξήχθησαν από την Στατιστική Υπηρεσία της Παλαιστίνης. Η ανάλυση αποσκοπεί στο να αποδοθούν τα βασικά δημογραφικά μεγέθη της περιοχής, όπως το μέγεθος του πληθυσμού και η διαχρονική διακύμανση του, η σύνθεση πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία, οι πληθυσμιακές πυκνότητες ανά νομό και τέλος η κατανομή του πληθυσμού στο χώρο (αγροτικός, αστικός). Για την καλύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων τα στοιχεία

παρουσιάζονται και σε μορφή πινάκων και διαγραμμάτων έτσι ώστε να δοθεί μια γενική εικόνα των δημογραφικών χαρακτηριστικών της Δυτικής Όχθης.

1.7.1 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Στον πίνακα (6) παρουσιάζεται η εξέλιξη του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης, της Λωρίδας της Γάζας αλλά και του συνόλου του Παλαιστινιακού πληθυσμού από το 1997 έως το 2007. Αντίστοιχα, απεικονίζονται και οι ρυθμοί μεταβολής του πληθυσμού της κάθε χωρικής ενότητας. Στο διάστημα αυτό ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης αυξήθηκε από 1.822.574 το 1997 σε 2.345.107 το 2007 με μέσο ετήσιο ποσοστό αύξησης της τάξης του 2.6%, ενώ αντίστοιχα στη Λωρίδα της Γάζας ο πληθυσμός εξελίχθηκε από 1.017.525 σε 1.416.539 με μέσο ετήσιο ποσοστό αύξησης 3.4%. Παρατηρούμε πως ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης αλλά και της Λωρίδας της Γάζας έχει αυξητικές τάσεις από το 1997 έως το 2006.

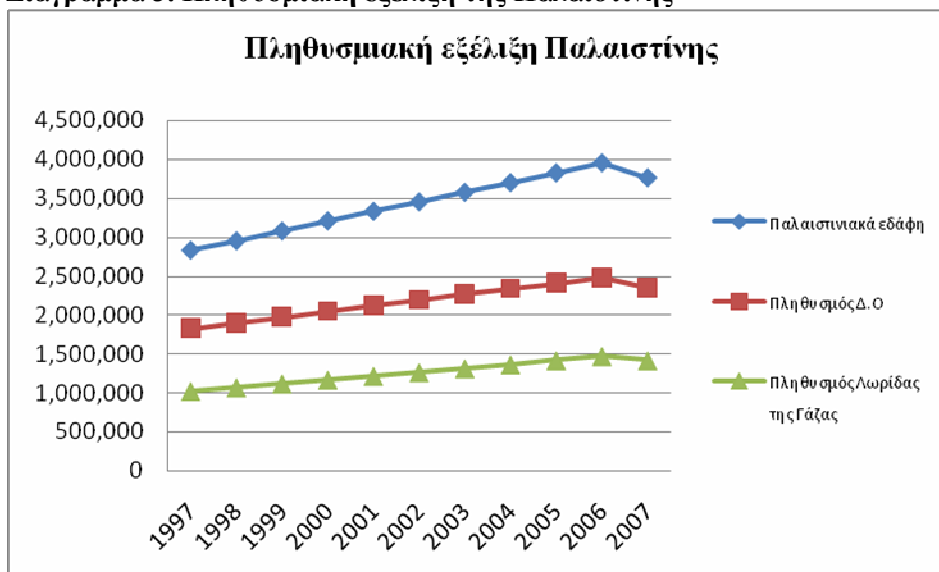
Τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης εντοπίζονται τα έτη 1998 και 1999 ως αποτέλεσμα του κλίματος ασφαλείας, που διαμόρφωσαν οι ειρηνευτικές διαδικασίες και η προσωρινή σταθερότητα, που επικράτησε στην περιοχή. Από την άλλη πλευρά το 2007 παρατηρείται μείωση του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης αλλά και της Λωρίδας της Γάζας με ποσοστό μεταβολής της τάξης του -5.5% και -3.7% αντιστοίχως. Τα μεγάλα ποσοστά ανεργίας, οι δύσκολες συνθήκες διαβίωσης, οι συχνές πολεμικές συγκρούσεις στην περιοχή και η πίεση που υφίσταται ο Παλαιστινιακός λαός από το Ισραήλ είναι μόνο κάποιοι από τους λόγους που συνέβαλαν ώστε να περιοριστεί η φυσική αύξηση του πληθυσμού και να αυξηθεί η μετανάστευση προς το εξωτερικό κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Πίνακας 6. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Παλαιστίνης

Έτος	Πληθυσμός ΔΟ	Ποσοστιαία Μεταβολή(%)	Πληθυσμός Λωρίδας της Γάζας	Ποσοστιαία Μεταβολή (%)	Παλαιστινιακά εδάφη	Ποσοστιαία Μεταβολή (%)
1997	1,822,574		1,017,525		2,840,099	
1998	1,894,887	4.0%	1,063,249	4.5%	2,958,136	4.2%
1999	1,971,823	4.1%	1,112,480	4.6%	3,084,303	4.3%
2000	2,049,358	3.9%	1,163,060	4.5%	3,212,418	4.2%
2001	2,122,467	3.6%	1,212,251	4.2%	3,334,718	3.8%
2002	2,193,217	3.3%	1,261,240	4.0%	3,454,457	3.6%
2003	2,264,526	3.3%	1,311,673	4.0%	3,576,199	3.5%
2004	2,336,254	3.2%	1,363,513	4.0%	3,699,767	3.5%
2005	2,408,347	3.1%	1,416,802	3.9%	3,825,149	3.4%
2006	2,480,762	3.0%	1,471,592	3.9%	3,952,354	3.3%
2007	2,345,107	-5.5%	1,416,539	-3.7%	3,761,646	-4.8%
ΜΟ		2.6%		3.4%		2.9%

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics 1997-2007, ίδια επεξεργασία*

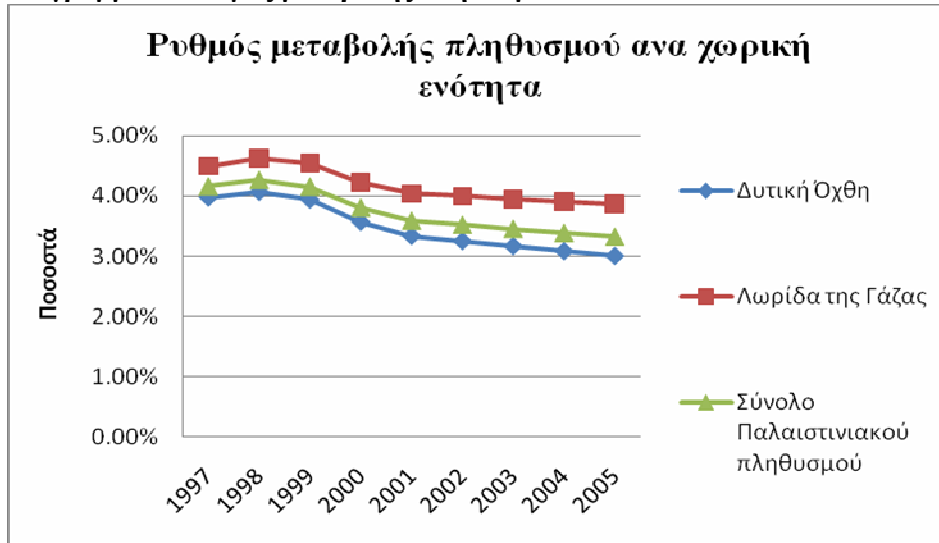
Στο διάγραμμα (3) απεικονίζεται η πληθυσμιακή εξέλιξη του πληθυσμού της Παλαιστίνης από το 1997 έως το 2007.

Διάγραμμα 3. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Παλαιστίνης

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics 1997-2007, ίδια επεξεργασία*

Στο διάγραμμα (3) φαίνεται ότι ο πληθυσμός των Κατεχόμενων Εδαφών ακολουθεί αυξητικές τάσεις μέχρι το 2006 ενώ αντίθετα κάμπει το 2007. Εάν, όμως, παρατηρήσουμε το διάγραμμα (4) θα συμπεράνουμε πως ο πληθυσμός της Δυτική Όχθης και της Λωρίδας αυξάνεται αλλά με μικρότερο ρυθμό αύξησης ετησίως.

Διάγραμμα 4. Ρυθμός μεταβολής πληθυσμού

Πηγή: Palestinian Central Bureau of Statistic, 1997-2007, ίδια επεξεργασία

Τα ίδια συμπεράσματα προκύπτουν και από την ανάλυση της πληθυσμιακής εξέλιξης σε επίπεδο νομού για τη Δυτική Όχθη. Ο παρακάτω πίνακας (7) καταδεικνύει την κατανομή του πληθυσμού στους νομούς της Δυτικής Όχθης καθώς επίσης και τα ετήσια ποσοστά μεταβολής για το διάστημα 1993 - 2007⁸.

Πίνακας 7. Πληθυσμιακή εξέλιξη των νομών της Δυτικής Όχθης

Έτη	2003		2004		2005		2006		2007	
	Πληθυσμός	Μεταβολή 03-04(%)	Πληθυσμός	Μεταβολή 04-05(%)	Πληθυσμός	Μεταβολή 05-06(%)	Πληθυσμός	Μεταβολή 06-07(%)	Πληθυσμός	
Jenin	242,914	3.1%	250,452	3.0%	257,987	2.9%	265,528	-3.4%	256,612	
Tubas District	44,432	3.3%	45,906	3.2%	47,386	3.1%	48,871	-0.2%	48,771	
Tulkarm	160,470	3.1%	165,405	3.0%	170,333	2.9%	175,243	-9.7%	158,213	
Qalqiliya	89,347	3.6%	92,585	3.5%	95,841	3.4%	99,112	-8.1%	91,046	
Salfit	59,138	3.4%	61,128	3.3%	63,126	3.2%	65,132	-8.7%	59,464	
Nablus	312,534	3.1%	322,102	3.0%	331,627	2.9%	341,114	-5.8%	321,493	
Ramallah	265,800	3.7%	275,593	3.6%	285,454	3.5%	295,365	-5.9%	278,018	
Jerusalem	385,381	2.2%	393,997	2.2%	402,712	2.2%	411,516	-11.9%	362,521	
Jericho	40,227	3.4%	41,588	3.3%	42,944	3.1%	44,291	-5.8%	41,724	
Bethlehem	166,460	3.3%	171,922	3.2%	177,385	3.1%	182,844	-3.5%	176,515	
Hebron	497,823	3.6%	515,576	3.5%	533,552	3.4%	551,746	-0.1%	551,129	
Total West Bank	2,264,526	3.2%	2,336,254	3.1%	2,408,347	3.0%	2,480,762	-5.5%	2,345,107	

Πηγή: Palestinian Central Bureau of Statistics, 2003-2007, ίδια επεξεργασία

Παρατηρούμε και σε επίπεδο νομών πως ο ρυθμός αύξησης μειώνεται ετησίως για όλους τους νομούς της Δυτικής Όχθης. Παράλληλα, παρατηρείται πως ο ρυθμός μεταβολής αποκτά αρνητικό πρόσημο το 2007 αφού ο πληθυσμός μειώνεται σημαντικά σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης. Τα μεγαλύτερα ποσοστά

⁸ Τα πληθυσμιακά στοιχεία σε επίπεδο νομού ήταν ελλιπής και έτσι βρέθηκαν μόνο από το 2003 έως το 2007.

μείωσης του πληθυσμού παρατηρούνται στον νομό Ιερουσαλήμ και στον νομό Τουλκάρεμ, όπου τα ποσοστά μεταβολής πλησιάζουν το 12% και 10% αντίστοιχα.

Στην συνέχεια, ακολουθεί η πίτα κατανομής του πληθυσμού ανά νομό για την Δυτική Όχθη για το έτος 2007. Ο πρώτος σε πληθυσμό νομός είναι ο νομός της Χεβρόνας, που συγκεντρώνει το 23% του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης, έπειτα ακολουθεί ο νομός της Ιερουσαλήμ κατέχοντας το 15% και τρίτος ο νομός της Νάμπλους συγκεντρώνοντας το 14% του συνόλου του πληθυσμού.

Διάγραμμα 5. Κατανομή πληθυσμού ανά νομό

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, ίδια επεξεργασία*

1.7.2 ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑ

Στην υποενότητα αυτή θα εξεταστεί η κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται ο πληθυσμός των ανδρών και γυναικών καθώς και τα ποσοστά τους επί του συνόλου του πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα. Παρατηρούμε πως οι άνδρες υπερτερούν αριθμητικά των γυναικών στις μικρότερες ηλικιακές ομάδες ενώ οι γυναίκες υπερτερούν των ανδρών στις ηλικιακές ομάδες άνω των 50 ετών.

Πίνακας 8. Ο Πληθυσμός της Δυτικής Όχθης ανά φύλο και ηλικιακές ομάδες για το 2007

Ηλικίες	Άνδρες	Γυναίκες	Ποσοστό Ανδρών	Ποσοστό Γυναικών
0-4	162,227	155,420	14.0%	13.8%
5-9	155,789	149,625	13.4%	13.3%
10-14	152,480	145,108	13.2%	12.9%
15-19	133,501	127,638	11.5%	11.4%
20-24	102,342	97,158	8.8%	8.6%
25-29	86,085	83,159	7.4%	7.4%
30-34	74,983	73,344	6.5%	6.5%
35-39	64,949	62,238	5.6%	5.5%
40-44	55,910	52,451	4.8%	4.7%
45-49	43,107	40,043	3.7%	3.6%
50-54	28,901	28,960	2.5%	2.6%
55-59	21,628	20,366	1.9%	1.8%
60-64	15,903	18,624	1.4%	1.7%
65-69	10,658	14,113	0.9%	1.3%
70-74	9,082	11,827	0.8%	1.1%
75-79	6,362	8,721	0.5%	0.8%
80-84	3,640	5,068	0.3%	0.5%
85-89	1,801	2,298	0.2%	0.2%
90-94	693	819	0.1%	0.1%
95+	397	454	0.0%	0.0%
Σύνολο	1,158,317	1,123,397		

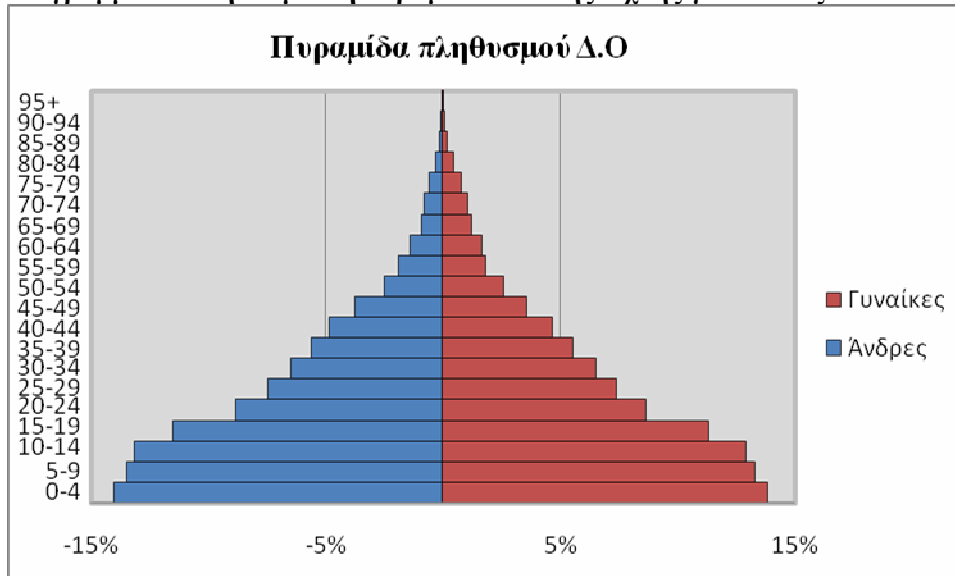
Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, ίδια επεξεργασία*

Η κατανομή του συνόλου του πληθυσμού κατά φύλο και ηλικία πραγματοποιείται με τη σχεδίαση πληθυσμιακής πυραμίδας. Πρόκειται για γραφικές παραστάσεις, που κατανέμουν το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής μελέτης σύμφωνα με το διπλό κριτήριο της ηλικίας και του φύλου. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν συνεπώς σχετίζονται με τη δομή του πληθυσμού κατά ηλικία, τη γονιμότητα και τη θνησιμότητα.

Βάση της παρακάτω πυραμίδας ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης χαρακτηρίζεται νεανικός. Τόσο η διευρυμένη βάση της πυραμίδας όσο και η τριγωνική ισοσκελή μορφή της υποδηλώνουν τη νεανικότητα αυτή. Η αυξημένη συγκέντρωση πληθυσμού στις μικρότερες ηλικιακές ομάδες αντανακλά τα υψηλά ποσοστά γονιμότητας.

Στην ηλικιακή ομάδα 20-24 παρατηρείται μια στένωση, η οποία εξηγείται είτε από τα αυξημένα ποσοστά θνησιμότητας, είτε από την μετανάστευση, που παρατηρείται από τα άτομα αυτής της ηλικίας κυρίως για λόγους σπουδών ή για εύρεση καλύτερου επιπέδου διαβίωσης.

Διάγραμμα 6. Πληθυσμιακή πυραμίδα Δυτικής Όχθης για το έτος 2007

Πηγή: Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, ίδια επεξεργασία

1.7.3 ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Η πληθυσμιακή πυκνότητα μιας συγκεκριμένης χωρικής ενότητας, ορίζεται ως το πηλίκο του πληθυσμού της προς την αντίστοιχη έκταση.

$$\text{Πληθυσμιακή Πυκνότητα} = \text{Πληθυσμός} / \text{Έκταση (κάτοικοι/ χλμ}^2\text{)}$$

Με βάση τον πίνακα (9) που ακολουθεί, παρατηρούμε ότι τα Παλαιστινιακά εδάφη παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλές πληθυσμιακές πυκνότητες. Οι υψηλότερες πληθυσμιακές πυκνότητες στην περιοχή της ΔΟ (χάρτης 12, παράρτημα Ι) παρουσιάζονται καταρχήν, στον νομό της Ιερουσαλήμ με τιμή 1054 κατοίκ/χλ², ενώ ακολουθεί ο νομός Τουλκάρεμ με πυκνότητα 642 κατοίκ/χλ². Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί, πως με βάση τον κατάλογο των χωρών, που παρουσιάζουν τις υψηλότερες πληθυσμιακές πυκνότητες παγκοσμίως, τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη κατατάσσονται στην 22η θέση με μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 420 κατοίκ/χλ² (wikipedia β).

Πίνακας 9. Πληθυσμιακή πυκνότητα ανά νομό για την Δυτική Όχθη το έτος 2007

Νομός	Πληθυσμιακή πυκνότητα	Πληθυσμός 2007	Έκταση (τ.χμ)
Jenin	440	256,619	583
Tubas	125	50,261	402
Tulkarm	642	157,988	246
Nablus	530	320,830	605
Qalqiliya	550	91,217	166
Salfit	292	59,570	204
Ramallah	327	279,730	855
Jericho	71	42,320	593
Jerusalem	1,054	363,649	345
Bethlehem	267	176,235	659
Hebron	554	552,164	997
West Bank	416	2,350,583	5,655

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, ίδια επεξεργασία*

Οι υψηλές αυτές τιμές οφείλονται στο γεγονός ότι οι Ισραηλινές αρχές προβάλλουν περιορισμούς στα παλαιστινιακά εδάφη της ΔΟ. Έτσι, οι Παλαιστίνιοι δεν δύνανται να διαχειρίζονται το χώρο αυτόνομα. Ο περιορισμός των οικιστικών επεκτάσεων σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά γονιμότητας οδήγησαν στην συσσώρευση πληθυσμού στις οικιστικές περιοχές με αποτέλεσμα την αύξηση των πυκνοτήτων.

1.7.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται μια προσπάθεια απεικόνισης και ανάλυσης της κατανομής του πληθυσμού στο χώρο. Αρχικά η ανάλυση θα επικεντρωθεί κυρίως στον τρόπο, με τον οποίο κατανέμεται ο πληθυσμός στα αστικά κέντρα, με άλλα λόγια ασχολούμαστε με το ποιά κατηγορία οικισμών συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού και ποιά το μικρότερο. Στη συνέχεια, με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα προβάλλονται συμπεράσματα σχετικά με το αν ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης είναι αστικός ή αγροτικός. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και σε επίπεδο νομών.

Για να γίνει αυτό καθίσταται αναγκαία η κατηγοριοποίηση των οικισμών, έτσι ώστε να οριστεί ποιοί οικισμοί θεωρούνται αστικοί και ποιοί αγροτικοί. Οι οικισμοί της Δυτικής Όχθης κατηγοριοποιήθηκαν με βάση δύο κριτήρια, πρώτον ανάλογα με το μέγεθος του πληθυσμού τους και δεύτερον με βάση τη βαθμίδα, που κατέχουν στο συνολικό διοικητικό σύστημα. Έτσι οι οικισμοί χωρίστηκαν σε τέσσερις κατηγορίες, ως εξής:

- Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν τα μεγάλα αστικά κέντρα της Δυτικής Όχθης, των οποίων ο πληθυσμός ξεπερνάει τους 20.000 κατοίκους καθώς επίσης και οι πρωτεύουσες των εκάστοτε νομών, όπου συγκεντρώνονται οι βασικές δημόσιες υπηρεσίες.
- Στην δεύτερη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι οικισμοί, που ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 8.000 κατοίκους έως 20.000. Οι οικισμοί αυτοί είναι αστικοί⁹ και ανήκουν στην δεύτερη κατηγορία του διοικητικού συστήματος της Δυτικής Όχθης.
- Στην τρίτη κατηγορία ανήκουν οι οικισμοί, που ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 4.000 έως 8.000 κατοίκους, είναι αγροτικοί και ορίζονται από το διοικητικό σύστημα ως κωμοπόλεις.
- Στην τέταρτη κατηγορία είναι οι οικισμοί με πληθυσμό κάτω των 4.000 κατοίκων. Είναι αγροτικοί οικισμοί και ορίζονται ως κοινότητες στην διοικητική βαθμίδα της Δυτικής Όχθης.

Ακόμα αξίζει να αναφερθεί πως οι προσφυγικοί καταυλισμοί¹⁰ ανήκουν σε ξεχωριστή κατηγορία καθώς υπόκεινται σε διαφορετικό καθεστώς διοίκησης.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται συνοπτικά η κατηγοριοποίηση των οικισμών και ορισμένα περιγραφικά χαρακτηριστικά.

Πίνακας 10. Κατηγοριοποίηση οικισμών

Κατηγορία οικισμών	Περιγραφή
1η κατηγορία	μεγάλα αστικά και διοικητικά κέντρα άνω των 20000 κατοίκων,
2η κατηγορία	πληθυσμό από 8000-20000, αστικοί οικισμοί
3η κατηγορία	4000-8000 κατοίκους, αγροτικοί οικισμοί
4η κατηγορία	κάτω των 4000 κατοίκων, αγροτικοί οικισμοί

Πηγή: *Ιδία επεξεργασία*

⁹ Σύμφωνα με την Παλαιστινιακή Στατιστική Υπηρεσία αστικοί οικισμοί ορίζονται οι οικισμοί που ο πληθυσμός τους ξεπερνάει τους 10000 κατοίκους. Επιπλέον ορίζονται οι οικισμοί που ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 4000 κατοίκους έως 9999 με βασική προϋπόθεση να παρέχουν δημόσιο ηλεκτρισμό, δημόσιο δίκτυο ύδρευσης, ταχυδρομείο, κέντρα υγείας και σχολεία τουλάχιστον δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (PCBS, 1999).

¹⁰ Τα στρατόπεδα προσφύγων εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα του U.N.R.W.A.

Στην συνέχεια, παρατίθεται ο πίνακας, που παρουσιάζει τον αριθμό των οικισμών, που ανήκουν στην κάθε κατηγορία σε επίπεδο νομών αλλά και στο σύνολο της Δυτικής Όχθης καθώς επίσης και τα ποσοστά πληθυσμού της κάθε κατηγορίας στο σύνολο του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης.

Πίνακας 11. Κατανομή πληθυσμού στο χώρο

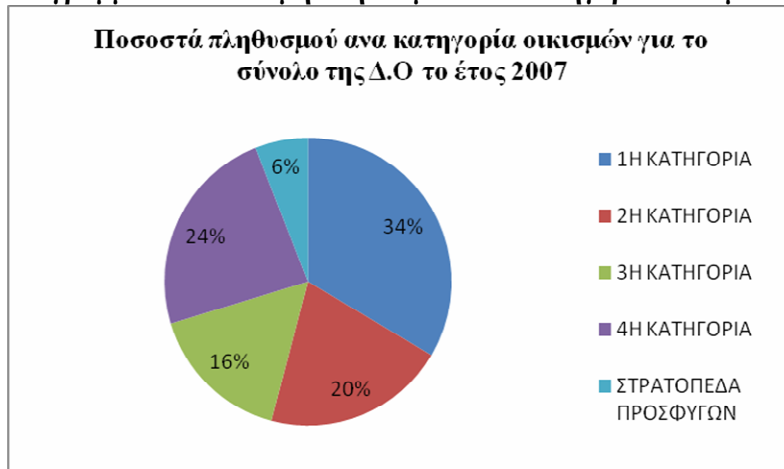
ΝΟΜΟΣ	1Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	2Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	3Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	4Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
JENIN	1	6	11	61	1	80
TUBAS	1	1	1	17	1	21
NABLUS	1	3	9	44	3	60
QALQILYA	1		2	31		34
SALFIT	1	1	2	16		20
RAMALLAH AND AL BIREH	2	1	15	52	5	75
JERICHO	1		1	10	2	14
JERUSALEM*	1	4	6	16	2	29
BETHLEHEM	1	7	5	30	3	46
HEBRON	6	10	4	70	2	92
TULKARM	1	3	6	23	2	35
ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΙΣΜΩΝ Δ.Ο	17	36	62	370	21	506
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ Δ.Ο	715036	437287	344123	506393	126835	2129674
ΠΟΣΟΣΤΑ	34%	21%	16%	24%	6%	100%

Πηγή: *Palestinian Central bureau of statistics 2007, Ιδία επεξεργασία* / *Τα στοιχεία για τον νομό της Ιερουσαλήμ είναι περιορισμένα καθώς για την περιοχή της Ανατολικής Ιερουσαλήμ¹¹ δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τους οικισμούς.

Παρατηρούμε, πως ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης είναι ισοκατανεμημένος στις παραπάνω κατηγορίες καθώς δεν διακρίνονται μεγάλες αποκλίσεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει η πρώτη κατηγορία των μεγάλων αστικών κέντρων συγκεντρώνοντας το 34% του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης και αμέσως μετά ακολουθεί η τέταρτη κατηγορία οικισμών κατέχοντας το 24% του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης. Η δεύτερη και η τρίτη κατηγορία συγκεντρώνουν αντίστοιχα το 21% και 16% του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης ενώ το 6% κατοικεί σε στρατόπεδα προσφύγων.

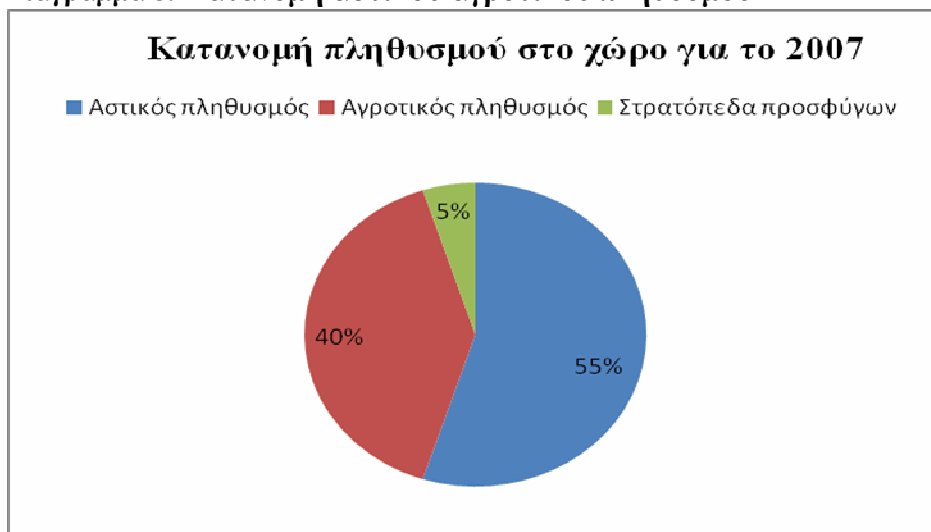
Παρακάτω ακολουθεί γραφική απεικόνιση των ποσοστών που καταλαμβάνει η κάθε κατηγορία στο σύνολο του πληθυσμού της Δυτικής Όχθης.

¹¹ Η Ανατολική Ιερουσαλήμ προσαρτήθηκε μονομερώς το 1967 από το Ισραήλ.

Διάγραμμα 7. Κατανομή πληθυσμού ανά κατηγορία οικισμών

Πηγή: *Palestinian Central bureau of statistics, 2007, Ιδία επεξεργασία*

Από το παραπάνω διάγραμμα (7) συμπεραίνουμε πως ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης δεν είναι έντονα αστικοποιημένος αφού μόνο το 34% κατοικεί στα μεγάλα αστικά κέντρα άνω των 20000 κατοίκων ενώ η μικρότερη σε πληθυσμό κατηγορία των 4000 κατοίκων και κάτω συγκεντρώνει το 24% του πληθυσμού και κατατάσσεται στην δεύτερη θέση. Αυτό εξηγείται ακόμα καλύτερα από το παρακάτω διάγραμμα το οποίο δείχνει τα ποσοστά του αστικού και αγροτικού πληθυσμού για το έτος 2007. Το διάγραμμα είναι αποτέλεσμα της συγχώνευσης των πρώτων δύο κατηγοριών, οι οποίες αποτελούν τον αστικό πληθυσμό και της τρίτης με την τέταρτη που αποτελούν το αγροτικό.

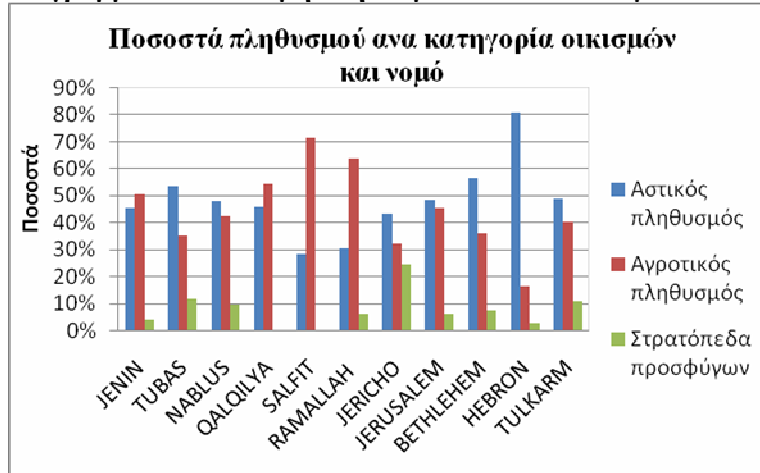
Διάγραμμα 8. Κατανομή αστικού αγροτικού πληθυσμού

Πηγή: *Palestinian Central bureau of statistics, 2007, Ιδία επεξεργασία*

Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι η απόκλιση μεταξύ αγροτικού και αστικού πληθυσμού δεν είναι μεγάλη, αφού το 55% κατοικεί σε αστικούς οικισμούς ενώ το 40% σε αγροτικούς. Η κατανομή αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι η Παλαιστινιακή οικονομία βασίζεται κυρίως στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθώς επίσης και σε ορισμένες μεταποιητικές δραστηριότητες, που αφορούν στην τυποποίηση αγροτικών προϊόντων. Συνεπώς, η παλαιστινιακή οικονομία στερείται αστικών δραστηριοτήτων, ικανών να προσελκύσουν το εργατικό δυναμικό στα αστικά κέντρα και να προκαλέσουν την γενικότερη αστικοποίηση του πληθυσμού.

Όσον αφορά στο επίπεδο των νομών, αυτός που συγκεντρώνει τα μεγαλύτερα ποσοστά αστικού πληθυσμού είναι ο νομός της Χεβρόνας. Στον συγκεκριμένο νομό ο πληθυσμός, που κατοικεί σε αστικά κέντρα άνω των 8.000 κατοίκων ξεπερνάει το 80% του συνολικού πληθυσμού του νομού. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι είναι ο πλέον πολυπληθέστερος νομός της Δυτικής Όχθης. Στην συνέχεια ακολουθούν οι νομοί Βηθλεέμ, Ιερουσαλήμ, Ιεριχώ και Τουμπάς, μεγάλο μέρος του πληθυσμού των οποίων κατοικεί σε αστικές περιοχές. Στους παραπάνω νομούς οι περιοχές, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Εθνικής Παλαιστινιακής Αρχής, σύμφωνα με την συνθήκη του Όσλο, είναι περιορισμένες και συνεπώς η μόνη διαθέσιμη Παλαιστινιακή γη είναι τα αστικά κέντρα των νομών αυτών.

Οι νομοί του βόρειου τμήματος της Δυτικής Όχθης παρουσιάζουν μικρότερα ποσοστά αστικού πληθυσμού ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις ο αγροτικός υπερτερεί του αστικού, όπως στην περίπτωση των νομών Σαλφίτ, Καλκίλιας, Τζενίν. Στους νομούς Τουλκάρεμ και Νάμπλους φαίνεται να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο αστικό και αγροτικό πληθυσμό αφού συγκεντρώνουν παρόμοια ποσοστά.

Διάγραμμα 9. Κατανομή πληθυσμού σε επίπεδο νομών

Πηγή: *Palestinian Central bureau of statistics, 2007, Ιδία επεξεργασία*

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι ο νομός Ραμάλλα συγκεντρώνει μεγάλο ποσοστό αγροτικού πληθυσμού. Το ποσοστό αυτό κρίνεται εικονικό. Η αστική περιοχή της πόλης της Ραμάλα έχει επεκταθεί τα τελευταία χρόνια και έχουν συμπεριληφθεί πολλοί οικισμοί στον αστικό ιστό της, όμως, στον συγκεκριμένο πίνακα οι οικισμοί αυτοί υπολογίζονται σαν ξεχωριστοί. Στην πραγματικότητα, όμως, αποτελούν μια ενιαία χωρική ενότητα με την αστική περιοχή της Ραμάλα και εντάσσονται στο ίδιο Πολεοδομικό συγκρότημα. Επομένως, ο πληθυσμός της αστικής περιοχής της πόλης της Ραμάλα είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτόν που έχει υπολογιστεί στο συγκεκριμένο πίνακα.

1.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ-ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΧΘΗΣ

Στον παρόν κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί η ανάλυση του βασικού οικονομικού πλαισίου της Δυτικής Όχθης. Θα αναλυθούν ορισμένοι βασικοί οικονομικοί δείκτες, όπως το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), η ανεργία, και η απασχόληση, έτσι ώστε να δοθεί μια γενική εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δυτικής Όχθης. Η εξεταζόμενη χρονολογική περίοδος είναι από το 1994, με την υπογραφή της συνθήκης του Όσλο και την ίδρυση ανεξάρτητης Παλαιστινιακής Αρχής έως το 2007. Στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο έλαβαν χώρα διάφορα γεγονότα, που διατάραξαν την ισορροπία της περιοχής και προκάλεσαν την ύφεση της οικονομίας των Παλαιστινιακών Αυτόνομων Περιοχών. Το ξέσπασμα της δεύτερης Ιντιφάντας το 2000, η κατασκευή του διαχωριστικού τείχους στα Παλαιστινιακά εδάφη αλλά και το πλήθος των περιορισμών, που επιβάλλονται από την Ισραηλινή κατοχή, έχουν σαν βασικό

στόχο την αποτροπή της οικονομικής ανεξαρτησίας των Παλαιστινίων με αποτέλεσμα να παρεμποδίζουν την οικονομική ανάπτυξη των Παλαιστινιακών περιοχών.

1.8.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΕΠ

Στον πίνακα (12) παρατηρείτε η διαχρονική εξέλιξη του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) της Δυτικής Όχθης για το διάστημα 1994-2007 (σε δολάρια). Η πρώτη στήλη δείχνει την εξέλιξη του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές και η δεύτερη στήλη το ετήσιο ποσοστό μεταβολής του.

Αξίζει να αναφερθεί πως η εξέλιξη του ΑΕΠ είναι άμεσα συσχετισμένη με τις γεωπολιτικές συνθήκες, που επικρατούσαν κατά καιρούς στην περιοχή της Μέσης Ανατολής. Έτσι, τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης του ΑΕΠ παρατηρούνται κατά την περίοδο 1994-1999, οπότε οι ειρηνευτικές διαδικασίες μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων δημιούργησαν ένα κλίμα ασφάλειας και πολιτικής σταθερότητας στην περιοχή. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην αυξημένη εισροή ξένου και κυρίως Αραβικού κεφαλαίου στη Δυτική Όχθη με αποτέλεσμα την διεύρυνση της αγοράς εργασίας και την μείωση του συνολικού ποσοστού ανεργίας. Πτωτική τάση του ΑΕΠ παρατηρείται από το 2000 έως το 2002 με μέγιστη τιμή 13,97%. Η πτωτικές αυτές τάσεις, που διήρκησαν 3 χρόνια οφείλονται στο ξέσπασμα της δεύτερης Ιντιφάντας. Τα επόμενα χρόνια παρατηρείται μια τάση σταθεροποίησης της οικονομίας της Δυτικής Όχθης με μια μικρή ανοδική κλίση βασισμένη κυρίως στις οικονομικές ενισχύσεις, που δέχεται από το εξωτερικό.

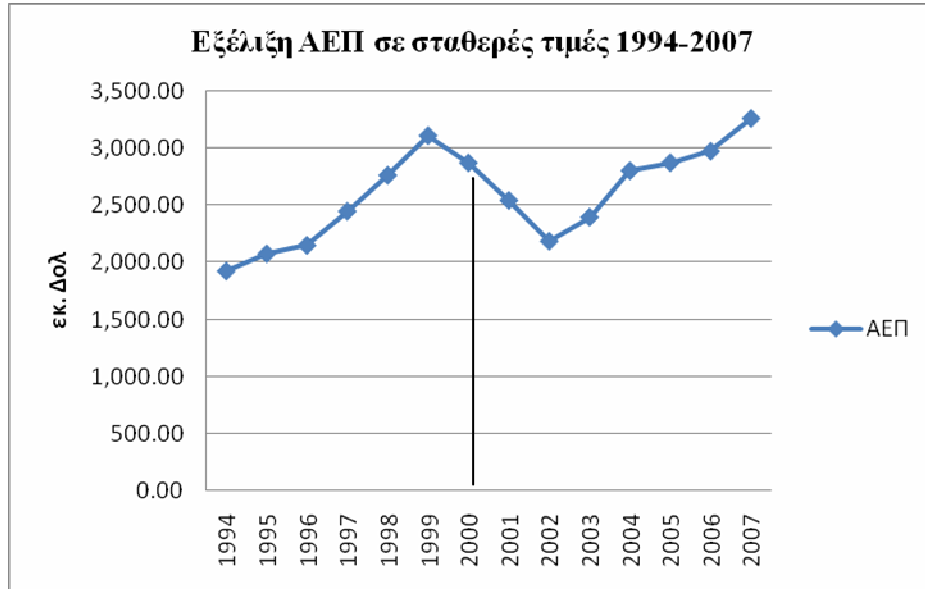
Πίνακας 12. Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Δυτικής Όχθης (σε εκατ. Δολάρια)

Έτος	ΑΕΠ (Σταθερές Τιμές)	Ετήσιο Ποσοστό Μεταβολής
1994	1,929.70	
1995	2,080.90	7.84%
1996	2,154.60	3.54%
1997	2,453.00	13.85%
1998	2,767.50	12.82%
1999	3,113.90	12.52%
2000	2,875.60	-7.65%
2001	2,547.00	-11.43%
2002	2,191.30	-13.97%
2003	2,400.90	9.57%
2004	2,807.40	16.93%
2005	2,876.70	2.47%

2006	2,977.70	3.51%
2007	3,264.20	9.62%

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 1994-2007, Ιδία επεξεργασία*

Διάγραμμα 10. Διαχρονική εξέλιξη του ΑΕΠ για την περίοδο 1994-2007

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 1994-2007, ίδια επεξεργασία*

1.8.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΑΠΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΕΠ

Ο πίνακας (13) παρουσιάζει τα διαχρονικά ποσοστά συμμετοχής του εκάστοτε παραγωγικού κλάδου στο ΑΕΠ της Δυτικής Όχθης.

Πίνακας 13. Διαχρονική εξέλιξη της ποσοστιαίας συμμετοχής των τομέων στο ΑΕΠ

	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση, Αλιεία	Ορυχεία, Μεταποίηση, Επιχειρήσεις ηλεκτρισμού και ρεύματος	Κατασκευές	Εμπόριο	Μεταφορές, Επικοινωνίες	Τράπεζες, Ασφάλειες	Δημόσια διοίκηση Ασφάλεια	Υγεία Εκπαίδευση	Διάφορες υπηρεσίες
1994	14.4	24.3	7.6	18.9	3.5	1.4	8.1	7.5	14
1995	13.6	23.4	6.6	15.4	3.2	2.5	9.6	6.8	12
1996	16.5	18.7	7.6	12	2.9	2.6	11.4	6.8	10.9
1997	11.7	17.3	7.8	12.3	4	3.2	12.3	6.6	11.6
1998	12.9	16.2	8.6	11	5	3.7	11.4	6.7	11
1999	11.5	15.3	14.1	11.1	5.7	4.1	12.1	6.7	10.3
2000	10	16.4	8.5	11.8	6.8	4.8	14.4	7.1	11.8
2001	8.5	17.8	5	10.2	7.2	4	16.8	8.1	10.3
2002	7.3	16.5	3.8	12.1	7.6	4.7	18.2	9.6	11.1
2003	7.8	18.3	5.2	9.9	6.6	5	19.1	9.5	11.3
2004	6.5	19.1	5.3	10.1	8.3	4.1	16	9.2	11.1
2005	5	19.7	6.3	8.9	7.3	4.9	14.6	9.5	12
2006	5	17.4	7.3	9.7	8.7	4.3	16.7	8.2	8.5
2007	5	16	6.7	9.8	9.8	5.1	17.3	9	8.6

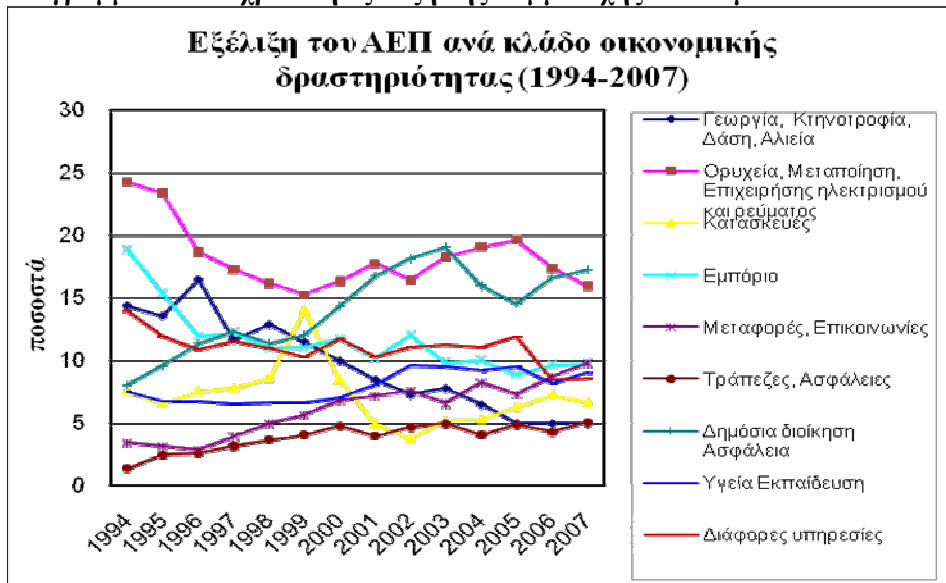
Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 1994-2007, ίδια επεξεργασία*

Στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα υπάρχουν ανακατατάξεις στην κλαδική διάρθρωσή του ΑΕΠ, καθώς κάποιοι κλάδοι μειώνουν τα ποσοστά τους προς όφελος κάποιων άλλων. Οι κλάδοι με τις μεγαλύτερες πτώσεις είναι αυτοί της γεωργίας και του εμπορίου, των οποίων τα ποσοστά μειώθηκαν από 14.4 και 18.9 που ήταν αντίστοιχα το 1994 σε 5 και 9.8 το 2007. Εν αντιθέσει ο κλάδος των μεταφορών και επικοινωνιών παρουσιάζει αύξηση του ποσοστού του από 3.5 το 1994 σε 9.8 το 2007. Επίσης, ο κλάδος των τραπεζών παρουσίασε μια μικρή άνοδο, ενώ ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης και ασφάλειας αύξησε εντυπωσιακά το ποσοστό του περίπου κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες. Οι υπόλοιποι κλάδοι παραμένουν σταθεροί.

Στο παρακάτω διάγραμμα (11) γίνεται ακόμα πιο κατανοητή η διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχής των διαφόρων κλαδών στην διαμόρφωση του ΑΕΠ και μπορούν να διεξαχθούν ευκολότερα συμπεράσματα σχετικά με την πορεία του κάθε κλάδου.

Έτσι παρατηρούμε και εδώ, ότι οι κλάδοι με την μεγαλύτερη πτώση είναι αυτοί της γεωργίας και του εμπορίου. Οι κλάδοι του εμπορίου και της γεωργίας αποτελούσαν τον βασικό κορμό της Παλαιστινιακής οικονομίας κατέχοντας την δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα το 1994. Οι περιορισμοί, όμως, που επιβλήθηκαν από τους Ισραηλινούς την συγκεκριμένη χρονική περίοδο και η κατασκευή του διαχωριστικού τοίχους προκάλεσαν μεγάλο πλήγμα στους τομείς αυτούς κι οδήγησαν στην μείωση των ποσοστών συμμετοχής των κλάδων αυτών στο ΑΕΠ.

Διάγραμμα 11. Διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχής των τομέων στο ΑΕΠ

Πηγή: Palestinian Central Bureau of Statistics 1994-2007, ίδια επεξεργασία

Ο κλάδος των κατασκευών παρουσιάζει πτωτική τάση κατά την διάρκεια της Ιντιφάντας ενώ διακρίνονται σημάδια σταθεροποίησης του από το 2003 και μετά. Ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης παρατηρούμε πως αυξάνεται κατά την εξεταζόμενη χρονολογική περίοδο, γεγονός που οφείλεται στην στελέχωση της νεοϊδρυθείσας Παλαιστινιακής Αρχής με υπαλληλικό προσωπικό. Οι κλάδοι των ορυχείων και της μεταποίησης, παρατηρούμε πως διαχρονικά βρίσκονται στην κορυφή του διαγράμματος κατέχοντας τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής στη διαμόρφωση του ΑΕΠ. Διακρίνοντας παρόλα αυτά πτωτικές τάσεις κυρίως μετά το 2005. Η αύξηση των ποσοστών των κλάδων των τραπεζών, των μεταφορών και επικοινωνιών και της δημόσιας διοίκησης σε συνδυασμό με τις πτωτικές τάσεις του κλάδου της γεωργίας και της μεταποίησης υποδηλώνουν σημάδια τριτογενοποίησης της Παλαιστινιακής οικονομίας. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί πως η Παλαιστινιακή οικονομία δεν δρα ανεξάρτητα. Συνεπώς, αυτή η τριτογενοποίηση δεν είναι αποτέλεσμα μηχανισμών της αγοράς ή ολοκληρωμένων πολιτικών και οικονομικών παρεμβάσεων αλλά αποτελεί αποτέλεσμα πιέσεων της Ισραηλίτικης πολιτικής.

1.8.3 ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Η ανάλυση της απασχόλησης επικεντρώνεται στην περίοδο 1995-2007. Στον πίνακα (14) παρουσιάζονται τα διαχρονικά ποσοστά απασχόλησης του κάθε κλάδου. Η διάθρωση της απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας διαφέρει από την αντίστοιχη διάρθρωση του ΑΕΠ, όπως αυτή αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, τόσο στις τιμές όσο και στη λογική καταγραφής των στοιχείων με βάση την Στατιστική Υπηρεσία της Παλαιστίνης. Έτσι, οι κλάδοι συρρικνώνονται και από εννιά που ήταν στο ΑΕΠ μετατρέπονται σε έξι. Οι κλάδοι της γεωργίας, των ορυχείων και της μεταποίησης, των κατασκευών καθώς και των μεταφορών και των επικοινωνιών παραμένουν σταθεροί. Στον κλάδο του εμπορίου συγχωνεύεται και ο κλάδος των ξενοδοχείων και των εστιατορίων, ενώ οι υπηρεσίες στην τελευταία στήλη του πίνακα περιλαμβάνουν τους απασχολούμενους στους κλάδους των τραπεζών – ασφαλειών, καθώς επίσης και στο δημόσιο τομέα.

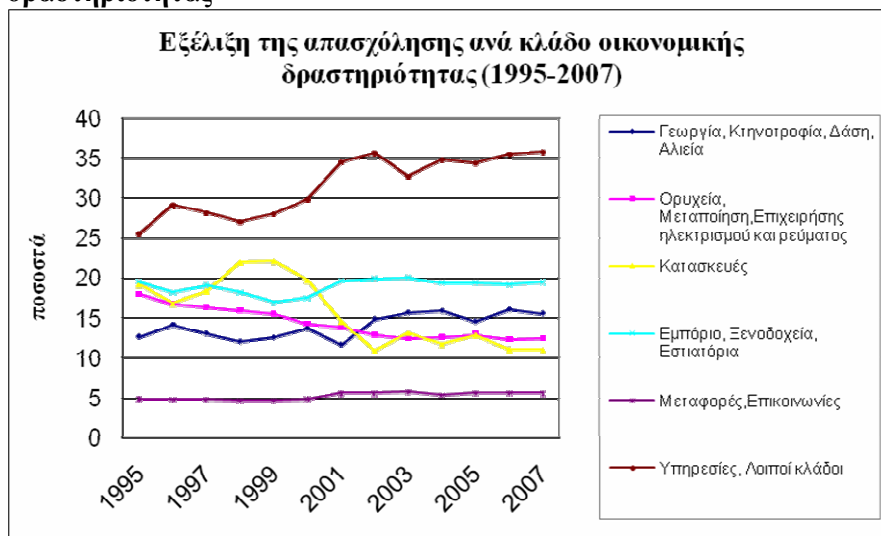
Πίνακας 14. Διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης ανα κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση, Αλιεία	Ορυχεία, Μεταποίηση, Επιχειρήσεις Ηλεκτρισμού Και Ρεύματος	Κατασκευές	Εμπόριο, Ξενοδοχεία, Εστιατόρια	Μεταφορές, Επικοινωνίες	Υπηρεσίες, Λοιποί Κλάδοι
1995	12.7	18	19.2	19.6	4.9	25.6
1996	14.2	16.8	16.8	18.2	4.8	29.2
1997	13.1	16.4	18.4	19.1	4.8	28.2
1998	12.1	15.9	22	18.2	4.7	27.1
1999	12.6	15.5	22.1	17	4.7	28.1
2000	13.7	14.3	19.7	17.5	4.9	29.9
2001	11.7	13.9	14.5	19.7	5.6	34.6
2002	14.9	12.9	10.9	20	5.6	35.7
2003	15.7	12.5	13.1	20.1	5.8	32.8
2004	15.9	12.7	11.7	19.4	5.4	34.9
2005	14.6	13	12.9	19.4	5.7	34.4
2006	16.1	12.4	11.1	19.2	5.7	35.5
2007	15.6	12.5	11	19.5	5.6	35.8

Πηγή: Palestinian Central Bureau of Statistics, 1995-2007, ίδια επεξεργασία

Ο κλάδος, που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης είναι ο κλάδος των υπηρεσιών. Αυτό εξηγείται από την διόγκωση του δημοσίου τομέα μετά την ίδρυση της Παλαιστινιακής Αρχής λόγω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας για το νέο υπαλληλικό προσωπικό.

Στο παρακάτω διάγραμμα (12) απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη των ποσοστών της απασχόλησης του εκάστοτε κλάδου.

Διάγραμμα 12. Διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Πηγή: Palestinian Central Bureau of Statistics, 1995-2007, ίδια επεξεργασία

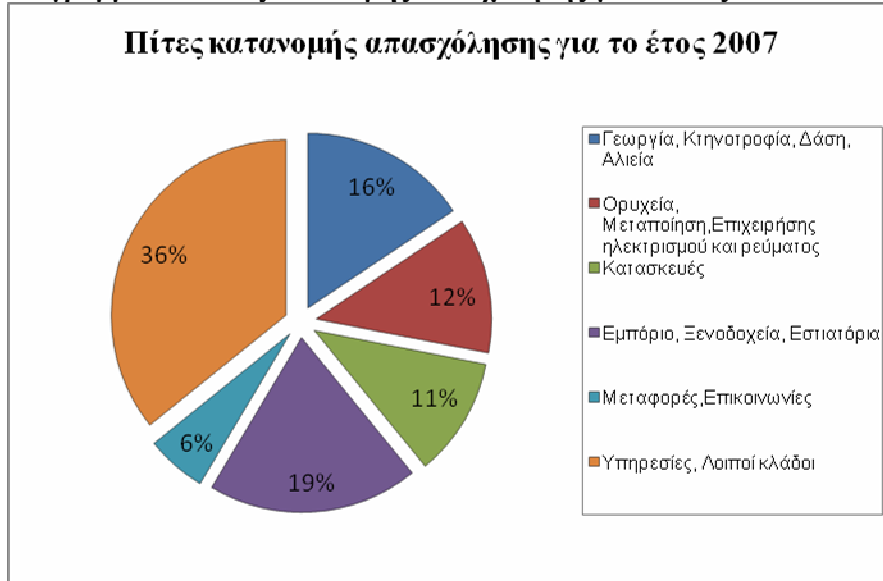
Η απασχόληση στον κλάδο των υπηρεσιών παρουσιάζει την μεγαλύτερη αύξηση στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Από το 25.6% που καταλαμβάνει το 1995 πλησιάζει το 36% το 2007. Επίσης, αξιοσημείωτη είναι η πτωτική τάση του ποσοστού των απασχολούμενων στον κλάδο των ορυχείων και της μεταποίησης ακολουθώντας τη μείωση της συμμετοχής του κλάδου στο ΑΕΠ.

Η εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου των κατασκευών ακολουθεί την ίδια πορεία εξέλιξης του ΑΕΠ του κλάδου. Παρατηρείται μείωση από το 2000 έως το 2003 κατά την διάρκεια της Ιντιφάντας ενώ σταθεροποιείται σε χαμηλά επίπεδα από το 2003 και μετά. Ο λόγος που παραμένει ο κλάδος των κατασκευών σε χαμηλά επίπεδα οφείλεται στους περιορισμούς που επιβάλλονται από τις Ισραηλινές Αρχές στις άδειες κατασκευής κατοικιών αλλά και στις οικιστικές επεκτάσεις των πόλεων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα δεν ακολουθεί τις πτωτικές τάσεις του ΑΕΠ του κλάδου. Παρατηρούμε πως ενώ το ΑΕΠ του κλάδου της γεωργίας μειώνεται σημαντικά η απασχόληση στον κλάδο παραμένει σταθερή και μετά το 2001 αυξάνεται. Το γεγονός αυτό αποδίδεται, είτε στο ότι δεν υπάρχουν εναλλακτικές θέσεις εργασίας σε άλλους κλάδους και σαν αποτέλεσμα οι απασχολούμενοι παραμένουν στην γεωργία, είτε στο ότι ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή για προσωπική χρήση.

Παρακάτω ακολουθεί η πίτα κατανομής της απασχόλησης για το έτος 2007 η οποία απεικονίζει την υφιστάμενη κατάσταση (χάρτης 13, παράρτημα Ι). Το 36% του ενεργού πληθυσμού απασχολείται στις υπηρεσίες και κυρίως στο δημόσιο τομέα, αμέσως μετά ακολουθεί ο κλάδος των εστιατορίων - ξενοδοχείων και εμπορίου συγκεντρώνοντας το 19%, η γεωργία ακολουθεί κατέχοντας το 16% της συνολικής απασχόλησης και στο τέλος ακολουθούν οι κλάδοι της μεταποίησης, κατασκευών και επικοινωνιών συγκεντρώνοντας αντίστοιχα το 12% 11% και 6% της συνολικής απασχόλησης.

Διάγραμμα 13. Πίτες κατανομής απασχόλησης για το έτος 2007

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, ίδια επεξεργασία*

Συμπερασματικά όσον αφορά την απασχόληση, μπορούμε να πούμε πως τα σημάδια τριτογενοποίησης της οικονομίας δεν είναι τόσο εμφανή συγκριτικά με αυτά του ΑΕΠ. Ο πρωτογενής τομέας συγκεντρώνει αρκετά μεγάλο ποσοστό απασχολούμενων, πράγμα που υποδηλώνεται από το γεγονός ότι η γεωργία παραμένει ένας από τους βασικούς κλάδους της Παλαιστινιακής οικονομίας.

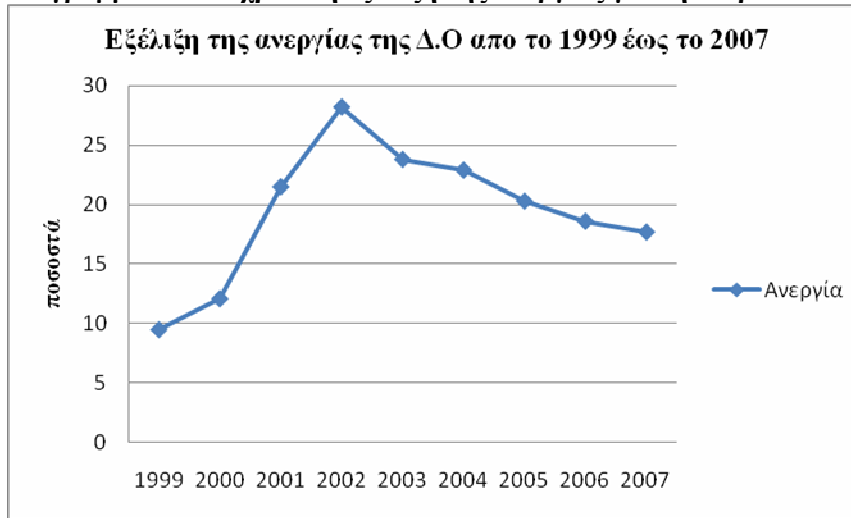
1.8.4 ΑΝΕΡΓΙΑ

Η ανάλυση της ανεργίας πραγματοποιείται για την περίοδο 1999 – 2007 (χάρτης 14, παράρτημα Ι). Ακολουθεί ο πίνακας (15) που παρουσιάζει την διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας για τους άνδρες, τις γυναίκες αλλά και για το σύνολο του ενεργού πληθυσμού της Δυτικής Όχθης. Παρατηρούμε ότι τα ποσοστά ανεργίας στους άνδρες είναι υψηλότερα, πράγμα που οφείλεται στο ότι οι άνδρες συμμετέχουν με μεγαλύτερα ποσοστά στην αγορά εργασίας. Στην περίοδο 2000 – 2002, κατά την διάρκεια της δεύτερης Ιντιφάντας, παρατηρούνται τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας φτάνοντας στο μέγιστο 28% του συνόλου του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Πίνακας 15. Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας για την περίοδο 1999-2007

	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
1999	9.2	11.1	9.5
2000	12.8	9.9	12.1
2001	23.3	10.9	21.5
2002	30.9	14	28.2
2003	25.5	15.8	23.8
2004	24.3	16.6	22.9
2005	20.8	18.3	20.3
2006	18.9	17.6	18.6
2007	18.3	15.5	17.7

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 1999-2007, ίδια επεξεργασία*

Διάγραμμα 14. Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας για την περίοδο 1999-2007

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 1999-2007, ίδια επεξεργασία*

Μετά την λήξη της Ιντιφάντας παρόλο που διακρίνεται μείωση του ποσοστού της ανεργίας, αυτή δεν σταματά να παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Η ανικανότητα της οικονομίας της Δυτικής Όχθης να απορροφήσει το εργατικό δυναμικό οφείλεται σε διάφορους παράγοντες. Ο κυριότερος παράγοντας είναι η εξάρτηση της από την Ισραηλινή οικονομία. Από την άλλη, η πολιτική αστάθεια και οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν από τις Ισραηλινές Στρατιωτικές Αρχές οδήγησαν στην υποβάθμιση της οικονομίας της Δυτικής Όχθης.

1.9 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στον παρόν κεφάλαιο επιχειρήθηκε να σκιαγραφηθεί το προφίλ της Δυτικής Όχθης. Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκε η υφιστάμενη διοικητική διάρθρωση της Δυτικής Όχθης, ορισμένα βασικά δημογραφικά μεγέθη της περιοχής, κάποιοι βασικοί οικονομικοί δείκτες, όπως το ΑΕΠ η απασχόληση και η ανεργία. Το κεφάλαιο αυτό κλείνει με την

διεξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα προαναφερθέντα αποτελέσματα της ανάλυσης.

Παρατηρούμε πως η Δυτική Όχθη δεν είναι αυτόνομη περιοχή, καθώς, η παρουσία του Ισραηλινού στρατού στο εσωτερικό της και η έλλειψη χωρικής συνοχής μεταξύ των Παλαιστινιακών εδαφών είναι κάποιοι από τους βασικούς παράγοντες που παρεμποδίζουν την βιωσιμότητα και την ανεξαρτησία της Δυτικής Όχθης.

Τα Ισραηλινά μέτρα πίεσης προς τους Παλαιστίνιους επιδρούν στην μείωση της φυσικής αύξησης του πληθυσμού. Ο πληθυσμός της Δυτικής Όχθης αυξάνεται αλλά με μικρότερα ποσοστά ετησίως έως το 2007, όπου και παρατηρείται μείωση του πληθυσμού της.

Όσον αφορά την οικονομία, τα μέτρα και οι περιορισμοί που επιβάλλονται από την Ισραηλινή Αρχή, έχουν περιορίσει την ανεξαρτησία της Παλαιστινιακής οικονομίας. Ο περιορισμός των μετακινήσεων από το ένα μέρος στο άλλο της Δυτικής Όχθης, η πολύωρες αναμονές στα σημεία ελέγχου που εγκαθιδρύονται από τον Ισραηλινό στρατό, η αβεβαιότητα των μετακινήσεων, το διαχωριστικό τείχος και γενικά η ασταθής πολιτική κατάσταση που επικρατεί στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής είναι κάποιοι από τους βασικούς παράγοντες που εμποδίζουν την Παλαιστινιακή οικονομία να ορθοποδήσει και να ανεξαρτητοποιηθεί. Κλάδοι που παραδοσιακά αποτελούσαν τον βασικό κορμό της Παλαιστινιακής οικονομίας όπως η γεωργία και το εμπόριο πλέον δεν είναι παραγωγικοί. Οι επενδύσεις την τελευταία δεκαετία ακολουθούν πτωτικές τάσεις με αποτέλεσμα τον περιορισμό του εύρους επιλογών εργασίας, με επακόλουθο την αύξηση του ποσοστού ανεργίας.

Μέσα σε αυτό το γεωπολιτικό περιβάλλον είναι πολύ δύσκολο η Παλαιστινιακή οικονομία να σταθεί ανεξάρτητη.

2 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΧΩΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΕΚΤΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στον παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν τα εργαλεία χωρικής επεκτατικής πολιτικής που εφαρμόζει το Ισραήλ στα εδάφη της Δυτικής Όχθης. Ο όρος «επεκτατικού χαρακτήρα» που χρησιμοποιήθηκε στον τίτλο του Κεφαλαίου, υποδηλώνει την επεκτατική πολιτική του Ισραήλ η οποία εκφράζεται χωρικά μέσω των εργαλείων αυτών. Τα εργαλεία χωρικής πολιτικής είναι οι αποικίες, οι δρόμοι Ισραηλινής προτεραιότητας, και το διαχωριστικό τείχος.

Στον Παρόν κεφάλαιο θα γίνει μια επισκόπηση των εργαλείων αυτών. Ποιος είναι ο στόχος του εκάστοτε εργαλείου και πως αυτό εκφράζεται χωρικά, είναι κάποια από τα ερωτήματα που θα απαντηθούν. Το διαχωριστικό τείχος θα αναλυθεί ξεχωριστά στο επόμενο κεφάλαιο.

2.2 ΑΠΟΙΚΙΕΣ

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι αποικίες είναι ένα εργαλείο που αντικατοπτρίζει την Ισραηλινή επεκτατική πολιτική στα εδάφη της Δυτικής Όχθης. Στην παρούσα υποενότητα θα αναλυθεί ο στόχος αλλά και η πολιτική που εφαρμόζεται μέσω της κατασκευής Ισραηλινών εποικισμών στην Δυτική Όχθη, επίσης θα αναλυθούν οι στρατηγικές θέσεις χωροθέτησεις των αποικιών αλλά και η πληθυσμιακή και η χωρική μεγέθυνση τους την τελευταία δεκαετία.

2.2.1 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ

Οι αποικίες είναι οργανωμένες κοινότητες Ισραηλινών πολιτών, που εγκαταστάθηκαν στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά¹² εδάφη με την έγκριση και την υποστήριξη της Ισραηλινής κυβέρνησης. Η κατασκευή Ισραηλινών εποικισμών ξεκίνησε το 1967 αμέσως μετά την λήξη του 3ου Αραβοϊσραηλινού πολέμου, κατά τον οποίο η Δυτική

¹² Το 2005, μετά από απόφαση της Ισραηλινής κυβέρνησης, έλαβε χώρα σχέδιο εκκένωσης των εποικισμών της Λωρίδας της Γάζας και τεσσάρων εποικισμών στην Δυτική Όχθη. Σαν αποτέλεσμα, μετά το 2005 Ισραηλινοί εποικισμοί υπάρχουν μόνο στην Δυτική Όχθη.

Όχθη προσαρτήθηκε στο Ισραήλ. Η κατασκευή των Ισραηλινών αποικιών συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Οι αποικίες εκτείνονται σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης και αποτελούν το βασικότερο, εργαλείο της Ισραηλινής πολιτικής, στην προσπάθειά της να ελέγξει τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη (ARIJ, 2008).

Οι αποικίες παρότι είναι χωροθετημένες στην Δυτική Όχθη, υπάγονται στο Ισραηλινό κράτος και συνεπώς εμπίπτουν σε ένα τελείως διαφορετικό σύστημα διοίκησης από ότι οι Παλαιστινιακοί οικισμοί (Isaac, 2006). Δικαίωμα διαμονής έχουν σύμφωνα με την Ισραηλινή νομοθεσία, μόνο οι Ισραηλινοί πολίτες ή άτομα Εβραϊκής καταγωγής (OCHA, 2007α).

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών (OCHA) ο αριθμός των αποικιών στην Δυτική Όχθη έφτασε τους 149, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Επιπλέον, ανάμεσα σε αυτούς υπάρχουν 9 βιομηχανικές περιοχές που ανήκουν στην δικαιοδοσία του κράτους του Ισραήλ. Οι βιομηχανικές αυτές περιοχές χωροθετούνται πλησίον υφιστάμενων εποίκισμών, έτσι ώστε να εξυπηρετούνται οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των Ισραηλινών εποίκων (OCHA, 2007α).

Αν και η μεταφορά Ισραηλινών πολιτών στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη είναι παράνομη, σύμφωνα με την διεθνή νομοθεσία¹³, ο πληθυσμός των αποικιών συνεχίζει να εμφανίζει αυξητικές τάσεις με μέσο ετήσιο ποσοστό αύξησης της τάξης του 5.5% (OCHA, 2007α). Χαρακτηριστικό είναι ότι, το 2009 ο πληθυσμός των αποικιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, ξεπερνούσε τους 450.000 εποίκους, οι οποίοι συνυπάρχουν μη αρμονικά με 2.4 εκατομμύρια Παλαιστίνιους (OCHA, 2007α).

Η πολιτική της κατασκευής των αποικιών έχει σαν βασικό στόχο την εδραίωση της Ισραηλινής κυριαρχίας στην Δυτική Όχθη αλλάζοντας τα δημογραφικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Επίσης, νομιμοποιεί την παρουσία του Ισραηλινού στρατού στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη με πρόσχημα την προστασία των Ισραηλινών εποίκων.

Με την κατασκευή των αποικιών επιτυγχάνεται η ανακατανομή των εδαφών της Δυτικής Όχθης προς όφελος του Ισραήλ, αφού οι αποικίες μαζί με τις δραστηριότητες,

¹³ Η Τέταρτη Σύμβαση της Γενεύης απαγορεύει ρητά τη μεταβίβαση άμαχου πληθυσμού από τις δυνάμει κατοχής στα εδάφη που καταλαμβάνει δεδομένου ότι μια τέτοια διευθέτηση παρατείνει την διάρκεια κατοχής και καθιστά την λήξη της πιο δύσκολη.

που τις συνοδεύουν καταλαμβάνουν μεγάλο μερίδιο έκτασης της Δυτικής Όχθης. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί πως οι αποικίες συνδέονται μεταξύ τους αλλά και με το υπόλοιπο Ισραήλ, με ένα σύγχρονο οδικό δίκτυο, που εκτείνεται σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης. Η χρήση του οδικού αυτού δικτύου είναι περιορισμένη και πολλές φορές απαγορευμένη για τους Παλαιστίνιους κάτοικους της περιοχής (εκτενέστερη ανάλυση θα πραγματοποιηθεί στα επόμενα κεφάλαια).

Το βασικότερο πλήγμα, που προξενεί η πολιτική των αποικιών στα Παλαιστινιακά εδάφη είναι η κατάλυση της χωρικής συνοχής τους, λειτουργώντας ως τροχοπέδη στην δημιουργία ανεξάρτητου Παλαιστινιακού κράτους. Οι αποικίες χωροθετούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποκόπτουν τις χωρικές συνδέσεις μεταξύ των Παλαιστινιακών κοινοτήτων, ενώ παράλληλα περιορίζουν την μελλοντική οικιστική εξάπλωση τους καταλαμβάνοντας τεράστιες ελεύθερες εκτάσεις περιμετρικά των Παλαιστινιακών οικισμών (ARIJ, 2006β).

2.2.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ

Η πλειοψηφία των αποικιών χωροθετείται σε συγκεκριμένες στρατηγικές θέσεις της Δυτικής Όχθης, όπως φαίνεται και στον πίνακα (16) (χάρτης 15, παράρτημα Ι). Οι θέσεις αυτές είναι η ευρύτερη περιοχή της Ιερουσαλήμ, οι περιοχές κατά μήκος της πράσινης γραμμής και οι περιοχές κατά μήκος του Ιορδάνη ποταμού. Στις περιοχές αυτές κατοικεί το 86% των εποίκων.

Πίνακας 16. Στρατηγική θέση Ισραηλινών εποίκισμών στην Δυτική Όχθη

	Αριθμός Αποικιών	Ποσοστά επί του Συνόλου των Αποικιών	Πληθυσμός Αποικιών (2006)	Ποσοστά επί του Συνόλου του Πληθυσμού των Αποικιών
Περιοχές Κατά Μήκος Της Πράσινης Γραμμής	52	38.2%	137990	31.1%
Ευρύτερη Περιοχή Της Ιερουσαλήμ	22	16.2%	241248	54.4%
Περιοχές Κατά Μήκος Του Ιορδάνη Ποταμού	18	13.2%	3175	0.7%

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, Ιδία επεξεργασία

Ευρύτερη περιοχή Ιερουσαλήμ

Στην ευρύτερη περιοχή της Ιερουσαλήμ, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ισραηλινού Κέντρου Πληροφοριών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στα Κατεχόμενα Εδάφη

(B'TSELEM), ο αριθμός των αποικιών ανέρχεται σε 22 και συγκεντρώνει το 16% του συνόλου των αποικιών της Δυτικής Όχθης. Παράλληλα, στην περιοχή αυτή βρίσκεται συγκεντρωμένο το 54.4% του συνόλου του πληθυσμού των εποίκων της Δυτικής όχθης, που ανέρχεται σε 241.248 κατοίκους. Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν την πρόθεση της Ισραηλινής πολιτικής, που στοχεύει στην αλλοίωση της δημογραφικής ισχύος της πόλης, στην μείωση της παλαιστινιακής παρουσίας στην ευρύτερη περιοχή, καθώς και στην αποσύνδεση της πόλης της Ιερουσαλήμ από την υπόλοιπη Δυτική όχθη. Παράλληλα, η πρόσβαση του Παλαιστινιακού πληθυσμού στην Ιερουσαλήμ καθίσταται δύσκολη και πολλές φορές αδύνατη (Isaac και Rizik, 2002).

Περιοχή κατά μήκος της πράσινης γραμμής

Η περιοχή κατά μήκος της πράσινης γραμμής είναι στρατηγικής σημασίας, αφενός γιατί αποτελεί το σύνορο της Δυτικής Όχθης και αφετέρου γιατί είναι πλούσια σε υδάτινους πόρους συγκεντρώνοντας μεγάλο αριθμό πηγών ύδατος. Η στρατηγική αυτή σημασία της περιοχής αποτέλεσε την κινητήρια μοχλό της δημογραφικής και γεωγραφικής αλλοίωσης, που σταδιακά προωθήθηκε από την Ισραηλινή Αρχή, έχοντας ως απώτερο στόχο την αλλαγή των συνόρων προς όφελος του Ισραήλ και την εκμετάλλευση του μεγαλύτερου όγκου υδάτινων αποθεμάτων της περιοχής. Η τακτική αυτή επέφερε την ουσιαστική¹⁴ αλλαγή των συνόρων καθώς σε βάθος 10 χλμ από τα σύνορα της Δυτικής Όχθης, χωροθετούνται 52 αποικίες με πληθυσμό 137.990 εποίκους συγκεντρώνοντας το 31.1% των εποίκων (Isaac και Rizik, 2002).

Περιοχή κατά μήκος του Ιορδάνη

Εξίσου σημαντική είναι και η περιοχή κατά μήκος του Ιορδάνη ποταμού καθώς γειτνιάζει με τον ομώνυμο ποταμό και καθιστά το έδαφος της πρόσφορο για την ανάπτυξη αγροτικής παραγωγής. Κατά μήκος του ποταμού είναι εγκατεστημένες 18 αποικίες με πληθυσμό 3.175 συγκεντρώνοντας το 0.7% του πληθυσμού των εποίκων (Isaac και Rizik, 2002).

Ο παρακάτω πίνακας, που απεικονίζει το σύνολο των εκτάσεων που καταλαμβάνουν οι Ισραηλινές αποικίες καθώς και το σύνολο των εκτάσεων που καταλαμβάνουν οι Παλαιστινιακοί οικισμοί, σε επίπεδο νομών (χάρτης 16, παράρτημα Ι), αποδεικνύει πως η χωροθέτηση των αποικιών από πλευράς της Ισραηλινής αρχής παρουσιάζει

¹⁴ Χρησιμοποιείται ο όρος ουσιαστική γιατί θεωρητικά τα σύνορα της Δυτικής Όχθης είναι η Πράσινη γραμμή βάση της συμφωνίας κατάπαυσης του πηρός του 1949.

συγκεντρώσεις στις στρατηγικές θέσεις της Δυτικής Όχθης που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Πίνακας 17. Κατανομή Παλαιστινιακών εδαφών της Δυτικής Όχθης ανά νομό το έτος 2009

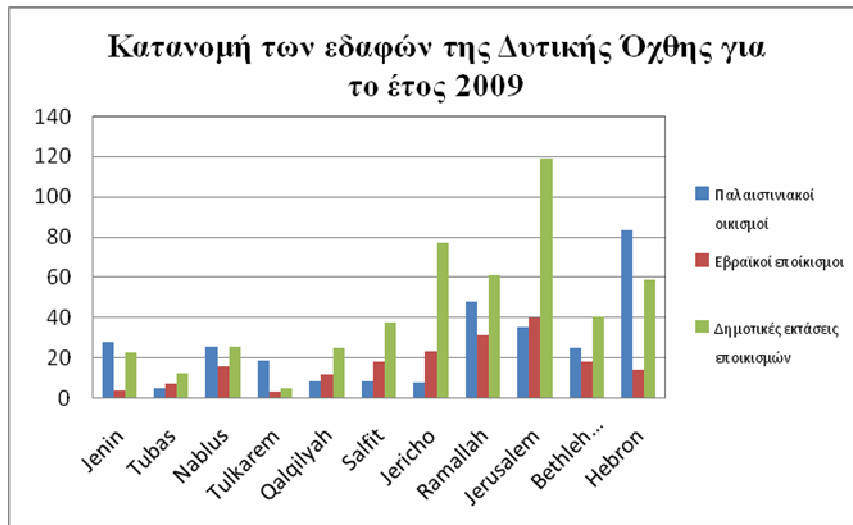
Νομός	Έκταση (τ.χμ)	Οικιστικός ιστός Παλαιστινιακών οικισμών (τ.χμ)	Οικιστικός ιστός Εβραϊκών εποικισμών(τ.χμ)	Δημοτικές εκτάσεις εποικισμών ¹⁵
Jenin	573	27.872	3.959	22.766
Tubas	366	5.17	7.518	12.532
Nablus	614	25.438	16.248	25.709
Tulkarem	245	19.101	3.619	5.15
Qalqilyah	174	8.466	11.77	25.39
Salfit	202	8.719	18.147	37.959
Jericho	609	7.99	23.425	77.305
Ramallah	849	47.85	31.268	61.233
Jerusalem	354	35.646	40.011	118.72
Bethlehem	608	25.37	18.158	40.697
Hebron	1068	83.224	14.142	58.802
Total	5661	294.846	188.266	486.262

Πηγή: ARIJ, 2009 α, Ιδία επεξεργασία

Όπως γίνεται αντιληπτό από το παρακάτω διάγραμμα, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Ερευνών της Ιερουσαλήμ (ARIJ), παρατηρούμε ότι πέντε είναι οι νομοί, στους οποίους η δομημένη έκταση των Ισραηλινών αποικιών υπερτερεί έναντι της δομημένης έκτασης των Παλαιστινιακών οικισμών. Από τους νομούς αυτούς οι δύο (Τουμπάς- Ιεριχώ) βρίσκονται κατά μήκος της κοιλάδας του Ιορδάνη, οι δύο νομοί (Σαλφίτ και Καλκίλιας) βρίσκονται κατά μήκος της Πράσινης γραμμής και τέλος ο νομός της Ιερουσαλήμ, που παρουσιάζει την μεγαλύτερη συγκέντρωση Ισραηλινών αποικιών. Συνεπώς οι νομοί που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες συγκεντρώσεις Ισραηλινών αποικιών επαληθεύουν την στρατηγική του Ισραήλ ώστε να χωροθετεί της αποικίες του πρώτον στις περιοχές κατά μήκος της πράσινης γραμμής δεύτερον στις περιοχές περιμετρικά της κοιλάδας του Ιορδάνη και τρίτον στην ευρύτερη περιοχή της Ιερουσαλήμ (ARIJ, 2009α).

¹⁵ Δημοτικές εκτάσεις είναι περιοχές που υπερβαίνουν τον οικιστικό ιστό των αποικιών, εκτείνονται περιμετρικά αυτών και εμπίπτουν στην δικαιοδοσία των Ισραηλινών εποικισμών (B'TSELEM, 2002).

Διάγραμμα 15. Κατανομή Παλαιστινιακών εδαφών της Δυτικής Όχθης ανά νομό το έτος 2009

Πηγή: ARIJ, 2009 α, Ιδία επεξεργασία

Οι περιορισμένες εκτάσεις γης που καταλαμβάνουν οι Παλαιστινιακοί οικισμοί, εξαιτίας των Ισραηλίτικων πρακτικών, έχουν σαν αποτέλεσμα την αύξηση των πληθυσμιακών πυκνοτήτων των Παλαιστινίων. Εν αντιθέσει οι πληθυσμιακές πυκνότητες των Ισραηλινών εποίκων της δυτικής Όχθης, διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα λόγω των μεγάλων εκτάσεων που καταλαμβάνουν οι αποικίες. Η σύγκριση αποτυπώνεται και στον πίνακα (18) που ακολουθεί.

Πίνακας 18. Σύγκριση μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινιακών πληθυσμιακών πυκνοτήτων

Δυτική Όχθη	Άτομα/ τ.χλμ
Έποικοι	60
Παλαιστίνιοι κάτοικοι	725

Πηγή: Isaac και Rizik, 2002

2.2.3 ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Στον παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται ο αριθμός των αποικιών ανά έτος ίδρυσης (χάρτης 17, παράρτημα Ι). Παρατηρούμε πως τα έτη που ιδρύθηκαν οι περισσότερες αποικίες είναι το 1977, 1981 και 1983 όπου ιδρύθηκαν 16, 14 και 14 αποικίες αντίστοιχα, ενώ από το 1987 και μετά ο αριθμός των νεοϊδρυθέντων αποικιών ελαττώθηκε σημαντικά.

Διάγραμμα 16. Αριθμός αποικιών ανά έτος ίδρυσης

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Παρακάτω ακολουθεί συγκεντρωτικός πίνακας (19) που δείχνει ανά δεκαετία το σύνολο των ιδρυθέντων αποικιών. Παρατηρούμε πως στην δεκαετία του 80' υπήρξε η πιο παραγωγική, αφού μόνο στο διάστημα αυτό ιδρύθηκαν 63 αποικίες. Αξίζει να αναφερθεί ότι κατά το διάστημα 1967 – 1970, μέσα στα τρία πρώτα χρόνια της Ισραηλινής κατοχής στην Δυτική Όχθη, ιδρύθηκαν 15 αποικίες.

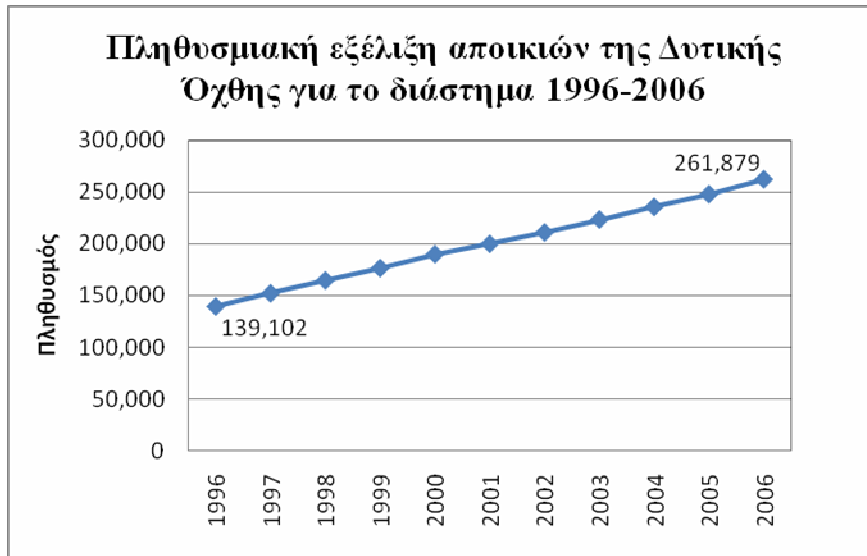
Πίνακας 19. Αποικίες ανά χρονολογικές περιόδους ίδρυσης

Έτη	Αποικίες
1967-1970	15
1970-1980	49
1980-1990	63
1990-2000	7

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Παρακάτω ακολουθεί το διάγραμμα (17) πληθυσμιακής εξέλιξης των αποικιών της Δυτικής Όχθης, μη συμπεριλαμβανομένων των αποικιών της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, κατά το διάστημα 1996 – 2006. Κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ο πληθυσμός των αποικιών αυξήθηκε περίπου κατά 90%, από 139.102 το 1996 σε 261.879 το 2006, με ετήσιο ποσοστό αύξησης σύμφωνα με τον Οργανισμό Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών (OCHA) 5.5%. ενώ την ίδια στιγμή το ετήσιο ποσοστό φυσικής αύξησης του πληθυσμού στο Ισραήλ είναι 2% (Isaac κα, 2006). Αυτό σημαίνει πως η πληθυσμιακή αύξηση των αποικιών δεν οφείλεται σε φυσικές αιτίες αλλά από την εισροή πληθυσμού και την μεταφορά Εβραϊκών πληθυσμών από το εξωτερικό στην Δυτική Όχθη (Isaac κα, 2006).

Διάγραμμα 17. Πληθυσμιακή εξέλιξη αποικιών της Δυτικής Όχθης για το διάστημα 1996 - 2006

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Όσον αφορά την ανάλυση σε επίπεδο νομών, παρακάτω ακολουθεί ο πίνακας (20). Ο πίνακας αυτός δείχνει το σύνολο των αποικιών που υφίστανται το έτος 2006 ανά νομό, το σύνολο του πληθυσμού των αποικιών για τα έτη 1996 και 2006 ανά νομό καθώς επίσης και την πληθυσμιακή τους μεταβολή σε αυτήν τη χρονική περίοδο. Οι νομοί οι οποίοι τείνουν να συγκεντρώνουν τον μεγαλύτερο αριθμό εποίκων και στους οποίους παρατηρούνται οι μεγαλύτερες πληθυσμιακές μεταβολές, είναι οι νομοί Ραμάλλα με ποσοστό αύξησης 197.2%, ο νομός Βηθλεέμ με πληθυσμιακή μεταβολή της τάξης του 148% και έπειτα ακολουθεί ο νομός Τουλκάρεμ με ποσοστά αύξησης 92.5%. Τα στοιχεία που παρατίθενται στον πίνακα αυτόν, σχετικά με τον νομό της Ιερουσαλήμ, δεν είναι απολύτως αντιπροσωπευτικά καθώς δεν συμπεριλαμβάνονται οι αποικίες της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Έτσι παρατηρούμε πως το ποσοστό της πληθυσμιακής μεταβολής των εποίκων του νομού της Ιερουσαλήμ περιορίζεται περίπου στο 80%, ενώ στην πραγματικότητα είναι πολύ μεγαλύτερο (ARIJ 2006β).

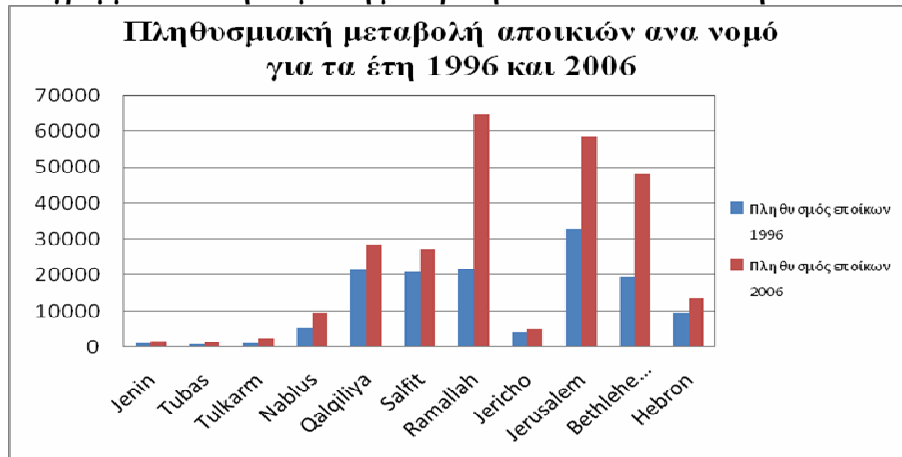
Πίνακας 20. Αριθμός αποικιών και πληθυσμιακή μεταβολή τους για τα έτη 1996 και 2006 ανά νομό

Νομός	Αριθμός αποικιών (2006)	Πληθυσμός αποικιών 1996	Πληθυσμός αποικιών 2006	Μεταβολή (96-06) %
Jenin	4	1145	1779	55.4%
Tubas	5	852	1286	50.9%
Tulkarm	4	1272	2449	92.5%
Nablus	11	5428	9698	78.7%
Qalqiliya	7	21643	28682	32.5%
Salfit	12	20841	27281	30.9%
Ramallah	21	21870	65005	197.2%
Jericho	15	4139	5005	20.9%
Jerusalem	10	32787	58791	79.3%
Bethlehem	14	19447	48227	148.0%
Hebron	17	9678	13676	41.3%
West Bank	120	139102	261879	88.3%

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, Ιδία επεξεργασία

Συνοψίζοντας τον παραπάνω πίνακα, οι νομοί με τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης του πληθυσμού των εποίκων είναι αυτοί της Ραμάλα, της Βηθλεέμ και της Ιερουσαλήμ. Ο λόγος για τον οποίο παρουσιάζονται στους νομούς αυτούς τα μεγαλύτερα ποσοστά μεταβολής, είναι ότι οι αποικίες που δέχτηκαν την μεγαλύτερη αύξηση οικιστικών μονάδων κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (Modin Illit, Betar Illit and Ma'ale Adummim) βρίσκονται στους νομούς αυτούς.

Μεγάλα ποσοστά αύξησης έχουν επίσης και οι νομοί Νάμπλους, Τζενίν, Τουμπάς και Χεβρόνα της τάξεως του 78%, 55.4%, 50.9% και 41.3% αντιστοίχως. Τέλος τα μικρότερα ποσοστά αύξησης του πληθυσμού των εποίκων παρουσιάζονται στους νομούς Καλκίλια, Σαλφίτ και Ιεριχώ με αντίστοιχα ποσοστά 32.5%, 30.9% και 20.9%.

Διάγραμμα 18. Πληθυσμιακή μεταβολή των αποικιών τα έτη 1996 και 2006 ανά νομό

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, Ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά την χωρική μεγέθυνση των Ισραηλινών εποίκισμών, ακολουθεί ο παρακάτω πίνακας ο οποίος περιέχει τις εκτάσεις που καταλαμβάνουν οι αποικίες την τελευταία 20ετία. Παρατηρούμε πως η έκταση που καταλαμβάνουν οι αποικίες αυξήθηκε κατά 2.5%. Έτσι από 41 τ. χιλιόμετρα που καταλάμβαναν το 1987, το 2008 έφτασαν να καταλαμβάνουν 188 τετραγωνικά χιλιόμετρα του συνόλου της επιφάνειας της Δυτικής Όχθης (ARIJ, 2003).

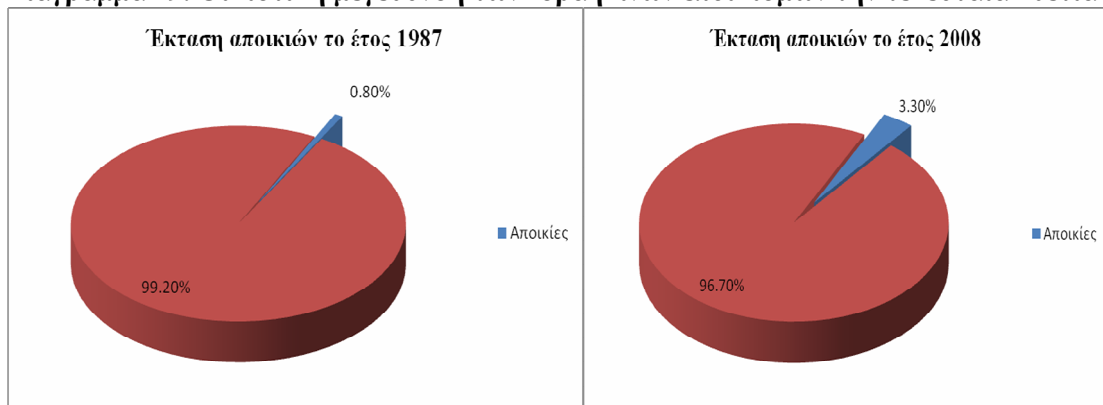
Πίνακας 21. Εξέλιξη Δομημένου χώρου Ισραηλινών εποίκισμών την τελευταία 20ετία

Έτος	Δομημένος χώρος αποικιών	Ποσοστό της ΔΟ
	Τ.χλμ	
1987	41	0.80%
1990	69	1.20%
1993	77	1.40%
1996	104	1.80%
2000	150	2.60%
2003	167	2.96%
2008	188	3.30%

Πηγή: ARIJ, GIS database, 2008, *ιδία επεξεργασία*

Όπως απεικονίζεται και στα ακόλουθα δύο διαγράμματα, ο δομημένος χώρος των αποικιών κατελάμβανε το 0,80% του χώρου της Δυτικής Όχθης το 1987, ενώ το 2008 καταλαμβάνει το 3.30% του χώρου αυτής (ARIJ, 2003).

Διάγραμμα 19. Οικιστική μεγέθυνση των Ισραηλινών εποίκισμών την τελευταία 20ετία

Πηγή: ARIJ, GIS database, 2008, *ιδία επεξεργασία*

2.3 ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΙΣΡΑΗΛΙΝΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Ο όρος παρακαμπτήριος δρόμος εμφανίστηκε αμέσως μετά την υπογραφή της Συνθήκης του Όσλο το 1993. Οι παρακαμπτήριοι δρόμοι δημιουργήθηκαν από το Ισραήλ με στόχο την σύνδεση των αποικιών μεταξύ τους και με το υπόλοιπο Ισραήλ. Ο

όρος «παρακαμπτήριοι δρόμοι» αναφέρεται στο γεγονός ότι παρακάμπτουν τους Παλαιστινιακούς οικισμούς και τις περιοχές που εμπίπτουν στην Παλαιστινιακή δικαιοδοσία έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η βέλτιστη σύνδεση μεταξύ των Ισραηλινών εποικισμών (Isaac κ.ά. 2006).

Η διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη των αποικιών στη Δυτική Όχθη εξαρτάται, τόσο από την μεταξύ τους σύνδεση, όσο και από τη σύνδεση αυτών με το Ισραήλ. Βάση αυτών των συνδετικών αξόνων δημιουργούνται και αναπτύσσονται οι οικονομικές, χωρικές και κοινωνικές σχέσεις μεταξύ του Ισραήλ και των αποικιών της Δυτικής Όχθης. Για τον λόγο αυτό κατασκευάστηκε οδικό δίκτυο μήκους 1661 χιλιομέτρων το οποίο συνδέει τις αποικίες μεταξύ τους και με το Ισραήλ (χάρτης 19, παράρτημα Ι). Το οδικό αυτό δίκτυο αν και βρίσκεται σε παλαιστινιακά εδάφη δεν είναι ελεύθερα προσβάσιμο για του Παλαιστίνιους κατοίκους της περιοχής. Η κατασκευή του δικτύου αυτού γίνεται σταδιακά και περιλαμβάνει τόσο ήδη υπάρχοντες δρόμους της Δυτικής Όχθης, των οποίων οι υποδομές βελτιώθηκαν, όσο και εξ αρχής κατασκευαζόμενα τμήματα (OCHA, 2007α).

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τους τύπους των Παρακαμπτήριων δρόμων που υφίστανται. Οι παρακαμπτήριοι δρόμοι ανάλογα με την λειτουργία τους και τις συνδέσεις τους ταξινομούνται σε κύριο οδικό δίκτυο, με συνολικό μήκος 401 χιλιόμετρα, σε περιφερειακό οδικό δίκτυο, με μήκος 466 χιλιόμετρα και σε τοπικό οδικό δίκτυο με μήκος 463 χιλιόμετρα, ενώ διαφορετική κατηγορία αποτελούν οι επονομαζόμενοι στρατιωτικοί δρόμοι οι οποίοι χρησιμοποιούνται μόνο από τον Ισραηλινό στρατό.

Πίνακας 22. Τύπος οδικών αξόνων

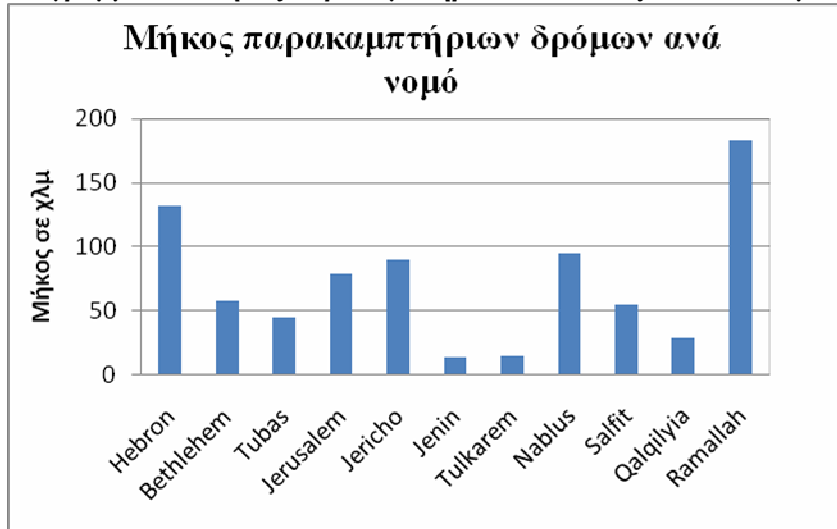
Τύπος Οδικού δικτύου	Μήκος σε χλμ
Κύριο	401
Περιφερειακό	466
Τοπικό	464
Στρατιωτικοί δρόμοι	330
Σύνολο	1,661

Πηγή: OCHA, 2007^α, *ιδία επεξεργασία*

Στους παραπάνω δρόμους οι Παλαιστίνιοι, τις περισσότερες των περιπτώσεων, δεν έχουν πρόσβαση η έχουν δικαίωμα περιορισμένης χρήσης. Η χρήση των παρακαμπτήριων δρόμων από τους Παλαιστίνιους προϋποθέτει την κατοχή ειδικής άδειας που παραχωρείται από τον Ισραηλινό στρατό. Η ειδική αυτή άδεια ποικίλει ανάλογα με τον τύπο και την χρήση του οχήματος, καθώς και τους σκοπούς της

μετακίνησης. Συνεπώς, διαφορετική άδεια δίνεται στα μέσα μαζικής μεταφοράς, στα ιδιωτικά αυτοκίνητα ή στα οχήματα που εξυπηρετούν εμπορικές μετακινήσεις (OCHA, 2007α).

Διάγραμμα 20. Μήκος παρακαμπτήριων οδικών αξόνων ανά νομό

Πηγή: ARIJ, 2006β, *ιδία επεξεργασία*

Ο περιορισμός της χρήσης του οδικού αυτού δικτύου από τους Παλαιστίνιους επιτυγχάνεται με την παρουσία ενός πλήθους σημείων ελέγχου. Τα σημεία αυτά γνωστά και ως “checkpoints 16” ελέγχουν τις μετακινήσεις των Παλαιστινίων.

Η κατασκευή παρακαμπτηρίων οδών λαμβάνει χώρα, κατά κύριο λόγο, περιμετρικά των Παλαιστινιακών οικισμών. Σαν αποτέλεσμα, οι δρόμοι αυτοί λειτουργούν ως οδοφράγματα οι οποίοι περιορίζουν την οικιστική επέκταση των Παλαιστινιακών οικισμών και διαχωρίζουν την αγροτική γη από τον οικιστικό ιστό (Isaac κ.ά. 2006).

Το οδικό αυτό δίκτυο έχει διαμελίσει την Δυτική Όχθη σε πολυάριθμους απομονωμένους θύλακες. Οι Παλαιστινιακοί θύλακες διαχωρίζονται ο ένας από τον άλλο από τις κάθε είδους Ισραηλινές υποδομές (αποικίες, στρατόπεδα, φυλάκια). Ωστόσο, οι παρακαμπτήριοι δρόμοι είναι αυτοί που καθορίζουν τα σύνορα του εκάστοτε θύλακα. Οι δρόμοι αυτοί λειτουργούν ως διάδρομοι επικοινωνίας μεταξύ των αποικιών και του Ισραήλ ενώ παράλληλα ως εμπόδια στις Παλαιστινιακές μετακινήσεις (OCHA, 2007α).

¹⁶ Εμπόδια επανδρωμένα από τον Ισραηλινό στρατό και εγκατεστημένα κατά μήκος των οδικών αξόνων που ελέγχουν τις μετακινήσεις των πεζών και οχημάτων (OCHA, 2007α). Σύμφωνα με τον OCHA σήμερα υπάρχουν 85 checkpoints διάσπαρτα σε ολόκληρη την Δυτική Όχθη.

Η πρόσβαση στις βασικές οδικές αρτηρίες της Δυτικής Όχθης, στις οποίες παραδοσιακά βασιζόταν η Παλαιστινιακή οικονομία, έχει περιοριστεί αφού εξυπηρετούν μετακινήσεις Ισραηλινών εποίκων (χάρτης 20, παράρτημα Ι). Σαν αποτέλεσμα, οι Παλαιστίνιοι κάτοικοι της Δυτικής Όχθης υποχρεώνονται να χρησιμοποιούν δευτερεύοντα οδικά δίκτυα που επιμηκύνουν τις αποστάσεις και δυσκολεύουν την επικοινωνία μεταξύ των οικισμών (OCHA, 2007α).

Από οικονομικής απόψεως, οι περιορισμοί στις μεταφορές δεν έχουν μόνο επιπτώσεις στην αύξηση του κόστους μεταφοράς αλλά έχουν οδηγήσει σε ένα επίπεδο αβεβαιότητας που επηρεάζει την οικονομική ανάπτυξη της Δυτικής Όχθης (ARIJ, 2006γ).

2.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στον παρόν κεφάλαιο αναλύθηκαν τα δύο από τα τρία εργαλεία χωρικής επεκτατικής πολιτικής του Ισραήλ που εφαρμόζονται στην Δυτική Όχθη. Οι αποικίες και οι δρόμοι Ισραηλινής προτεραιότητας.

Αρχικά έγινε μια ενδελεχής περιγραφή της πολιτικής των αποικιών. Στην συνέχεια έγινε μια προσπάθεια ανάλυσης των τάσεων χωροθέτησης των Ισραηλινών αποικιών. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως υπάρχουν συγκεντρώσεις αποικιών σε συγκεκριμένες περιοχές της Δυτικής Όχθης. Αυτές οι περιοχές είναι κατά μήκος της πράσινης γραμμής, κατά μήκος του Ιορδάνη ποταμού και περιμετρικά της Ανατολικής Ιερουσαλήμ.

Στην συνέχεια, ακολούθησε η πληθυσμιακή και χωρική εξέλιξη των αποικιών από την αρχή έναρξης της πολιτικής αυτής μέχρι σήμερα. Παρατηρούμε πως η μεγέθυνση τα τελευταία χρόνια είναι θεαματική. Η μεγέθυνση αυτή όμως δεν οφείλετε σε φυσική αύξηση αλλά από την εισροή εβραϊκού πληθυσμού από το εξωτερικό.

Το κεφάλαιο κλείνει με την περιγραφή της πολιτικής των οδικών αξόνων Ισραηλινής προτεραιότητας. Οι οδικοί αυτοί άξονες εκτείνονται σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης την οποία διαμελίζουν σε πολυάριθμους ασύνδετους θύλακες. Η παραδοσιακοί οδικοί άξονες συνδέσεις των μεγαλύτερων αστικών κέντρων της Δυτικής Όχθης ελέγχονται πλέον από το Ισραήλ και η χρήση αυτών από Παλαιστίνιους είναι περιορισμένη. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα άμεσες οικονομικές

επιπτώσεις καθώς οι βασικοί άξονες ανάπτυξης της Δυτικής Όχθης δεν ανήκουν πλέον στους Παλαιστίνιους.

3 ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τον Ιούνιο του 2002, η Ισραηλινή κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή την πολιτική διαχωρισμού του Ισραήλ από την Δυτική Όχθη, εγκρίνοντας σχέδιο κατασκευής διαχωριστικού τείχους στην Παλαιστινιακή πλευρά των συνόρων τους. Η κατασκευή του τείχους υποστηρίχθηκε από την Ισραηλινή κυβέρνηση με πρόσχημα την μείωση των επιθέσεων αυτοκτονίας από Παλαιστίνιους στο εσωτερικό του Ισραήλ. Η πολιτική αυτή υπέδειξε πως δεν εξυπηρετεί μόνο λόγους ασφαλείας του Ισραήλ αλλά αποτελεί πράξη ανασχεδιασμού των συνόρων μεταξύ του Ισραήλ και της Δυτικής Όχθης. Αυτό εξηγείται και από την διαδρομή του τείχους, που κατά το πέρασμα του ενσωματώνει τα μεγαλύτερα συγκροτήματα αποικιών της Δυτικής Όχθης με το υπόλοιπο Ισραήλ (ARIJ 2009β).

Το διαχωριστικό τείχος εκτείνεται περιμετρικά της Δυτικής Όχθης, κατά μήκος της πράσινης γραμμής, του 1948, και σε βάθος έως και 21 χιλιόμετρα από αυτή, προσαρτώντας μεγάλες γόνιμες εκτάσεις αγροτικής γης προς την Ισραηλινή πλευρά του τείχους. Επίσης, διαχωρίζει και απομονώνει τους Παλαιστινιακούς οικισμούς σε θύλακες, ασύνδετους μεταξύ τους, υπονομεύοντας με αυτόν τον τρόπο την χωρική συνοχή των Παλαιστινιακών εδαφών. Περιορίζει τις μετακινήσεις αγαθών και πληθυσμού ανάμεσα στους οικισμούς της, δημιουργώντας τεράστια προβλήματα όχι μόνο στον τομέα της οικονομίας της Παλαιστίνης αλλά και της παιδείας και της υγείας (ARIJ 2004).

Το διαχωριστικό τείχος είναι ακόμα ένα εργαλείο της Ισραηλινής πολιτικής ελέγχου του πληθυσμού και των εδαφών της Δυτικής Όχθης το οποίο προστίθεται στα είδη προαναφερθέντα των αποικιών και των δρόμων Ισραηλινής προτεραιότητας. Στην παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν οι χωρικές επιπτώσεις του τείχους.

3.2 ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ - ΦΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Στις 14 Αυγούστου του 2002 η Ισραηλινή κυβέρνηση ενέκρινε την έναρξη των εργασιών για την αποπεράτωση της πρώτης φάσης του σχεδίου. Η πρώτη φάση προέβλεπε την κατασκευή τείχους, μήκους 123 χιλιομέτρων, στα βορειοδυτικά της

Δυτικής Όχθης και 20 χιλιομέτρων περιμετρικά της ευρύτερης περιοχής της Ιερουσαλήμ. Παραπάνω από ένα χρόνο μετά την έναρξη των εργασιών, τον Οκτώβριο του 2003, η Ισραηλινή κυβέρνηση εξέδωσε την πρώτη εγκεκριμένη διαδρομή του τείχους, μήκους 683 χιλιομέτρων (ARIJ 2004).

Στα επόμενα τρία χρόνια και ενώ η κατασκευή του τείχους βρισκόταν σε εξέλιξη, η διαδρομή του διαχωριστικού τείχους αναθεωρήθηκε τρεις φορές (χάρτης 21,22 παράρτημα Ι). Τον Ιούνιο του 2004, τον Φεβρουάριο του 2005 και η τελευταία αναθεωρημένη διαδρομή του, που εκδόθηκε από το υπουργείο αμύνης του Ισραήλ, έλαβε χώρα τον Απρίλη του 2006 (ARIJ, 2007β).

Πίνακας 23. Αναθεωρημένες διαδρομές του τείχους

Ημερομηνία αναθεώρησης διαδρομών	Μήκος διαχωριστικού τείχους	Έκταση περιοχών μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους	Ποσοστό επί του συνόλου της έκτασης της Δυτικής Όχθης
Οκτώβριος 2003	683km	565 km ²	10%
Ιούνιος 2004	645 km	633 km ²	11.20%
Φεβρουάριος 2005	683 km	565 km ²	10%
Απρίλιος 2006	709 km	555 km ²	9.50%

Πηγή: ARIJ, 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη αναθεωρημένη διαδρομή, το συνολικό μήκος του διαχωριστικού τείχους ανέρχεται στα 709 χιλιόμετρα, διπλάσιο του συνολικού μήκους της πράσινης γραμμής. Η έκταση των Παλαιστινιακών εδαφών που βρίσκονται ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το διαχωριστικό τείχος εκτιμάται, σύμφωνα με τον Οργανισμό Ανθρωπιστικών Υποθέσεων για τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη (OCHA) των Ηνωμένων Εθνών, σε 555 τετραγωνικά χιλιόμετρα το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 9.5% της συνολική έκτασης της Δυτικής Όχθης. Μετά την αποπεράτωση του τείχους, περίπου το 15 % της διαδρομής του θα συμπίπτει με τα όρια της πράσινης γραμμής ενώ το 85% θα διεισδύει μέσα στην Δυτική Όχθη. Από τα 709 χιλιόμετρα τα 413 έχουν κατασκευαστεί και αυτό αντιστοιχεί με το 58.3% της συνολικής διαδρομής, το 10% είναι υπό κατασκευή και περίπου το 30% προβλέπεται να κατασκευαστεί μέσα στα επόμενα χρόνια (OCHA, 2009α).

Πίνακας 24. Φάσεις κατασκευής του τείχους

Κατάσταση διαχωριστικού τείχους	Μήκος διαχωριστικού τείχους	Ποσοστό
Υφιστάμενο	413	58.3
Υπό κατασκευή	73	10.2
Προβλεπόμενο	223	31.5
Σύνολο	709	100

Πηγή: OCHA, 2009α, Ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά τα στάδια κατασκευής, από την ημέρα έναρξης των εργασιών μέχρι το Μάρτιο του 2004 ολοκληρώθηκε το 25% της συνολικής διαδρομής του διαχωριστικού τείχους, με συνολικό μήκος 182 χιλιόμετρα (χάρτης 23, παράρτημα Ι) (ARIJ, 2004).

Αρχικά, όπως έχει είδη αναφερθεί, κατασκευάστηκε το βορειοδυτικό τμήμα του τείχους στους νομούς Τουλκάρεμ, Καλκίλια, Σαλφίτ και περιμετρικά της Ιερουσαλήμ. Από τον Μάρτιο του 2004 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2006 κατασκευάστηκαν 218 χιλιόμετρα, τα οποία αντιστοιχούν περίπου στο 30% της συνολικής διαδρομής του τείχους. Οι κατασκευές σε αυτή την φάση ήταν ευρείες και εκτεινονταν σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης. Ολοκληρώθηκε το βορειοανατολικό τμήμα του τείχους στους νομούς Τζενίν και Τουμπάς μέχρι την κοιλάδα του Ιορδάνη, το κεντρικό τμήμα του στους νομούς Σαλφίτ και Ραμάλλα, καθώς επίσης αποπερατώθηκε και το νότιο τμήμα του στους νομούς Βηθλεέμ και Χεβρώνας. Παράλληλα συνεχίστηκαν οι κατασκευές περιμετρικά της πόλης της Ιερουσαλήμ.

Πίνακας 25. Στάδια κατασκευής του τείχους

Έτος αναφοράς	Μήκος διαχωριστικού τείχους	Ποσοστό επί του υφιστάμενου διαχωριστικού τείχους
Μάρτιος 2004	182	25%
Σεπτέμβριος 2006	218	30%
Ιούνιος 2009	13	3.1%
Σύνολο	413	58.1%

Πηγή: OCHA 2009α, Ιδία επεξεργασία

Το υπόλοιπο τμήμα του διαχωριστικού τείχους αναμένεται να ολοκληρωθεί, σύμφωνα με την Ισραηλινή κυβέρνηση, μέχρι το 2010 και συμπεριλαμβάνονται τα τμήματα που εισχωρούν σε βάθος στην Δυτική Όχθη.

3.3 ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Το διαχωριστικό τείχος εκτείνεται περιμετρικά σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης. Το μεγαλύτερο τμήμα του τείχους βρίσκεται εντός της δυτικής Όχθης και μόνο ένα μικρό κομμάτι του χωροθετείται πάνω στην πράσινη γραμμή. Σαν αποτέλεσμα, έχει δημιουργηθεί μια αποκλεισμένη ζώνη μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους έκτασης 555τ. χιλιομέτρων, η οποία αντιστοιχεί περίπου στο 9.5% της έκτασης της Δυτικής Όχθης. Το διαχωριστικό τείχος αποκόπτει την χωρική συνοχή των Παλαιστινιακών οικισμών εκατέρωθεν αυτού και απομονώνει τους οικισμούς που βρίσκονται στην Ισραηλινή πλευρά του τείχους από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Συνεπώς, δημιουργούνται απομονωμένοι θύλακες συγκέντρωσης Παλαιστινιακού πληθυσμού χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα εξυπηρέτησης τους από γειτονικούς οικισμούς καθώς το τείχος αποκόπτει την χωρική σύνδεση των οικισμών αυτών από τους υπόλοιπους οικισμούς της Δυτικής Όχθης.

Το διαχωριστικό τείχος, όπως φαίνεται και στον χάρτη 24 (παράρτημα Ι), δημιουργεί τρεις τύπους αποκλεισμένων οικισμών.

- Οι οικισμοί αυτοί, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, χωροθετούνται, ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και στο διαχωριστικό τείχος. Ο αριθμός των οικισμών που συμπεριλαμβάνονται σε αυτή την κατηγορία αριθμείται σε 35 και ο πληθυσμός τους εκτιμάτε περίπου στους 40000 κατοίκους. Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται και οι οικισμοί της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, οι οποίοι δεν έχουν συνεκτιμηθεί στον παρακάτω πίνακα, με πληθυσμό περίπου 250000 κατοίκους. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί, πως οι περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και στο διαχωριστικό τείχος έχουν προσδιοριστεί από το Ισραήλ ως «κλειστή ζώνη». Όλοι οι Παλαιστίνιοι κάτοικοι των περιοχών αυτών, ή όσοι επιθυμούν να εισέλθουν στις περιοχές αυτές πρέπει να είναι κάτοχοι ειδικής άδειας που δίδεται μόνο από τις Ισραηλινές Αρχές (ΟCHA, 2009β).

- Στην δεύτερη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι οικισμοί που είναι σχεδόν περικυκλωμένοι από το διαχωριστικό τείχος. Στην κατηγορία αυτή το τείχος εκτείνεται περιμετρικά των οικισμών αυτών αφήνοντας μόνο μια δίοδο επικοινωνίας με την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Η κατηγορία αυτή είναι η πιο πολυπληθέστερη καθώς συμπεριλαμβάνονται 32 οικισμοί με συνολικό πληθυσμό 136964 κατοίκους.

Χαρακτηριστική περίπτωση της κατηγορίας αυτής αποτελεί η πρωτεύουσα του νομού Καλκίλια, η ομώνυμη πόλη Καλκίλια, τα όρια της οποίας έχουν ταυτιστεί με το διαχωριστικό τείχος.

- Στην Τρίτη κατηγορία ανήκουν οι οικισμοί που περικυκλώθηκαν ολοκληρωτικά από το διαχωριστικό τείχος. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις αυτής της κατηγορίας και εμφανίζονται στους νομούς Σαλφίτ και Ιερουσαλήμ. Στον νομό Ιερουσαλήμ μια ομάδα πέντε οικισμών των 13563 κατοίκων, περικυκλώθηκε από το τείχος και η μόνη διέξοδος τους είναι υπόγειες σήραγγες, που συνδέουν τους οικισμούς αυτούς με την πόλη της Ραμάλλα στα βόρεια. Στον νομό Σαλφίτ το τείχος δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα αλλά αμέσως μετά το πέρας θα έχουν περικυκλωθεί 3 οικισμοί των 9810 κατοίκων εντός των τειχών.

Πίνακας 26. Αποκλεισμένοι Παλαιστινιακοί οικισμοί

Νομοί	Μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους		Περικυκλωμένοι από τις τρεις πλευρές		Ολοκληρωτικά περικυκλωμένοι από το διαχωριστικό τείχος	
	Αριθμός	Πληθυσμός	Αριθμός	Πληθυσμός	Αριθμός	Πληθυσμός
Jenin	7	4541				
Tulkarm	1	293				
Qalqiliya	8	9213	10	58408		
Salfit	3	11	4	16398	3	9810
Ramallah			10	35181		
Jerusalem*	4	6249	8	26977	5	13563
Bethlehem	10	20808				
Hebron	2	50				
Δυτική Όχθη	35	41165	32	136964	8	23373

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics 2007, ίδια επεξεργασία*

Η διεισδυτική όμως διαδρομή του τείχους μέσα στην Δυτική Όχθη έχει σαν αποτέλεσμα να επηρεάζει έναν πολύ μεγαλύτερο αριθμό οικισμών. Σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν οι οικισμοί που βρίσκονται σε απόσταση μέχρι και τριών χιλιομέτρων από το διαχωριστικό τείχος (χάρτης 25, παράρτημα Ι). Εδάφη των οικισμών της κατηγορίας αυτής έχουν εγκλωβιστεί ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και στο διαχωριστικό τείχος. Η πρόσβαση των κατοίκων αυτών στα χωράφια τους έχει γίνει δύσκολη καθώς απαιτείται η απόκτηση ειδικής άδειας που να τους επιτρέπει να εισέλθουν στην «κλειστή ζώνη» ώστε να τα καλλιεργήσουν. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν 133 οικισμοί με συνολικό πληθυσμό 511.011 κατοίκους.

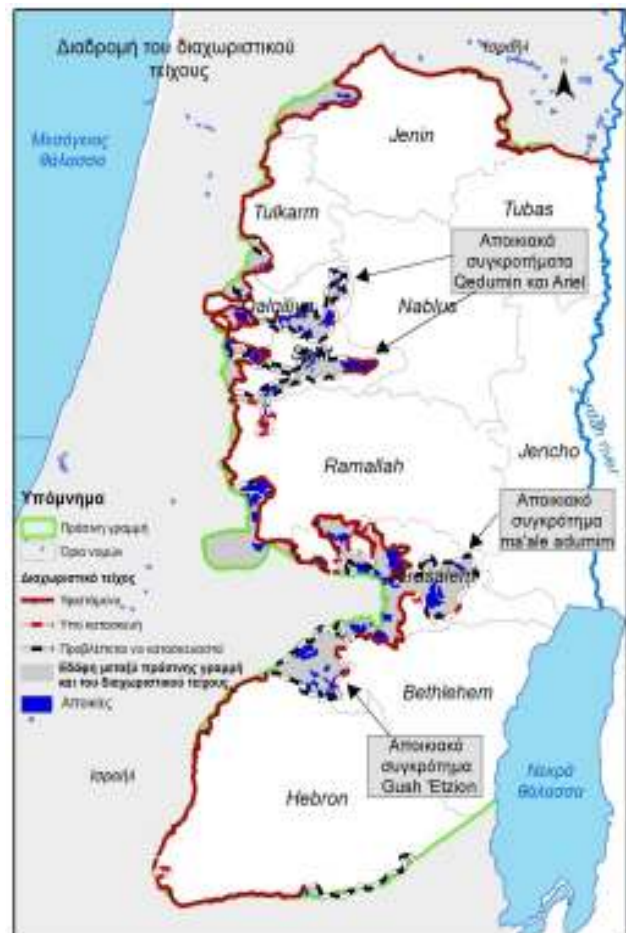
Πίνακας 27. Άμεσα επηρεαζόμενοι Παλαιστινιακοί οικισμοί

Νομοί	Οικισμοί	Πληθυσμός
Jenin	21	42110
Tulkarm	11	37874
Qalqiliya	20	41889
Salfit	13	46536
Ramallah	16	60735
Jerusalem*	19	118138
Bethlehem	14	67065
Hebron	19	96664
Δυτική Όχθη	133	511011

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, ίδια επεξεργασία*

3.4 ΤΕΙΧΟΣ- ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΔΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Οι αποικίες είναι ένας από τους βασικότερους παράγοντες που καθορίζουν την διαδρομή του διαχωριστικού τείχους. Στόχος του Ισραήλ, όπως αποδεικνύεται, είναι να συμπεριλάβει όσον το δυνατόν περισσότερες αποικίες και όσον το δυνατόν λιγότερους Παλαιστινιακούς οικισμούς προς την Ισραηλινή πλευρά του τείχους. Το διαχωριστικό τείχος συνεισφέρει στην χωρική ενοποίηση των Ισραηλινών εποίκισμών μεταξύ τους και με το υπόλοιπο Ισραήλ, ενώ παράλληλα αποκόπτει την χωρική συνοχή των Παλαιστινιακών εδαφών. Οι αποικίες που χωροθετούνται ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και στο τείχος ενσωματώνονται αυτόματα στο Ισραήλ καθώς δεν υπάρχουν φυσικοί φραγμοί που να αποκόπτουν

Πηγή: *Ιδία επεξεργασία*

την μεταξύ τους χωρική συνοχή. Όπως φαίνεται και στον χάρτη, μεγάλος αριθμός αποικιών συμπεριλαμβάνεται μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους. Μεταξύ αυτών βρίσκονται τα μεγαλύτερα αποικιακά συγκροτήματα της

Δυτικής Όχθης. Ειδικότερα στους νομούς Σαλφίτ και Καλκίλια, το τείχος προβλέπεται να ενσωματώσει τα δύο μεγάλα αποικιακά συγκροτήματα Adumin και Ariel, καταλαμβάνοντας περίπου το 50% της έκτασης των νομών αυτών. Στον νομό της Ιερουσαλήμ το τείχος προβλέπεται να περικυκλώσει το αποικιακό συγκρότημα Male'adumim. Με αποτέλεσμα, να περικυκλώνεται και η πόλη της Ιερουσαλήμ και να διαχωρίζεται από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Νοτιότερα, στον νομό Βηθλεέμ το τείχος συμπεριλαμβάνει τις αποικίες του συγκροτήματος Gush 'Etzion. Έτσι έχουμε σαν αποτέλεσμα, αφενός να διαχωρίζει την πλειοψηφία των αγροτικών εκτάσεων του νομού από τους οικισμούς και αφετέρου να αποκόπτει την πρόσβαση στην πόλη της Ιερουσαλήμ από τον νότο.

Παρακάτω ακολουθεί ο πίνακας (28) που δείχνει τον αριθμό των αποικιών και τον πληθυσμό τους ανάλογα με την θέση που καταλαμβάνουν συγκριτικά με το διαχωριστικό τείχος.

Παρατηρούμε πως δυτικά του τείχους τοποθετούνται σύνολο 49 Ισραηλινοί εποικισμοί, μη συμπεριλαμβανομένων αυτών της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, με πληθυσμό 211.122 συγκεντρώνοντας περίπου το 80% των εποίκων της Δυτικής Όχθης.

Πίνακας 28. Κατανομή αποικιών εκατέρωθεν του τείχους

Αποικίες	Αριθμός	πληθυσμός	Ποσοστά
Δυτικά του τείχους	49	211122	76%
Ανατολικά του τείχους	56	65320	24%

Πηγή: Β' TSELEM, 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Επίσης, ενδιαφέρον έχει η σύγκριση μεταξύ του Παλαιστινιακού πληθυσμού και των Ισραηλινών εποίκων που βρίσκονται ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και στο διαχωριστικό τείχος (χάρτης 26, παράρτημα Ι). Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τον αριθμό των Παλαιστινιακών οικισμών, με τον αντίστοιχο πληθυσμό τους, που βρίσκονται στην Ισραηλινή πλευρά του τείχους και τον αντίστοιχο πληθυσμό των Ισραηλινών εποικισμών.

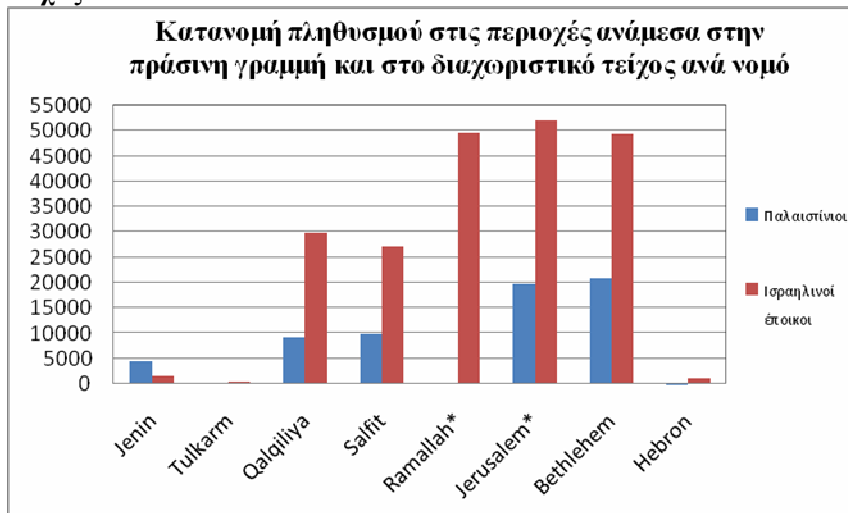
Πίνακας 29. Κατανομή πληθυσμού στις περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος

Νομοί	Παλαιστινιακοί οικισμοί		Ισραηλινοί εποικισμοί	
	Αριθμός	πληθυσμός	Αριθμός	πληθυσμός
Jenin	7	4541	3	1494
Tulkarm	1	293	1	474
Qalqiliya	8	9213	7	29821
Salfit	6	9821	11	27063
Ramallah			7	49706
Jerusalem*	9	19812	7	52024
Bethlehem	10	20808	10	49420
Hebron	2	50	3	1120
Δυτική Όχθη	43	64538	49	211122

Πηγή: Β' TSELEM 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Παρατηρούμε πως η διαφορά μεγεθών είναι μεγάλη καθώς το σύνολο του Παλαιστινιακού πληθυσμού στις περιοχές μεταξύ της πράσινης γραμμής και του τείχους αντιστοιχεί περίπου στο 1/3 του πληθυσμού των εποίκων.

Παρακάτω ακολουθεί το διάγραμμα (21) κατανομής πληθυσμού στις περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος, ανά νομό. Και στο παρακάτω διάγραμμα γίνεται αντιληπτό πως ο πληθυσμός των Ισραηλινών εποίκων υπερτερεί του Παλαιστινιακού στην πλειοψηφία των νομών.

Διάγραμμα 21. Κατανομή πληθυσμού στις περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος

Πηγή: Β' TSELEM 2007, *Ιδία επεξεργασία*

Συνεπώς σε αυτό το σημείο επιβεβαιώνεται η αρχική υπόθεση πως το τείχος δεν εξυπηρετεί μόνο λόγους ασφαλείας του Ισραήλ αλλά κυρίως αποτελεί εργαλείο αναδιανομής εδαφών και πληθυσμού και ανασχεδιασμού των συνόρων μεταξύ του Ισραήλ και της Δυτικής Όχθης. Στις περιοχές ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το

τείχος ο πληθυσμός των Ισραηλινών εποίκων υπερτερεί του Παλαιστινιακού πληθυσμού. Η μη ύπαρξη κάποιου φυσικού εμποδίου που να εμποδίζει την ενσωμάτωση των περιοχών αυτών με το Ισραήλ αποδεικνύει το ρόλο του τείχους ως εργαλείο ανασχεδιασμού των συνόρων ανάμεσα στο Ισραήλ και την Δυτική Όχθη.

3.5 ΤΕΙΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ

Οι μετακινήσεις πληθυσμού και προϊόντων εντός της Δυτικής Όχθης έχουν επηρεαστεί κατά πολύ από τις Ισραηλινές πρακτικές που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια και κυρίως μετά το 2002 με την λήξη της δεύτερης ιντιφάντας. Η κινητικότητα των Παλαιστινίων κατοίκων της έχει ελαττωθεί και οι πρόσβαση τους σε χώρους λατρείας, εκπαίδευσης και υγείας έχει περιοριστεί. Η κατασκευή του διαχωριστικού τείχους μέσα στα εδάφη της Δυτικής Όχθης έχει οξύνει το πρόβλημα των μετακινήσεων του Παλαιστινιακού πληθυσμού αφού λειτουργεί ως φράγμα που αποκόπτει τις συνδέσεις μεταξύ των οικισμών. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εμφανίζεται στις περιοχές που έχουν καθοριστεί από τις Ισραηλινές Αρχές ως «Κλειστή Ζώνη», δηλαδή στις περιοχές μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους, όπου το τείχος έχει απομονώσει από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη περίπου 60.000 κατοίκους. Συνεπώς, ο μόνος δίαυλος επικοινωνίας μεταξύ των οικισμών αυτών με τους υπολοίπους της Δυτικής Όχθης είναι μέσω των πυλών οι οποίες εγκαθιδρύονται και ελέγχονται από τον Ισραηλινό στρατό (OCHA, 2009α).

Ο Ισραηλινός στρατός έχει εγκαθιδρύσει στο σύνολο 72 πύλες (χάρτης 27, παράρτημα Ι) που χωροθετούνται κατά μήκος του τείχους ανά τακτά διαστήματα και έχει την δυνατότητα να ελέγχει της μετακινήσεις των Παλαιστινίων προς και από την «Κλειστή Ζώνη» (OCHA, 2009α).

Υπάρχουν πέντε τύποι πυλών, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα, όπου η κάθε μία εξυπηρετεί διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και διαφορετικού τύπου μετακινήσεις. Έτσι υπάρχουν έντεκα πύλες «κλειστής ζώνης» που χρησιμοποιούνται μόνο από του κατοίκους των οικισμών που βρίσκονται στην ζώνη αυτή έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση στους υπολοίπους οικισμούς της Δυτικής Όχθης. Επίσης, υφίστανται και οι αγροτικές πύλες στις οποίες η είσοδος επιτρέπεται μόνο στους αγρότες εφόσον έχουν αποδείξει ότι είναι ιδιοκτήτες εκτάσεων στην «κλειστή ζώνη». Οι αγροτικές πύλες διακρίνονται σε καθημερινές, οι οποίες ανοίγουν καθημερινά τρεις φορές την ημέρα, σε

εβδομαδιαίες, οι οποίες είναι ανοιχτές από μία έως τρεις φορές την εβδομάδα, και οι εποχιακές που ανοίγουν σε συγκεκριμένες εποχές του χρόνου για περιορισμένο χρονικό διάστημα (ΟCHA, 2009α).

Πίνακας 30. Τύποι πυλών του διαχωριστικού τείχους

Τύπος πύλης	Περιγραφή	Αριθμός
Πύλη «κλειστής ζώνης»	Πύλες οι οποίες σχεδιάστηκαν για τους οικισμούς που βρίσκονται στην «κλειστή ζώνη» έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση στην υπόλοιπη Δυτική Όχθη για την κάλυψη βασικών αναγκών τους όπως είναι η εκπαίδευση, υγεία. Γενικά, η διόδος επιτρέπεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά την διάρκεια της ημέρας ενώ την νύχτα παραμένει κλειστή.	11
Καθημερινή πύλη	Γεωργική πύλη αφού ανοίγει τρεις φορές την ημέρα, για μία ώρα, (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα) για να επιτρέψει τους γεωργούς που κατέχουν ειδική άδεια να έχουν πρόσβαση στα χωράφια τους. Μόνο μια μειοψηφία των γεωργών έχουν το δικαίωμα ολονύκτιας διαμονής στα χωράφια τους. Οι υπόλοιποι είναι υποχρεωμένοι να φύγουν από την κλειστή ζώνη πριν να κλείσει η πύλη.	11
Εβδομαδιαία-εποχιακή πύλη	Γεωργική πύλη, ανοίγει εποχιακά κυρίως κατά την διάρκεια συγκομιδής ελιάς έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση οι αγρότες στους ελαιώνες κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επιπλέον η πύλη ανοίγει τυχαία από μία έως τρεις φορές την εβδομάδα.	10
Εποχιακή πύλη	Γεωργική πύλη, ανοίγει για περιορισμένα χρονικά διαστήματα τον χρόνο, κυρίως κατά την διάρκεια εποχής συγκομιδής ελιάς, Οκτώβριο με Σεπτέμβριο.	17
	Πύλες που ανοίγουν μόνο αφού έχει υπάρξει προηγούμενη συνεννόηση του ενδιαφερόμενου με τις Ισραηλινές αρχές. Ανοίγουν μόνο για συγκεκριμένα άτομα σε εποχιακή βάση.	23
Σύνολο		72

Πηγή: ΟCHA, 2009α, *ιδία επεξεργασία*

3.5.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το διαχωριστικό τείχος χωρίζει του μαθητές και καθηγητές από τα σχολεία τους. Πρέπει να περάσουν διαμέσου των πυλών του τείχους για να φτάσουν στα σχολεία τα οποία τις περισσότερες των περιπτώσεων βρίσκονται στην Παλαιστινιακή πλευρά του τείχους. Το διαχωριστικό τείχος αλλά και οι γενικότεροι περιορισμοί στις μετακινήσεις των παλαιστινίων έχουν σαν αποτέλεσμα την αύξηση των χρόνο-αποστάσεων από το μέρος φυγής προς τον εκάστοτε προορισμό. Συνεπώς μια συνηθισμένη απόσταση από το σπίτι στο σχολείο που στο παρελθόν διαρκούσε μόνο λίγα λεπτά, σήμερα μπορεί να ξεπερνά την ώρα εξαιτίας των παράπλευρων δρόμων που χρησιμοποιούνται αλλά και των πολύωρων ελέγχων που πραγματοποιούνται στα σημεία ελέγχου. Σύμφωνα με

έρευνα του Υπουργείου Παιδείας της Παλαιστίνης (ΜοΕΗΕ), που διεξάχθηκε το 2005, παρατηρήθηκε ότι το 17% των μαθητών αντιμετωπίζουν καθημερινές καθυστερήσεις ώστε να φτάσουν στα σχολεία τους (ΟCHA, 2007β).

Επίσης, παρατηρήθηκε πολλές φορές το φαινόμενο, μαθητές να σταματούν το σχολείο λόγω των μεγάλων αποστάσεων και του μεγάλου μεταφορικού κόστους που απαιτείται να πραγματοποιήσουν ώστε να φτάσουν στα σχολεία τους. Σαν αποτέλεσμα αρκετά σχολεία κυρίως της Ανατολικής Ιερουσαλήμ κινδυνεύουν να κλείσουν λόγω της δύσκολης πρόσβασης σε αυτά, ενώ αντίθετα άλλα σχολεία τα οποία δεν επηρεάζονται από το τείχος παρουσιάζουν πληρότητα (ΟCHA, 2007β).

Τα παραπάνω έχουν σαν αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας εκπαίδευσης που λαμβάνουν οι μαθητές της Δυτικής Όχθης (ΟCHA, 2007β).

3.5.2 ΥΓΕΙΑ

Μεγάλες επίσης είναι οι συνέπειες στον τομέα της υγείας καθώς νοσοκομεία υπάρχουν μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα της Δυτικής Όχθης. Οι οικισμοί που χωροθετούνται ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και στο διαχωριστικό τείχος αντιμετωπίζουν προβλήματα καθώς οι υποδομές σε αυτούς τους οικισμούς είναι αν όχι μηδαμινές τουλάχιστον ελλιπείς. Σύμφωνα με έρευνα του Οργανισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών (ΟCHA) που έγινε σε δεκαπέντε οικισμούς που βρίσκονται στην κλειστή ζώνη οι εφτά δεν έχουν πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ενώ μόνο ένας από αυτούς έχει πρόσβαση σε 24ωρη υπηρεσία έκτακτης ανάγκης (ΟCHA 2009α).

Προβλήματα επίσης προκύπτουν και από τα ωράρια των πυλών του τείχους καθώς και το ότι κατά την διάρκεια της νύχτας οι πύλες είναι κλειστές. Σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού υπάρχουν πολλές πιθανότητες οι πύλες να είναι κλειστές και να μην μπορεί να μετακινηθεί ο ασθενής στο πλησιέστερο νοσοκομείο.

3.5.3 ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το διαχωριστικό τείχος επηρεάζει ακόμα και τις οικογενειακές και κοινωνικές σχέσεις των κατοίκων της Δυτικής Όχθης. Συχνά, συγγενείς και φίλοι που επιθυμούν να επισκεφτούν οικισμούς στην κλειστή ζώνη απαιτείται να είναι κάτοχοι ειδικής άδειας

που να τους δίνει το δικαίωμα να εισέλθουν στην περιοχή. Πολλές φορές, όμως, οι Ισραηλινές Αρχές αρνούνται να χορηγήσουν άδειες σε συγκεκριμένα άτομα και σαν αποτέλεσμα να τελούνται κοινωνικές εκδηλώσεις (γάμοι, θρησκευτικές εορτές) χωρίς την παρουσία ολόκληρης της οικογενείας (ΟCHA 2009α).

3.5.4 ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΓΑΘΩΝ-ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Όσο δύσκολη είναι η μετακίνηση ανθρώπων από ένα μέρος στο άλλο στην Δυτική Όχθη άλλο τόσο είναι και οι μεταφορές και διανομές των προϊόντων στους οικισμούς της. Πριν την κατασκευή του τείχους οι Παλαιστίνιοι έμποροι είχαν το δικαίωμα εισόδου στις μεταφορικές υποδομές του Ισραήλ (λιμάνια, αεροδρόμια) για να παραλάβουν τα εμπορεύματα τους και να τα διανέμουν στους οικισμούς της Δυτικής Όχθης. Μετά την κατασκευή του τείχους οι Παλαιστίνιοι έμποροι παραλαμβάνουν τα προϊόντα τους από τους εμπορικούς σταθμούς μετεπιβίβασης προϊόντων οι οποίοι βρίσκονται στο διαχωριστικό τείχος. Συνεπώς, προστίθεται μεσάζοντας ο οποίος μεταφέρει τα προϊόντα από τις μεταφορικές υποδομές του Ισραήλ στις πύλες του τείχους με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους μεταφοράς. Αν συμπεριληφθούν και οι χρόνοι αναμονής στα σημεία ελέγχου της Δυτικής Όχθης αλλά και οι εναλλακτικές διαδρομές που χρησιμοποιούν ώστε να αποφύγουν τους οδικούς άξονες Ισραηλινής προτεραιότητας τότε το μεταφορικό κόστος αυξάνεται ακόμα περισσότερο. Σύμφωνα με μελέτη του ΟCHA μετά το 2002 τα μεταφορικά κόστη έχουν διπλασιαστεί εξαιτίας των αυξήσεων των χρόνων αποστάσεων από μέρος σε μέρος (ΟCHA, 2007α).

Το γεγονός αυτό διατρέχει πολλούς κινδύνους. Πρώτον εγκυμονεί ο κίνδυνος ορισμένα προϊόντα να μην καταφθάσουν στον προορισμό τους στην ώρα τους, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πόλεις που να στερούνται βασικών αγαθών όπως φάρμακα και τρόφιμα. Το πρόβλημα γίνεται ιδιαίτερα αισθητό στους μικρούς αγροτικούς οικισμούς όπου η διοχέτευση των προϊόντων σε αυτούς είναι ακόμα πιο δύσκολη. Τα αυξημένα κόστη μεταφοράς αλλά και η δυσκολία των μετακινήσεων δεν επηρεάζει μόνο την μεταφορά προϊόντων από το ένα μέρος στο άλλο αλλά και την ροή εργατικού δυναμικού και κεφαλαίου.

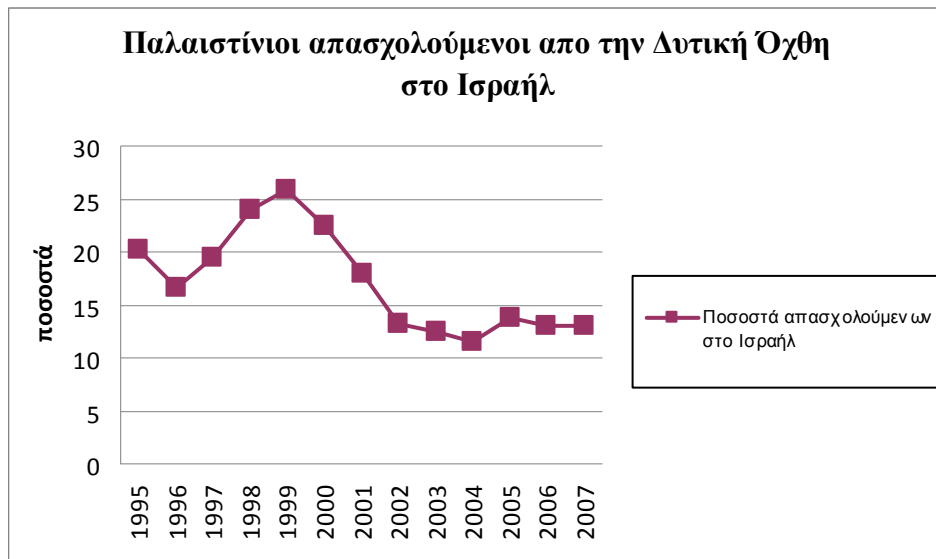
Η επίτευξη των εμπορικών συναλλαγών έχει γίνει μια δαπανηρή και χρονοβόρα διαδικασία για τους αγρότες και για τους επιχειρηματίες. Το αυξημένο κόστος μεταφοράς αλλά και η αβεβαιότητα των μετακινήσεων που επικρατεί, εξαιτίας των

εμποδίων που παρεμβάλλονται από το Ισραήλ, έχει ελαχιστοποιήσει την κινητικότητα εργατικού δυναμικού στο έπακρο.

Μελέτη του ΟCHA, που έλαβε χώρα τον Μάιο του 2007, σχετικά με την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στα Παλαιστινιακά εδάφη της Δυτικής Όχθης, έδειξε πως το 40% των κατοίκων της Δυτικής Όχθης δήλωσε πως αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να φτάσει στον χώρο εργασίας του. Οι κύριοι λόγοι που αναφέρθηκαν ήταν το τείχος αλλά και τα φυσικά εμπόδια που παρεμβάλλονται από το Ισραήλ και η αδυναμία να αποκτήσουν άδεια μετακίνησης από τις Ισραηλινές αρχές (ΟCHA, 2007α).

Η μετακίνηση στον χώρο εργασίας έχει γίνει ιδιαίτερα δύσκολη. Το εργατικό δυναμικό που απασχολούνταν σε επιχειρήσεις στο Ισραήλ έχει ελαττωθεί και κινδυνεύει να μηδενιστεί. Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζονται τα ποσοστά Παλαιστινιακού πληθυσμού που απασχολούνται σε επιχειρήσεις στο εσωτερικό του Ισραήλ απο το 1995 έως το 2007.

Διάγραμμα 22. Διαχρονική εξέλιξη Παλαιστίνιων απασχολούμενων στο Ισραήλ.

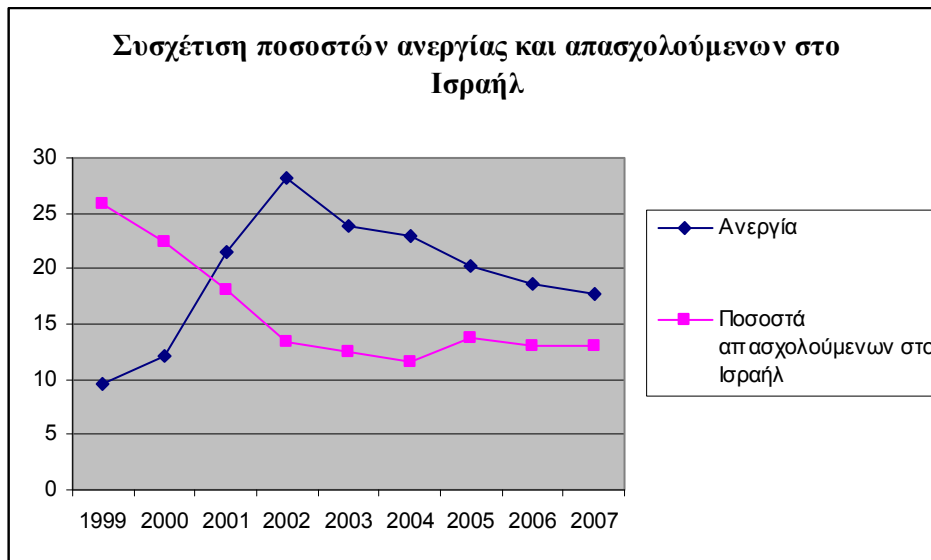
Πηγή : *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, Ιδία επεξεργασία*

Παρατηρούμε πως η εξέλιξη των ποσοστών έχει άμεση σχέση με της γεωπολιτικές συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή. Από το 1995 μέχρι το 1999, οπότε κρίνεται μια περίοδος σταθερότητας καθώς σε εξέλιξη βρισκόταν οι διαπραγματευτικές διαδικασίες για την επίτευξη της συμφωνία του Όσλο, οι Παλαιστίνιοι που εργάζονταν στο Ισραήλ παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά. Αποκορύφωμα αποτελεί το έτος 1999 όπου περίπου το 25% του ενεργού πληθυσμού των Παλαιστίνιων της Δυτικής Όχθης απασχολείται σε επιχειρήσεις στο εσωτερικό του Ισραήλ. Μετά την κατάρρευση των

συνομιλιών και την έναρξη της δεύτερης ιντιφάντας τα ποσοστά άρχισαν να παίρνουν καθοδικές τάσεις. Το διαχωριστικό τείχος διέκοψε την μεταφορά εργατικού δυναμικού από την Δυτική Όχθη προς το εσωτερικό του Ισραήλ.

Το Παλαιστινιακό εργατικό δυναμικό που έπαψε να απασχολείται στο Ισραήλ σε συνδυασμό με την αδυναμία της Παλαιστινιακής οικονομίας να απορροφήσει αυτό το εργατικό δυναμικό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ποσοστών ανεργίας. Ενδεικτικό είναι το διάγραμμα (23), όπου η ετήσια αύξηση της ανεργίας είναι άμεσα συσχετιζόμενη με την ετήσια μείωση των ποσοστών του Παλαιστινιακού εργατικού δυναμικού που απασχολείται στο Ισραήλ.

Διάγραμμα 23. Συσχέτιση ποσοστών ανεργίας και απασχολούμενων στο Ισραήλ

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, Ιδία επεξεργασία*

Η μείωση της ροής εργατικού δυναμικού έχει την άμεση συνέπεια της μείωσης του εύρους ευκαιριών εύρεσης εργασίας με αποτέλεσμα την αύξηση των ποσοστών ανεργίας. Ακόμα, η ελαχιστοποίηση της κυκλοφορίας αγαθών και δυναμικού δημιουργεί ένα κλίμα αβεβαιότητας που δυσκολεύει την διενέργεια επενδύσεων.

Λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις του Παλαιστινιακού πληθυσμού της Δυτικής Όχθης η οικονομία της παραμένει εξαρτημένη από το Ισραήλ χωρίς να έχει την δυνατότητα να είναι ανεξάρτητη και βιώσιμη.

3.6 ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Μετά την αποπεράτωση του διαχωριστικού τείχους, περίπου το 10% της συνολικής έκτασης της Δυτικής Όχθης θα βρίσκεται εγκλωβισμένο ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος. Ανάμεσα στις εκτάσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται μερικές από τις πιο εύφορες περιοχές της Δυτικής Όχθης. Η χαρτογραφική ανάλυση που έλαβε χώρα για τις περιοχές δυτικά του τείχους αποκάλυψε πώς πάνω από το 30% των εκτάσεων είναι καλλιεργήσιμη γη, περίπου το 45% των εκτάσεων αποτελούν περιοχές με χαμηλή βλάστηση ενώ περίπου το 10% είναι δασικές εκτάσεις (χάρτης 28, παράρτημα Ι) (ARIJ GIS-Database, 2008).

Τον Οκτώβριο του 2003, η περιοχή ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το διαχωριστικό τείχος ανακηρύχτηκε από τις Ισραηλινές Αρχές ως «Κλειστή ζώνη». Πράγμα που σημαίνει πως όλοι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών πρέπει να κατέχουν μια μόνιμη άδεια διαμονής που δίδεται μόνο από τις Ισραηλινές Αρχές. Οι Παλαιστίνιοι που δεν κατοικούν στην περιοχή αυτή και απλά επιθυμούν να εισέλθουν πρέπει να αιτηθούν από τις Ισραηλινές Αρχές δελτίο εισόδου χωρίς να είναι βέβαιη η έγκριση ή η απόρριψη της αίτησης αυτής. Πιο συγκεκριμένα, οι αγρότες που κατέχουν εκτάσεις στην ζώνη αυτή για να εισέλθουν και να καλλιεργήσουν τα χωράφια τους πρέπει να υποδείξουν ότι είναι ιδιοκτήτες εκτάσεων στην συγκεκριμένη περιοχή. Εάν δεν μπορούν να το αποδείξουν αυτό δεν δύνανται να εισέλθουν στην περιοχή και να καλλιεργήσουν τα χωράφια τους (OCHA, 2009α).

Έτσι, δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι, μέχρι τα μέσα του 2006, μόνο το 40% των αγροτών που έχουν εκτάσεις στην «Κλειστή ζώνη» έχουν το δικαίωμα εισόδου στην περιοχή αυτή (OCHA, 2009α).

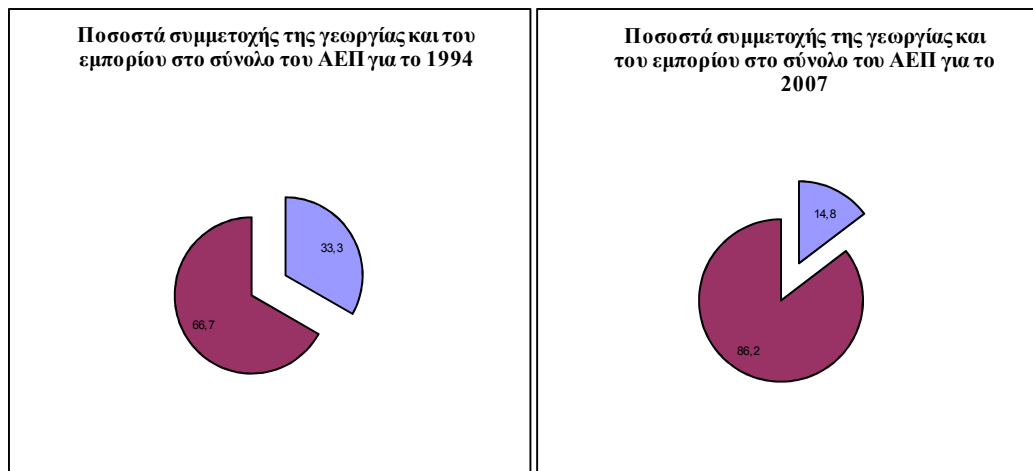
Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η είσοδος στην «Κλειστή Ζώνη» μπορεί να γίνει μόνο δια μέσου των πυλών που έχουν δημιουργηθεί κατά μήκος τους τείχους και ελέγχονται από τον Ισραηλινό στρατό. Μόνο 22 πύλες είναι ανοιχτές σε καθημερινή βάση και ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά την διάρκεια της ημέρας. Οι υπόλοιπες πύλες ανοίγουν επι εβδομαδιαία βάση, δύο έως τρεις φορές την εβδομάδα, και άλλες μόνο σε ορισμένες εποχές του χρόνου κυρίως κατά την διάρκεια συγκομιδής ελιάς.

Η κατασκευή του τείχους απομόνωσε τον πληθυσμό αλλά και τα εδάφη που βρίσκονται στην «Κλειστή Ζώνη» από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη και διέκοψε την χωρική συνοχή των Παλαιστινιακών εδαφών. Μεγάλες εκτάσεις αγροτικής γης εγκλωβίστηκαν στην

Κλειστή Ζώνη και η πρόσβαση των Παλαιστινίων κατοχών τους καθιστάτε δύσκολη. Η πολιτική αυτή έχει άμεσο αντίκτυπο στον γεωργικό τομέα που κατεξοχήν αποτελούσε τον βασικό κορμό της Παλαιστινιακής οικονομίας.

Το παρακάτω διάγραμμα απεικονίζει τα ποσοστά που κατείχαν οι κλάδοι της γεωργίας και του εμπορίου στο σύνολο του ΑΕΠ της Δυτικής Όχθης το έτος 1994 και το έτος 2007.

Διάγραμμα 24. Ποσοστά συμμετοχής των κλάδων της γεωργίας και του εμπορίου το 1994 και το 2007

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, Ιδία επεξεργασία*

Παρατηρούμε πως ενώ το 1994 οι δύο κλάδοι κατείχαν αθροιστικά το 33,3 % στο σύνολο του ΑΕΠ το 2007 τα ποσοστά μειώθηκαν σημαντικά με αποτέλεσμα να αντιστοιχούν μόνο το 14% του ΑΕΠ.

Η κατασκευή του διαχωριστικού τείχους αλλά και η πολιτική αποκλεισμού πληθυσμών και εδαφών από το Ισραήλ έχει επηρεάσει σημαντικά την Παλαιστινιακή κοινωνία. Πολλοί αγρότες αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να φτάσουν στα χωράφια τους, να τα καλλιεργήσουν και να διανέμουν τα προϊόντα τους, τα οποία πρέπει να περάσουν δια μέσου των πυλών, στην υπόλοιπη Δυτική Όχθη (ARIJ, 2004).

Η κατασκευή του διαχωριστικού τείχους έχει άμεσες συνέπειες στο περιβάλλον και στο χωρικό σχεδιασμό. Το τείχος αποτελεί πλέον ένα φυσικό εμπόδιο που διακόπτει την φυσική συνέχεια του χώρου. Διαμελίζει τα παλαιστινιακά εδάφη σε πολυάριθμες ασύνδετες νησίδες με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου χωρικού σχεδιασμού. Ακόμα μεγάλο μέρος των εκτάσεων που εγκλωβίστηκαν ανάμεσα στο τείχος και στην πράσινη γραμμή αποτελούσαν μελλοντικούς υποδοχείς αστικής επέκτασης των Παλαιστινιακών οικισμών.

3.7 ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Με την κατασκευή του διαχωριστικού τείχους από το Ισραήλ η πρόσβαση των παλαιστινίων της Δυτικής Όχθης στις πηγές ύδατος μειώθηκε ακόμη περισσότερο.

Όπως έχει είδη αναφερθεί στο κεφάλαιο της ανάλυσης η Δυτική Όχθη χωρίζεται σε τρεις λεκάνες απορροής. Την Δυτική την ανατολική και την βόρεια λεκάνη απορροής.

Η Δυτική λεκάνη απορροής εκτείνεται και στο Ισραήλ και στην Δυτική Όχθη. Από βορά από την πόλη της Χάιφα μέχρι τα σύνορα με την Αίγυπτο στο νότο, από ανατολικά κατά μήκος και σε βάθος περίπου 15 κλμ της πράσινης γραμμής μέχρι την μεσόγειο θάλασσα στα δυτικά (χάρτης 29, παράρτημα Ι). Είναι η πιο πλούσια σε υπόγεια ύδατα αφού εξάγονται 474 εκατομμύρια κ. μ νερού τον χρόνο (Amnesty International, 2009).

Η λεκάνη αυτή αναπαράγεται ως επί το πλείστον στην Δυτική Όχθη αλλά οι δυνατότητες εξαγωγής νερού είναι περισσότερες στο Ισραήλ. Η περιοχή της Δυτικής Όχθης που βρίσκεται ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος είναι πολύ σημαντικής γεωστρατηγικής σημασίας καθώς είναι μια από τις πιο πλούσιες περιοχές σε υπόγεια ύδατα στην ευρύτερη περιοχή της Παλαιστίνης (Amnesty International, 2009).

Το διαχωριστικό τείχος αποτρέπει την πρόσβαση των παλαιστινίων στην περιοχή αυτή με αποτέλεσμα ο έλεγχος των υπογείων υδάτων να παραμένει αρμοδιότητα του Ισραήλ. Επομένως, στόχος του Ισραήλ δεν είναι η εξαγωγή νερού από αυτή την περιοχή αφού αυτό μπορεί να το κάνει και στο εσωτερικό της επικράτειας του. Στόχος του Ισραήλ είναι να αποτρέψει τους Παλαιστίνιους από την εξαγωγή νερού από τα υπόγεια ύδατα της Δυτικής λεκάνης (Amnesty International, 2009).

Σαν αποτέλεσμα της Ισραηλινής πολιτικής η Παλαιστίνιοι εκμεταλλεύονται μόνο το 20% των υπόγειων υδάτων της Δυτικής λεκάνης απορροής. Μετά την έναρξη των κατασκευών του τείχους το ποσοστό των υπόγειων υδάτων που αντιστοιχεί στον Παλαιστινιακό πληθυσμό μειώνεται ακόμα περισσότερο ετησίως.

Το 2007, σύμφωνα με την Παγκόσμια τράπεζα, οι εξαγωγές υδάτων από Παλαιστίνιους από την Δυτική Λεκάνη στην Δυτική Όχθη ήταν 113.5 εκατομμύρια κ.μ. (μειωμένη από 138.1 εκατομμύρια κ.μ. το 1999) και σύμφωνα με την Παλαιστινιακή Αρχή Ύδατος (ΠΑΥ) οι συνολικές εξαγωγές νερού για το 2008 ήταν 84 εκατομμύρια κ.μ. (Amnesty International, 2009).

Η περιοχή ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος είναι από τις πιο εύφορες περιοχές της Δυτικής Όχθης καθώς στο υπέδαφος της εκτείνεται η δυτική λεκάνη απορροής. Μετά την κατασκευή του τείχους οι ετήσιες εξαγωγές νερού από την δυτική λεκάνη από του Παλαιστίνιους μειώνονται χρόνο με τον χρόνο. Το διαχωριστικό τείχος αποτρέπει την πρόσβαση των Παλαιστινίων κατοίκων στις πηγές ύδατος της δυτικής λεκάνης με αποτέλεσμα ο έλεγχος των υδάτων να παραμένει υπόθεση του Ισραήλ.

3.8 ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ - ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Η κατασκευή του τείχους έχει δημιουργήσει αλλαγές στις συνδέσεις και τις εξαρτήσεις των οικισμών της Δυτικής Όχθης. Το διαχωριστικό τείχος μήκους 709 χιλιομέτρων εκτείνεται κατά μήκος της πράσινης γραμμής σε ολόκληρη την επικράτεια της Δυτικής Όχθης, δημιουργώντας πολλά προβλήματα στις συνδέσεις και τις επικοινωνίες των Παλαιστινιακών οικισμών. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εστιάζεται στα βόρεια της Δυτικής Όχθης στους νομούς Καλκίλια και Σαλφίτ και στα κεντρικά της στους νομούς Ιερουσαλήμ και Βηθλεέμ όπου το τείχος ακολουθεί διεισδυτική πορεία, εισχωρώντας στο εσωτερικό της Δυτικής Όχθης σε βάθος ως και 14 χιλιόμετρα.

Οι οικισμοί που χωροθετούνται ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος έχουν αποκοπεί από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Οι οικισμοί αυτοί πριν την κατασκευή του τείχους εξυπηρετούνταν από τα πλησίον αστικά κέντρα σε θέματα υγειονομικής περίθαλψης, σε θέματα εκπαίδευσης, δημόσιας διοίκησης και αγορών. Μετά την κατασκευή του τείχους, οι οικισμοί αυτοί έχουν απομονωθεί καθώς το τείχος έχει αποκόψει οποιαδήποτε επικοινωνία μεταξύ αυτών και των υπολοίπων οικισμών της Δυτικής Όχθης. Ο μόνος διάυλος επικοινωνίας είναι οι πύλες του τείχους οι οποίες ανάλογα με σκοπό των μετακινήσεων ανοίγουν ελάχιστες φορές την ημέρα μόνο για λίγα λεπτά. Οι επικοινωνίες καθίστανται δύσκολες και πολλές φορές αδύνατες.

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τον πληθυσμό της Δυτικής Όχθης ανά νομό που είναι αποκλεισμένοι ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος.

Πίνακας 31. Παλαιστινιακοί οικισμοί εγκλωβισμένοι ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το τείχος

NOMOI	Μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους
Τζενίν	4541
Τουλκάρεμ	293
Καλκίλια	9213
Σαλφίτ	11
Ραμάλλα	
Ιερουσαλήμ*	6249
Βηθλεέμ	20808
Χεβρώνα	50
Δυτική Όχθη	41165

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics 2007, Ιδία επεξεργασία*

Το μεγαλύτερο πρόβλημα εστιάζεται στον νομό της Βηθλεέμ, όπου περίπου 21000 κάτοικοι έχουν αποκλειστεί από το διαχωριστικό τείχος. Το τείχος έχει αποκόψει την χωρική σύνδεση των οικισμών αυτών με την πρωτεύουσα του νομού την πόλη της Βηθλεέμ. Οι οικισμοί αυτοί είναι πλήρως εξαρτημένοι από την πόλη της Βηθλεέμ καθώς δεν διαθέτουν εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης παρά μόνο κάποιες μονάδες πρώτων βοηθειών οι οποίες επανδρώνονται με ιατρικό προσωπικό μόνο κάποιες συγκεκριμένες μέρες την εβδομάδα. Οι αποκλεισμένοι οικισμοί εξαρτούνται άμεσα από την πόλη της Βηθλεέμ και σε θέματα αγορών. Οι αγορές των αποκλεισμένων οικισμών δεν μπορούν να στηρίξουν την τοπική κοινωνία καθώς παρουσιάζουν βασικές ελλείψεις σε ορισμένα βασικά είδη διατροφής (OCHA 2009β).

Στον νομό Τζενίν περίπου 4541 κάτοικοι είναι αποκλεισμένοι στην Ισραηλινή πλευρά του διαχωριστικού τείχους. Η περιοχή αυτή παρουσιάζει έλλειψη σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης. Υπάρχουν μόνο κάποιες κινητές μονάδες πρώτων βοηθειών που ανήκουν σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) οι οποίες περιοδεύουν στην περιοχή ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Όσον αφορά την εκπαίδευση υπάρχουν τέσσερα δημόσια σχολεία που ανήκουν στην Παλαιστινιακή Αρχή ενώ περίπου 20 μαθητές και 140 φοιτητές περνάνε μέσω των πυλών στην Παλαιστινιακή πλευρά του τείχους για να φτάσουν στους προορισμούς τους (OCHA, 2009α).

Μεγάλο πρόβλημα υπάρχει στους νομούς Καλκίλια και Σαλφίτ. Το διαχωριστικό τείχος εισχωρεί σε βάθος 18 χιλιομέτρων στο εσωτερικό της Δυτικής όχθης διαμερίζοντας το εκάστοτε νομό σε τρεις τομείς (χάρτης 30, παράρτημα Ι). Το διαχωριστικό τείχος έχει αποκόψει την χωρική συνοχή των οικισμών των νομών αυτών από τον βορρά προς τον νότο. Επίσης έχει αποκόψει την επικοινωνία των αγροτικών οικισμών με τα μεγάλα

αστικά κέντρα της περιοχής (Καλκίλια και Σαλφίτ). Η πόλη της Καλκίλιας έχει περικυκλωθεί από το τείχος και από τις τρεις πλευρές διακόπτοντας με αυτόν τον τρόπο οποιαδήποτε επικοινωνία με τους οικισμούς που βρίσκονται στα νοτιοανατολικά της. Παράλληλα η πόλη της Σαλφίτ έχει απομονωθεί από τους υπολοίπους οικισμούς του νομού. Για να εξυπηρετηθούν πλέον οι κάτοικοι των οικισμών αυτών από την πρωτεύουσα Σαλφίτ πρέπει να διανύσουν πολύ μεγαλύτερη απόσταση αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο το κόστος μεταφοράς.

Η πόλη της Ανατολικής Ιερουσαλήμ αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια το ιστορικό, κοινωνικό, θρησκευτικό και οικονομικό κέντρο της Δυτικής Όχθης. Το Διαχωριστικό τείχος, μήκους 168 χιλιομέτρων (στο νομό της Ιερουσαλήμ), απομονώνει την πόλη της ανατολικής Ιερουσαλήμ από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη (χάρτης 30, παράρτημα Ι). Από το 1967 μέχρι και σήμερα η Ισραηλινή κυβέρνηση έχει εντείνει τις κατασκευές Ισραηλινών αποικιών περιμετρικά της πόλης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Το διαχωριστικό τείχος εκτείνεται περιμετρικά των αποικιών αυτών, εισχωρώντας σε βάθος 14 χιλιομέτρων στο εσωτερικό της Δυτικής Όχθης, ενσωματώνοντας τα μεγαλύτερα αποικιακά συγκροτήματα με τον οικιστικό ιστό της Ιερουσαλήμ αλλά και με το υπόλοιπο Ισραήλ. Αντιθέτως αποκόπτει την χωρική συνοχή της πόλης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ με την υπόλοιπη Δυτική Όχθη και αποκόπτει από τον οικιστικό ιστό της, Παλαιστινιακούς οικισμούς που παραδοσιακά αποτελούσαν προάστια της και λειτουργούσαν ως πόλεις δορυφόροι (ΟCHA, 2007β).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το σύνολο των οικισμών αλλά και τον πληθυσμό αυτών που μετά την κατασκευή του τείχους διαχωρίστηκαν από τον οικιστικό ιστό της πόλης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ.

Πίνακας 32. Παλαιστινιακοί οικισμοί αποκλεισμένοι από την Ανατολική Ιερουσαλήμ

	Οικισμοί	Πληθυσμός
Βόρεια	11	55324
Ανατολικά	3	21722
Δυτικά	11	28872
Νότια	5	36137
Σύνολο	30	142055

Πηγή: *Palestinian Central Bureau of Statistics, 2007, Ιδία Επεξεργασία*

Στα Βόρεια έντεκα οικισμοί με πληθυσμό περίπου στους 55000 κατοίκους παραμένουν εκτός του οικιστικού ιστού της πόλης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Στους οικισμούς

αυτούς συμπεριλαμβάνεται και ο οικισμός της Αρ-Ραμ με πληθυσμό κοντά στους 20000 που παραδοσιακά αποτελούσε πόλη δορυφόρο της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Αυτοί οι οικισμοί δεν δύναται να είναι βιώσιμοι μετά την κατασκευή του τείχους καθώς είχαν άμεση εξάρτηση από την πόλη της Ιερουσαλήμ. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ανθρωπιστικών Υποθέσεων για τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη (ΟCHA) των Ηνωμένων Εθνών, 63 από τα 110 μαγαζιά λιανικής της πόλης Αρ-Ραμ έκλεισαν μετά την κατασκευή του τείχους καθώς το 60% των πελατών τους προέρχονταν από την Ανατολική Ιερουσαλήμ ενώ τα έσοδα του δημοτικού συμβουλίου μειώθηκαν κατά 75% (ΟCHA, 2007β).

Συνολικά 30 οικισμοί των 142.055 Παλαιστινίων κατοίκων της Ανατολικής Ιερουσαλήμ παρέμειναν εκτός του Πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης.

Η πρόσβαση στην πόλη είναι εφικτή μόνο μέσω των 12 πυλών που ελέγχονται από τον Ισραηλινό στρατό (χάρτης 31, παράρτημα Ι). Από αυτές τις πύλες μόνο οι τέσσερις είναι προσβάσιμες για τους Παλαιστίνιους της Δυτικής Όχθης, οι υπόλοιπες είτε εξυπηρετούν τους Ισραηλινούς εποίκους της Δυτικής Όχθης είτε λειτουργούν ως εμπορευματικοί σταθμοί (ΟCHA, 2007β).

Η πρόσβαση των Παλαιστινίων από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη προς την Ιερουσαλήμ καθίσταται δύσκολη και πολλές φορές αδύνατη. Όποιος επιθυμεί να εισέλθει στη πόλη της Ανατολικής Ιερουσαλήμ πρέπει να είναι κάτοχος ειδικής αδείας η οποία δίνεται από τον Ισραηλινό στρατό. Στις περισσότερες των περιπτώσεων απορρίπτεται καθώς πρέπει να υπάρχει πολύ σοβαρός λόγος για να επιτραπεί η είσοδος στην πόλη.

Αυτό δημιουργεί πολλά προβλήματα στις συνδέσεις και εξαρτήσεις μεταξύ των οικισμών καθώς η Ανατολική Ιερουσαλήμ όπως έχει ειπωθεί αποτελεί το κοινωνικό και οικονομικό κέντρο της Δυτικής Όχθης. Η Ιερουσαλήμ αποτελεί τον βασικό πόλο ανάπτυξης της Δυτικής Όχθης καθώς εκεί συγκεντρώνεται πλήθος υπηρεσιών που εξυπηρετούν το σύνολο των οικισμών της Δυτικής. Πιο συγκεκριμένα, στην Ιερουσαλήμ βρίσκονται τα μεγαλύτερα και πιο ειδικευμένα νοσοκομεία της Δυτικής Όχθης. Οι επισκέψεις ασθενών στα νοσοκομεία της Ανατολικής Ιερουσαλήμ σύμφωνα με τον ΟCHA μειώθηκαν για το χρονικό διάστημα 2002-2005 έως και 50% (ΟCHA, 2007β).

Ο περιορισμός της πρόσβασης των Παλαιστινίων της Δυτικής Όχθης στην Ανατολική Ιερουσαλήμ δεν θα μπορούσε να μην επηρεάσει τον τομέα της εκπαίδευσης. Στην

Ιερουσαλήμ βρίσκεται ένα από τα μεγαλύτερα πανεπιστήμια της Δυτικής Όχθης το Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ. Φοιτητές από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη δεν μπορούν να εισέλθουν με ευκολία στην Ιερουσαλήμ ώστε να παρακολουθήσουν τις διαλέξεις των μαθημάτων. Για αυτόν τον λόγο πολλά τμήματα του Πανεπιστημίου μεταφέρθηκαν προς την Παλαιστινιακή πλευρά του τείχους ώστε να είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (OCHA, 2007β).

Η Ιερουσαλήμ μετά την κατασκευή του διαχωριστικού τείχους απομονώθηκε πλήρως από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Οικισμοί που κατεξοχήν αποτελούσαν ενιαίο οικιστικό ιστό με την πόλη της Ιερουσαλήμ μετά την κατασκευή του τείχους έχουν διαχωριστεί. Αντιθέτως, το τείχος ενσωματώνει τις αποικίες που είναι εγκατεστημένες περιμετρικά της πόλης με την Ιερουσαλήμ και με το υπόλοιπο Ισραήλ. Ο κίνδυνος αλλαγής των δημογραφικών δεδομένων της πόλης είναι εμφανής καθώς ολοένα και ο Παλαιστινιακός πληθυσμός συρρικνώνεται προς όφελος των Ισραηλινών εποίκων.

3.9 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το διαχωριστικό τείχος είναι το τρίτο εργαλείο της Ισραηλινής χωρικής πολιτικής επεκτατικού χαρακτήρα που εφαρμόζεται στην Δυτική Όχθη. Το τείχος, μήκους 709 χιλιομέτρων, εκτείνεται περιμετρικά σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια της Δυτικής Όχθης, διεισδύοντας στο εσωτερικό της έως και 14 χιλιόμετρα. Το τείχος διαμελίζει την δυτική Όχθης σε δύο τομείς. Ο πρώτος τομέας αποτελείται από τις περιοχές που εγκλωβίστηκαν ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το διαχωριστικό τείχος. Οι περιοχές αυτές έχουν καθοριστεί από την Ισραηλινή κυβέρνηση ως «κλειστή ζώνη» και η είσοδος αλλά και η διαμονή στις περιοχές αυτές απαιτείται ειδική άδεια που παρέχεται μόνο από τις Ισραηλινές Αρχές. Ο δεύτερος τομέας είναι οι περιοχές ανατολικά του τείχους δηλαδή οι υπόλοιπη Δυτική Όχθη.

Οι οικισμοί που χωροθετούνται στον πρώτο τομέα έχουν αποκλειστεί από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Αυτό δημιουργεί πολλά προβλήματα καθώς, οι περιοχές αυτές εξυπηρετούνται από τους οικισμούς ανατολικά του τείχους. Οι οικισμοί αυτοί, μετά την κατασκευή του τείχους δεν έχουν πρόσβαση στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιοχής ώστε να εξυπηρετηθούν. Οι οικισμοί ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το διαχωριστικό τείχος δεν διαθέτουν βασικές υποδομές υγειονομικής περίθαλψης και σαν αποτέλεσμα για το οποιοδήποτε περιστατικό που συμβαίνει πρέπει να μεταφέρονται

στα αστικά κέντρα της Δυτικής Όχθης για να εξυπηρετηθούν. Σε θέματα εκπαίδευσης οι περιοχές δυτικά του τείχους δεν είναι αυτάρκειες. Υπάρχουν ελάχιστα σχολεία τα οποία δεν δύναται να καλύψουν τις ανάγκες των μαθητών τις περιοχής.

Η μόνη δίοδος επικοινωνίας των περιοχών αυτών με την υπόλοιπη Δυτική Όχθη είναι δια μέσου των πυλών. Οι πύλες ανοίγουν σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα την ημέρα. Επομένως, οι κάτοικοι των περιοχών αυτών υπόκεινται σε πολύωρες αναμονές στις πύλες εισόδου του τείχους ώστε να περάσουν από την μία πλευρά του στην άλλη. Σαν αποτέλεσμα αυξάνονται οι χρόνο-αποστάσεις μεταξύ των οικισμών εκατέρωθεν του τείχους και ως ακολούθως αυξάνεται και το κόστος μεταφοράς. Η αύξηση του κόστους μεταφοράς αλλά και η αβεβαιότητα των μετακινήσεων, καθώς απαιτείται άδεια για να εισέλθει και να εξέλθει κάποιος από το τείχος, έχει περιορίσει τις μετακινήσεις του Παλαιστινιακού πληθυσμού εντός της Δυτικής Όχθης.

Οι αγρότες, μετά την κατασκευή του τείχους, που είναι ιδιοκτήτες εκτάσεων στην «κλειστή ζώνη» δεν μπορούν να εισέλθουν στην περιοχή ώστε να καλλιεργήσουν τα χωράφια τους. Η πρόσβαση στο χώρο εργασίας τους έχει περιοριστεί μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο την παραγωγή και τα εισοδήματά τους.

Η πόλη της Ανατολικής Ιερουσαλήμ που αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια το ιστορικό, κοινωνικό και οικονομικό κέντρο της Δυτικής Όχθης μετά την κατασκευή του τείχους, έχει αποκοπεί από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη. Η ανατολική Ιερουσαλήμ περιλαμβάνει πλήθος υπηρεσιών με χωρική εμβέλεια ολόκληρη την Δυτική Όχθη. Η πρόσβαση των Παλαιστινίων κατοίκων στην Ανατολική Ιερουσαλήμ είναι πολύ δύσκολη καθώς απαιτείται ειδική άδεια εισόδου που παρέχεται μόνο από τις Ισραηλινές Αρχές.

Το τείχος αποτελεί εργαλείο αναδιανομής πληθυσμού και γης. Τα εδάφη μεταξύ της πράσινης γραμμής και του διαχωριστικού τείχους προσαρτώνται στο Ισραήλ καθώς δεν υπάρχει κάποιο φυσικό εμπόδιο που να παρεμποδίζει την χωρική συνοχή των εδαφών αυτών με το Ισραήλ.

4 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η χωρική πολιτική του Ισραήλ έχει σαν στόχο τον αποκλεισμό Παλαιστινιακών εδαφών, τον χωρικό διαμελισμό των εδαφών της Δυτικής Όχθης, τον περιορισμό των μετακινήσεων των Παλαιστινίων ενώ παράλληλα αποσκοπεί στην χωρική ενοποίηση μεταξύ των Ισραηλινών αποικιών της Δυτικής Όχθης με το υπόλοιπο Ισραήλ. Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσαμε να υποδείξουμε τον διπλό ρόλο αυτών των εργαλείων, δηλαδή από την μία ενεργούν σαν φυσικοί φραγμοί που αποκόπτουν την χωρική συνοχή των Παλαιστινιακών εδαφών και από την άλλη σαν χωρική σύνδεσμοί που ευνοούν την συνοχή των Ισραηλινών αποικιών της Δυτικής Όχθης με το Ισραήλ.

Πίνακας 33: Εργαλεία Ισραηλινής χωρικής πολιτικής

Εργαλεία χωρικής πολιτικής	Στόχος	Αποτέλεσμα	Σκοπός
Αποικίες	1.Αποκλεισμός πληθυσμών και εδαφών	1.Αναδιανομή πληθυσμού και εδαφών	1.Κατακερματισμός του Παλαιστινιακού χώρου - αδύνατη δημιουργία ενός βιώσιμου ανεξάρτητου Παλαιστινιακού κράτους
Οδικόί άξονες Ισραηλινής προτεραιότητας	2.Χωρικός διαμελισμός της εδαφικής επικράτειας της Δυτικής Όχθης	2.Δημιουργία απομονωμένων θυλάκων συγκέντρωσης Παλαιστινιακού πληθυσμού	
	3.Περιορισμός των μετακινήσεων		2.Αλλαγή του γεωπολιτικού χάρτη
Τείχος	4.Χωρική ενοποίηση μεταξύ των Ισραηλινών αποικιών και του Ισραήλ		3.Προσάρτηση εδαφών στο Ισραήλ

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Αποτέλεσμα αυτής της επεκτατικής πολιτικής που εφαρμόζεται μέσω των προαναφερθέντων εργαλείων είναι η αναδιανομή πληθυσμού και εδαφών, δηλαδή επιτυγχάνεται η αλλαγή των δημογραφικών δεδομένων, στις περιοχές υψηλής γεωστρατηγικής και πολιτικής σημασίας για το Ισραήλ. Τέτοιες περιοχές είναι κατά μήκος της Πράσινης γραμμής όπου είναι από τις πιο πλούσιες σε υπόγεια ύδατα, κατά μήκος

του Ιορδάνη ποταμού, και περιμετρικά της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Επίσης, δημιουργούνται απομονωμένοι θύλακες συγκέντρωσης Παλαιστινιακού πληθυσμού που δεν έχουν επικοινωνία με τους υπολοίπους οικισμούς της Δυτικής Όχθης. Τέτοιες περιοχές είναι κατά μήκος τους τείχους όπου οι οικισμοί που βρίσκονται στα δυτικά του είναι ολοκληρωτικά αποκομμένοι από την υπόλοιπη Δυτική Όχθη.

Απώτερος σκοπός αυτής της Ισραηλινής πολιτικής είναι η αλλαγή του γεωπολιτικού χάρτη της περιοχής. Τό τείχος πλέον παίζει τον ρόλο του «νέου συνόρου» ανάμεσα στην Δυτική Όχθη και το Ισραήλ. Η πράσινη γραμμή, του 1948, πλέον δεν έχει καμία σημασία καθώς οι περιοχές ανάμεσα σε αυτή και το τείχος ενσωματώνονται απευθείας στο Ισραήλ καθώς δεν υπάρχει κάποιο φυσικό εμπόδιο που να παρεμποδίζει την προσάρτηση των εδαφών αυτών στο Ισραήλ.

Επίσης, η πολιτική του Ισραήλ αποσκοπεί στον κατακερματισμό των Παλαιστινιακών εδαφών της Δυτικής Όχθης. Τα Παλαιστινιακά εδάφη αποτελούνται πλέον από νησίδες διάσπαρτες χωρίς να συνδέονται μεταξύ τους (χάρτης 32, παράρτημα Ι). Το γεγονός αυτό καθιστά αδύνατη την μελλοντική δημιουργία ενός ανεξάρτητου Παλαιστινιακού κράτος καθώς δεν μπορεί να είναι βιώσιμο σύμφωνα με την σημερινή του μορφή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σαμαμρεχ, Μ. (1996): “Μελέτη ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα Δυτικής Όχθης”, Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Σάμπρι, Ι. (2009): “ Χαρτογραφική ανάλυση των Εβραϊκών εποικισμών στην Παλαιστίνη: Η περίπτωση της Δυτικής Όχθης του Ιορδάνη ποταμού”, Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Τμήμα Αγρονομών και Τοπογράφων Μηχανικών.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Makboul, H. (1987): “Η δημογραφική κατάσταση στην Δυτική Όχθη”, Ινστιτούτο Αραβικών Μελετών Ιερουσαλήμ.

Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of August 12, 1949, Article 49 (6).

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Palestinian Central Bureau of Statistic (1997-2007): www.pcbs.gov.ps/. (Πρόσβαση στις 25/9/2009)

The Israeli Information Centre for Human Rights in the Occupied Territories (B'TSELEM), (2007): <http://www.btselem.org/english/Settlements/Statistics.asp> (Πρόσβαση στις 12/11/2009)

Palestine facts: http://www.palestinefacts.org/pf_1991to_now_oslo_accords_2.php (Πρόσβαση στις 12/7/2010)

Chios news: <http://www.chiosnews.com/cn15520071258460.asp>. (Πρόσβαση στις 15/6/2010)

Wikipedia α:

[http://en.wikipedia.org/wiki/Municipality_\(Palestinian_Authority\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Municipality_(Palestinian_Authority)). (Πρόσβαση στις 4/7/2010)

Wikipedia β:

http://el.wikipedia.org/wiki/Κατάλογος_χωρών_κατά_πυκνότητα_πληθυσμού
(Πρόσβαση στις 5/7/2010)

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2006α): “Analysis of urban trends and land use changes in the Gaza strip between 2001-2005”, Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.arij.org> > [πρόσβαση 19 Αυγούστου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2007α): “Policy tools towards sustainable land use and urban environmental management under transitional political context”, Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.arij.org> > [πρόσβαση 30 Αυγούστου 2009]

Amnesty International, (2009): “Troubled waters-Palestinian denied fair access to water”, Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/> > [πρόσβαση 5 Μαρτίου 2010]

Dudeen Basim, (2000): “LAND DEGRADATION IN PALESTINE Main Factors, Present Status and Trends, Recommended Actions, Land Research Center, Soil and Environment Department Jerusalem”, Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.kintera.org/atf/> > [πρόσβαση 20 Μαρτίου 2010]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ) (2008): “Israeli Settlements dramatically expand in the Occupied West Bank between the years 1996 & 2007”, Νοέμβριος 2008. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 16 Σεπτεμβρίου 2009]

United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), (2007α): “The humanitarian impact on Palestinians of Israeli settlements and other infrastructure in the west bank”, Ιούλιος 2007. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.ochaopt.org>> [πρόσβαση 20 Οκτωβρίου 2009]

Applied Research Institute - Jerusalem (ARIJ) (2006β): “The Israeli Colonization Activities in the West Bank & the Gaza Strip during the year 2005”, Σεπτέμβριος 2006. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.arij.org>> [πρόσβαση 26 Οκτωβρίου 2009]

Isaac, J. και Majed, R. (2002): “Israel’s land colonization policy and the viability of the Palestinian State”, Applied Research Institute of Jerusalem. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.arij.org>> [πρόσβαση 15 Οκτωβρίου 2009]

The Israeli Information Centre for Human Rights in the Occupied Territories (B’TSELEM), (2002): “LAND GRAB Israel's Settlement Policy in the West Bank”, Μάιος 2002. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.btselem.org>> [πρόσβαση 15 Οκτωβρίου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2009α): “An increase by 173% over the past two decades ‘The Israeli settlements’ built-up areas exceeds that of the Palestinians in the Occupied Palestinian Territory”, Μάρτιος 2009”. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 27 Αυγούστου 2009]

Isaac, J. και Salman, N. και Hrimat, N. κ.ά, (2006): “Undermining Peace “Israeli Unilateral Segregation Plans in the Occupied Palestinian Territory”, Applied Research

Institute of Jerusalem, Απρίλιος 2006’’. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.arij.org>> [πρόσβαση 23 Οκτωβρίου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2003): “Monitoring Israeli Colonization activities in the West Bank and Gaza, Σεπτέμβριος 2003’’. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 25 Αυγούστου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2006γ): “Proposed scheme to further the separation of the road network’’, Σεπτέμβριος 2006. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2009β): “The influence of the separation wall on the social development of the Palestinian community in the West Bank, Φεβρουάριος 2009’’. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 16 Σεπτεμβρίου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2004): “The Segregation Wall: Grave impacts and violation of Palestinians' Rights, Δεκέμβριος 2004’’. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 30 Σεπτεμβρίου 2009]

Applied Research Institute of Jerusalem (ARIJ), (2007β): “RIJ Fact Sheet: The Israeli Segregation Plan in the Occupied Palestinian Territory, Δεκέμβριος 2007’’. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.poica.org>> [πρόσβαση 15 Σεπτεμβρίου 2009]

United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), (2009α): “Five years after the International Court of Justice advisory opinion: A summary of the humanitarian impact of the barrier, Ιούλιος 2009’’. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.ochaopt.org>> [πρόσβαση 25 Οκτωβρίου 2009]

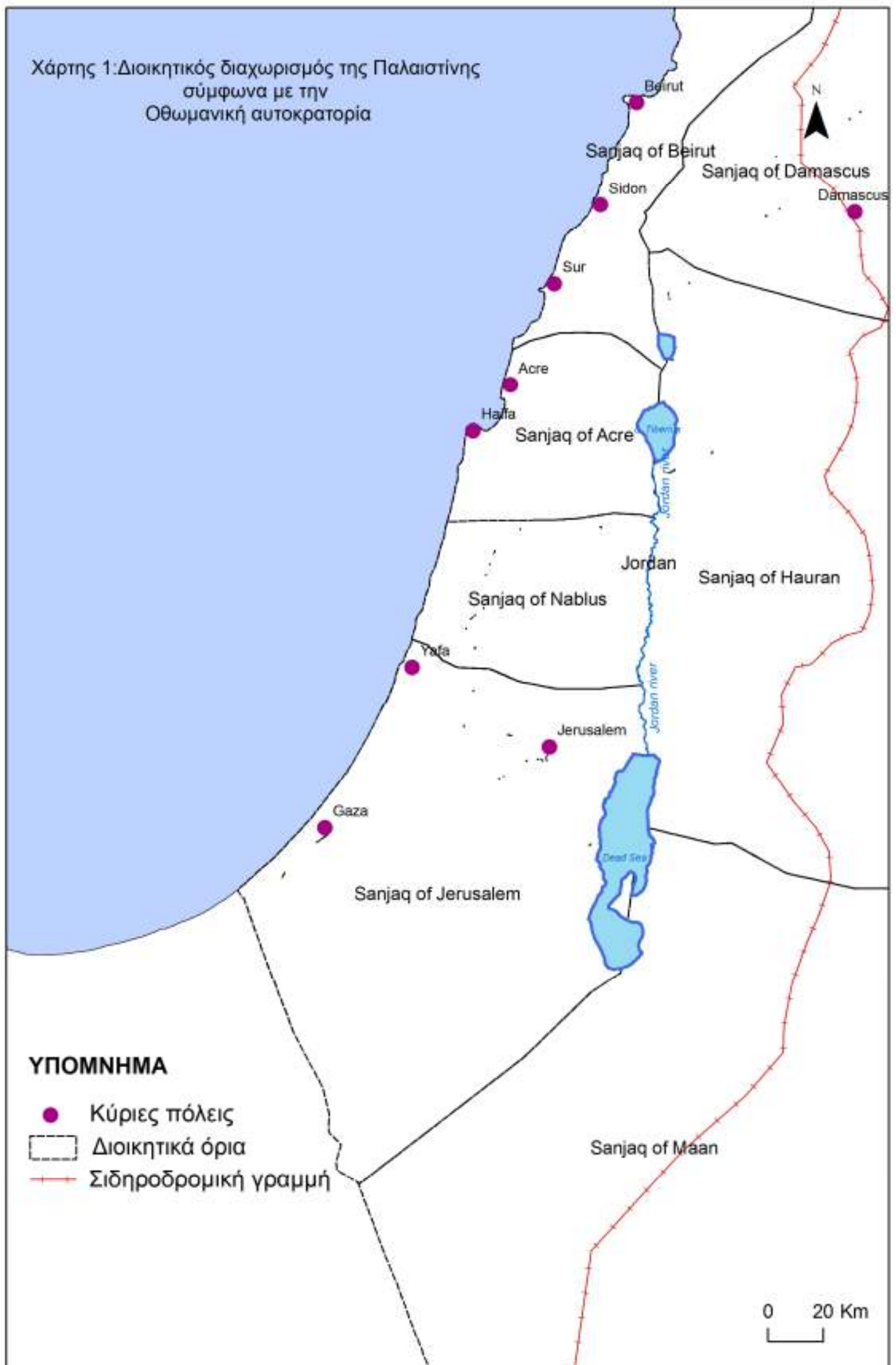
United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), (2004): “The Impact of Israel’s Separation Barrier on Affected West Bank Communities, Μάρτιος 2004”. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.ochaopt.org>> [πρόσβαση 30 Οκτωβρίου 2009]

United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), (2009β): “Shrinking space: Urban contraction and rural fragmentation in the Bethlehem governorate, Μάϊος 2009”. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.ochaopt.org>> [πρόσβαση 29 Νοεμβρίου 2009]

United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), (2007β): “The Humanitarian Impact of the West Bank Barrier on Palestinian Communities, Ιούνιος 2007”. Διαθέσιμο στο <URL: <http://www.ochaopt.org>> [πρόσβαση 5 Ιανουαρίου 2010]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΧΑΡΤΕΣ

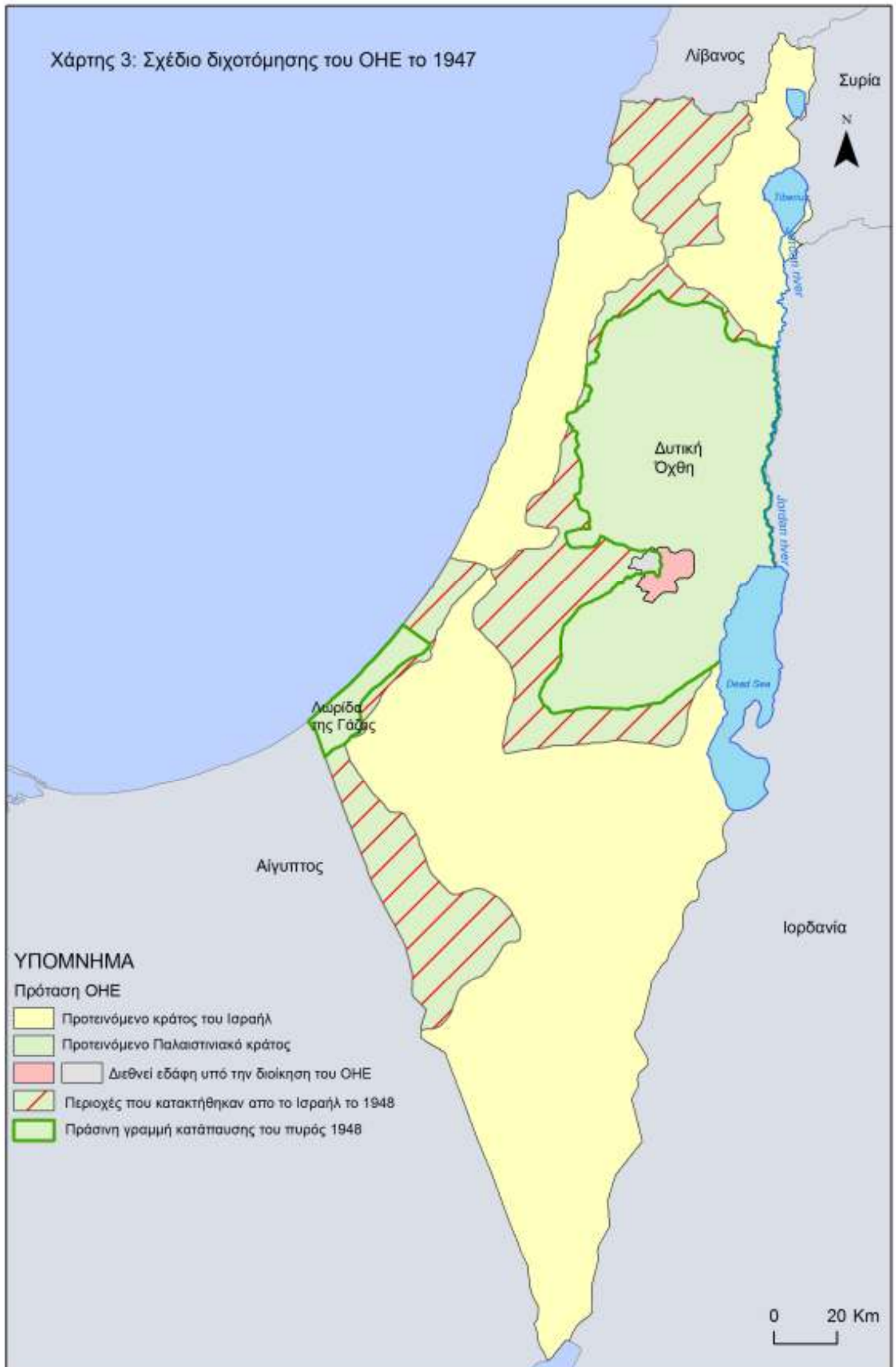
Χάρτης 1: Διοικητικός διαχωρισμός της Παλαιστίνης σύμφωνα με την Οθωμανική αυτοκρατορία

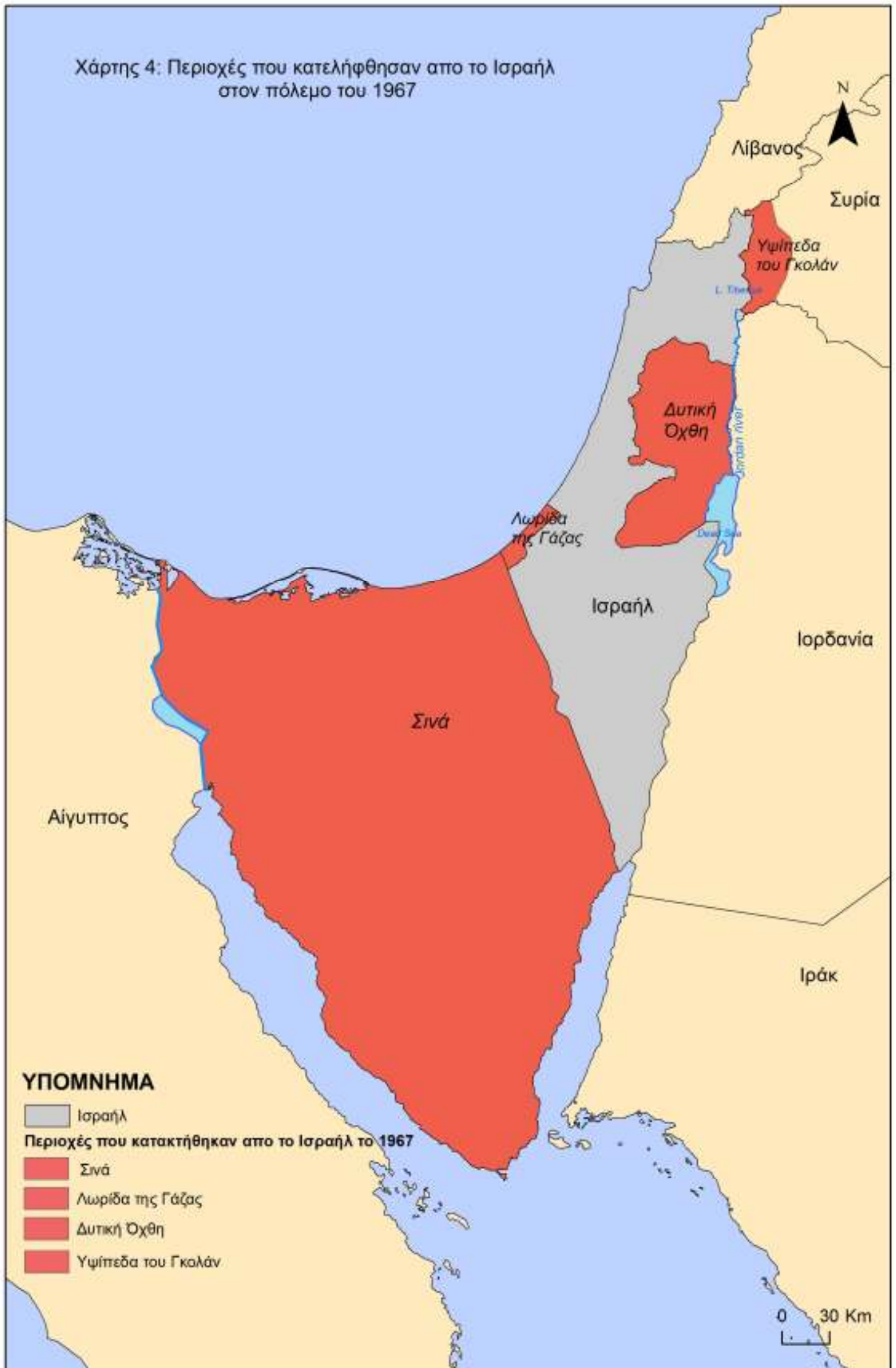
Χάρτης 2: Διοικητικός διαχωρισμός της Παλαιστίνης σύμφωνα με την Βρετανική Αποικιακή διοίκηση 1917-1948

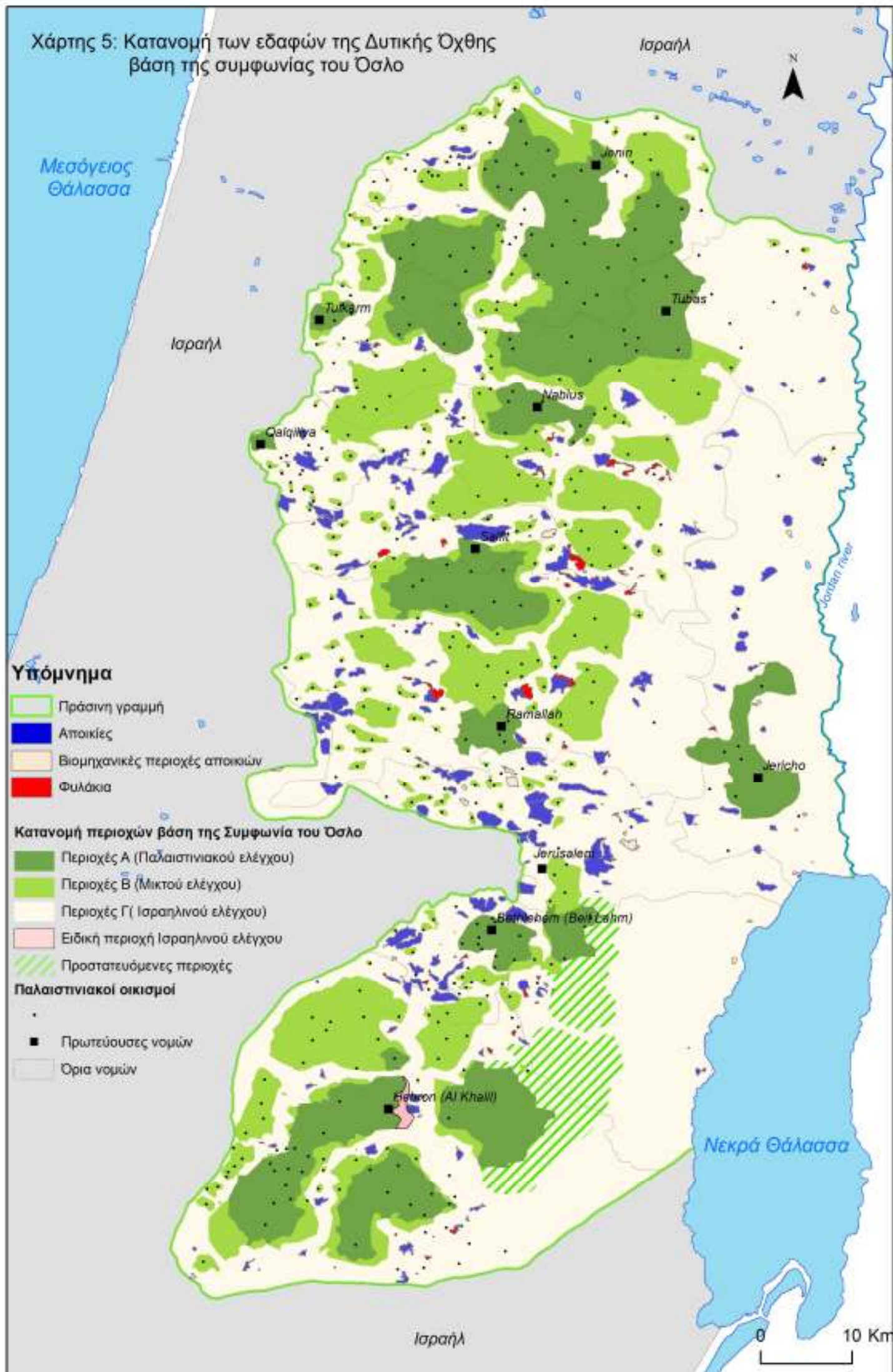
Χάρτης 3: Σχέδιο διχοτόμησης του ΟΗΕ το 1947

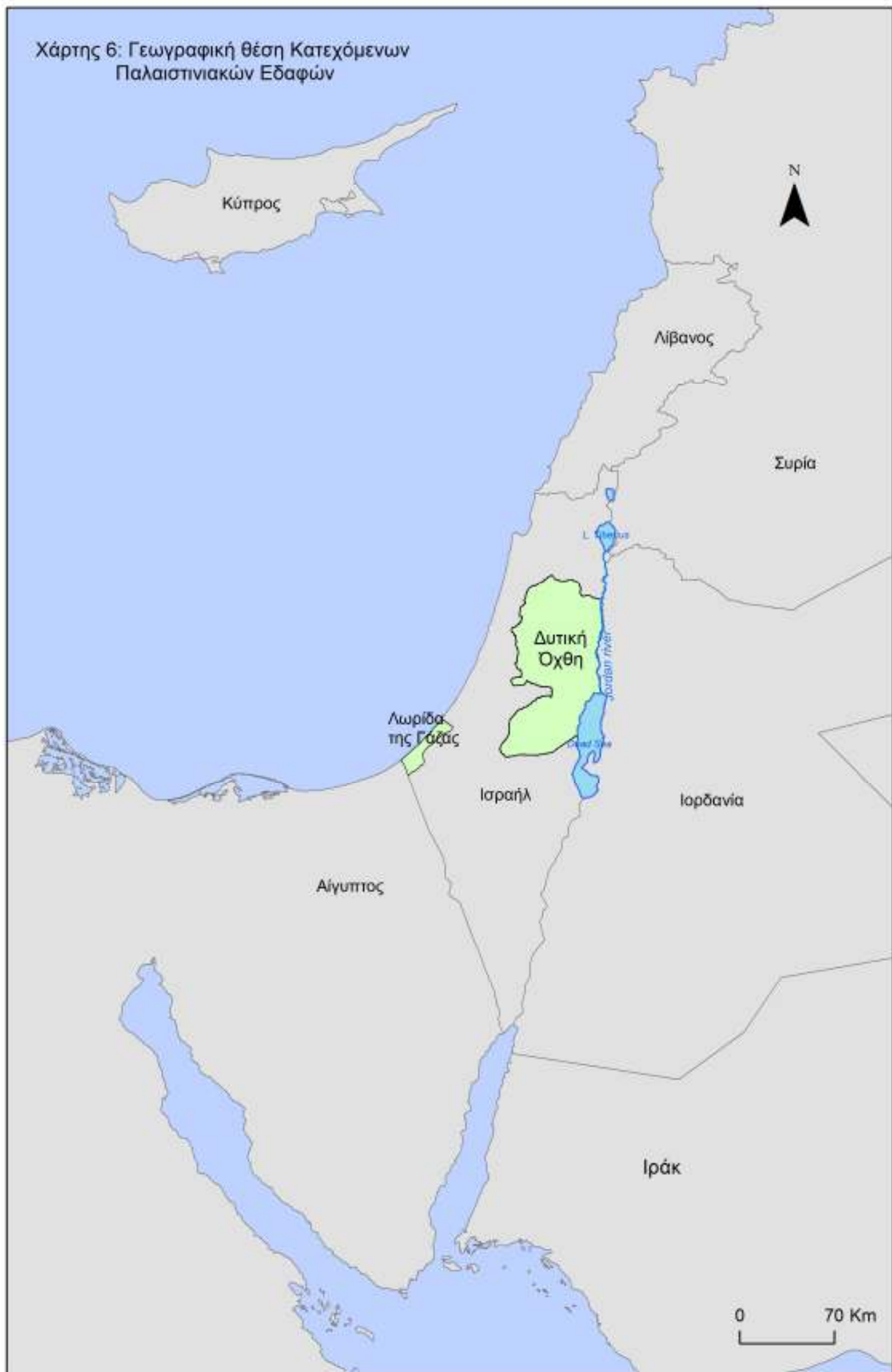
Χάρτης 4: Περιοχές που κατελήφθησαν απο το Ισραήλ στον πόλεμο του 1967

Χάρτης 5: Κατανομή των εδαφών της Δυτικής Όχθης
βάση της συμφωνίας του Όσλο

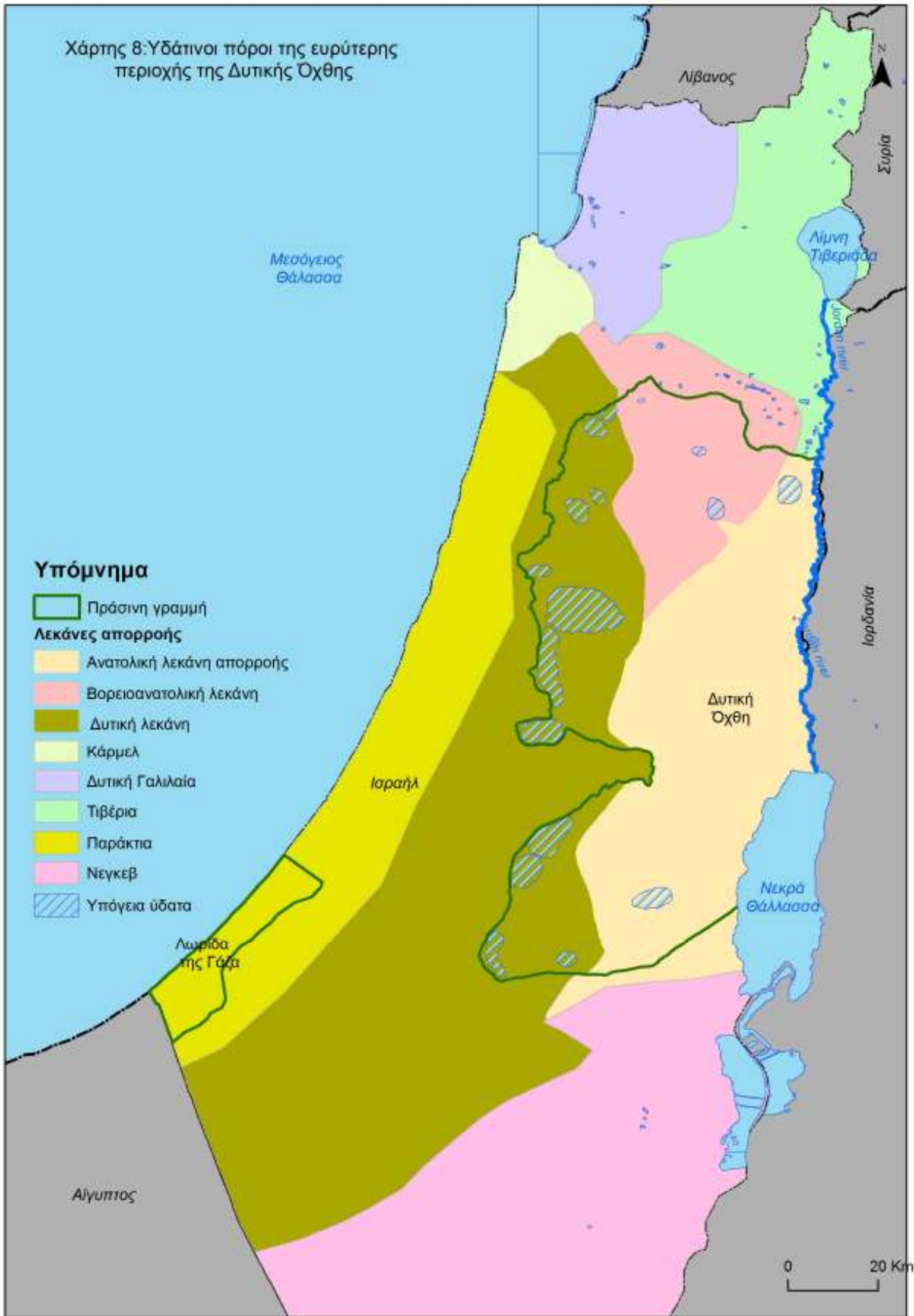
Χάρτης 6: Γεωγραφική θέση Κατεχόμενων
Παλαιστινιακών Εδαφών

Χάρτης 7: Γεωμορφολογικός χάρτης ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Όχθης

Χάρτης 8: Υδάτινοι πόροι της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Όχθης

Χάρτης 9: Διοικητικός διαχωρισμός των Παλαιστίναικών εδαφών σύμφωνα με την Ιορδανική και Αιγυπτιακή διοίκηση 1948-1967

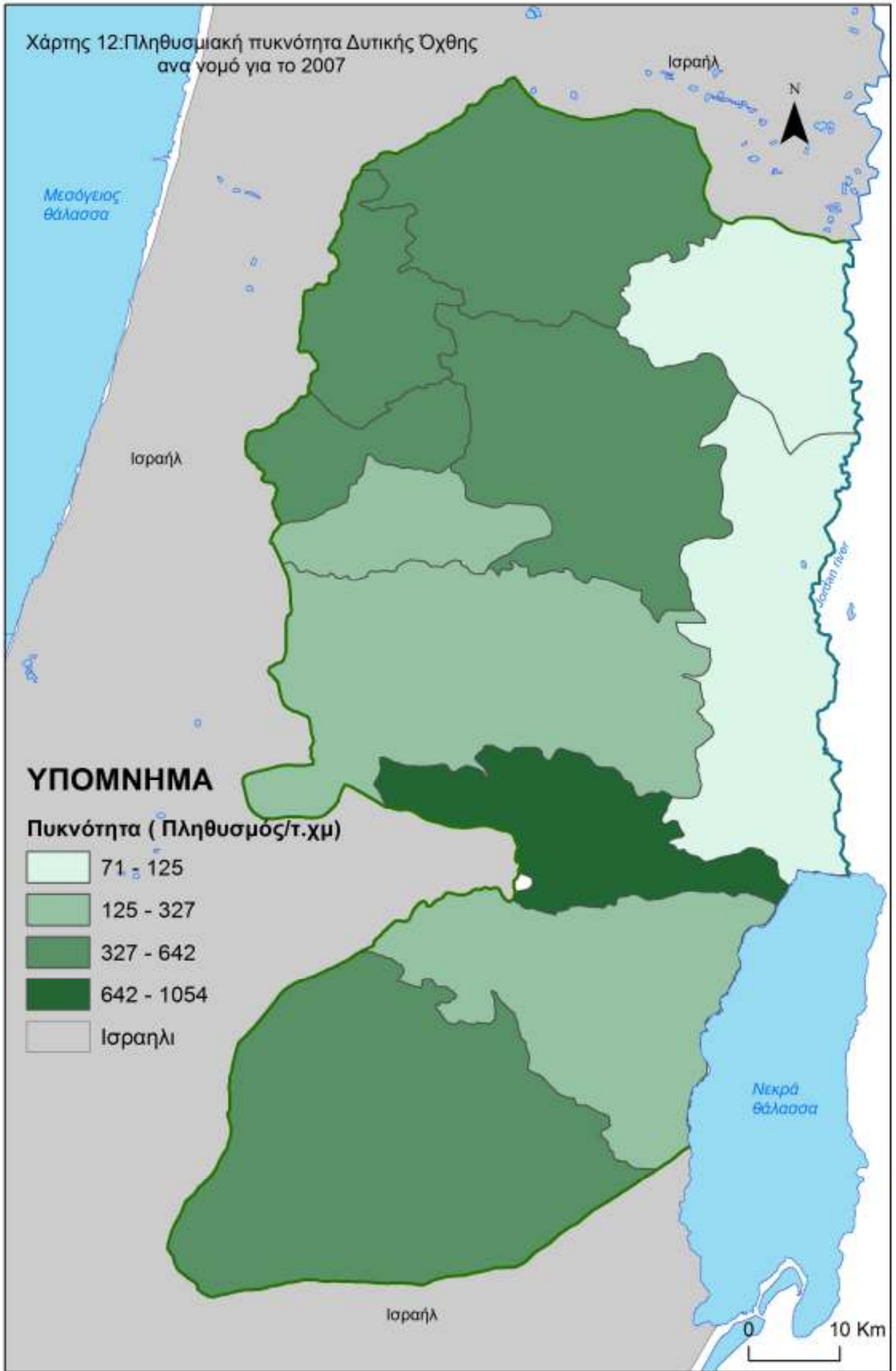
Χάρτης 10 :Διοικητικός διαχωρισμός των Παλαιστινιακών εδαφών σύμφωνα με την Ισραηλινή διοίκηση 1967-1994

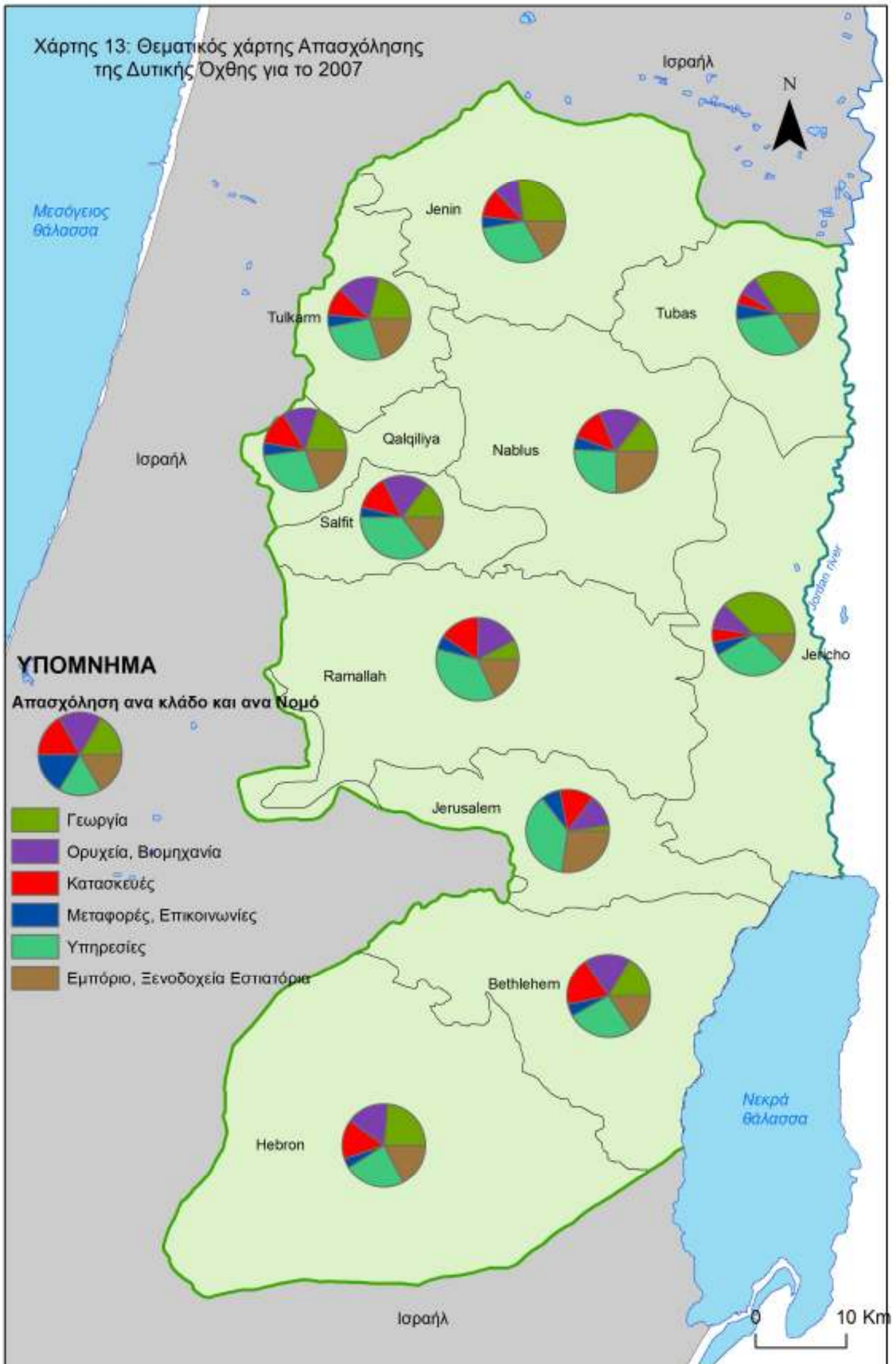
Χάρτης 11: Υφιστάμενη διοικητική οργάνωση των Παλαιστινιακών εδαφών

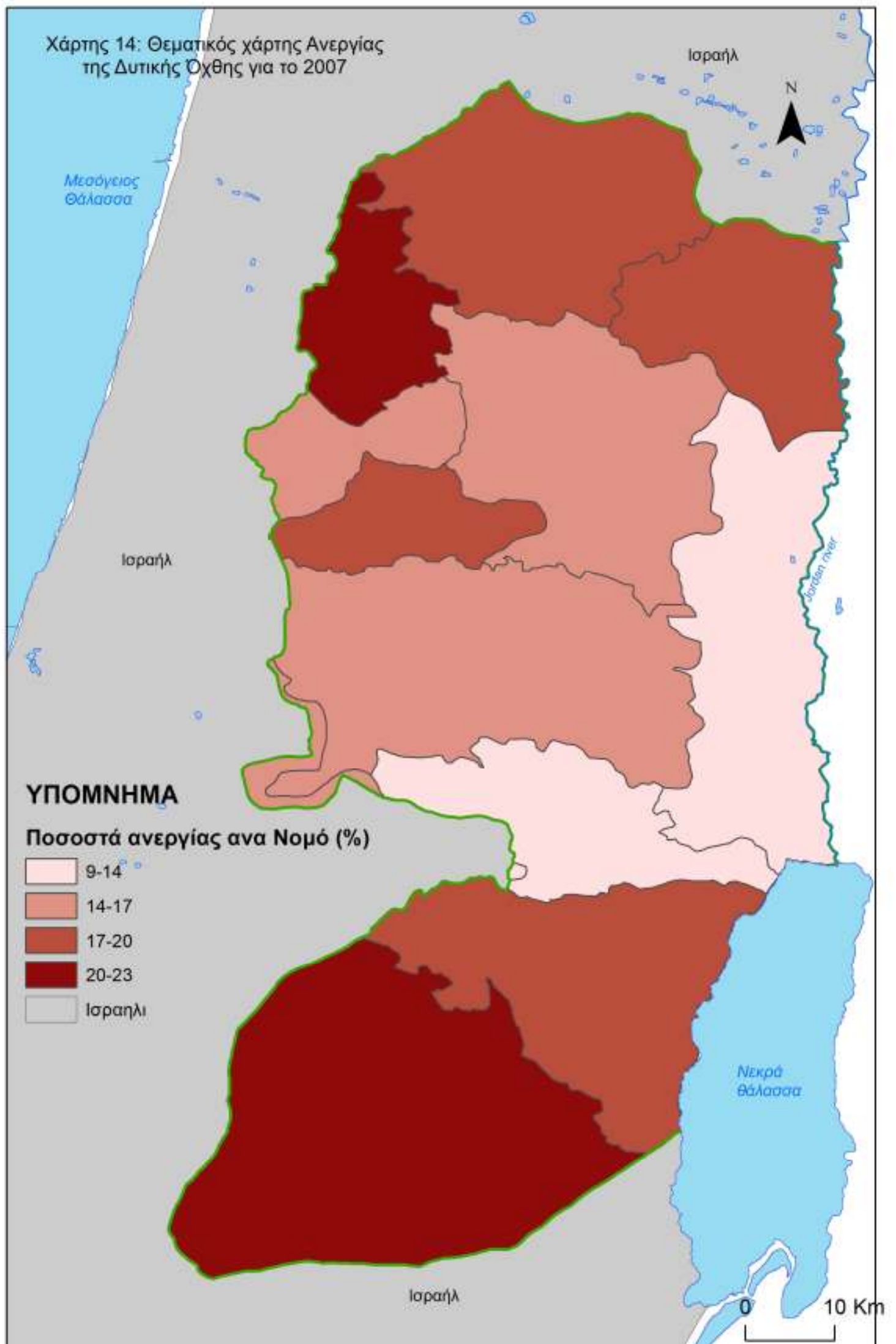
Χάρτης 12: Πληθυσμιακή πυκνότητα Δυτικής Όχθης ανα νομό για το 2007

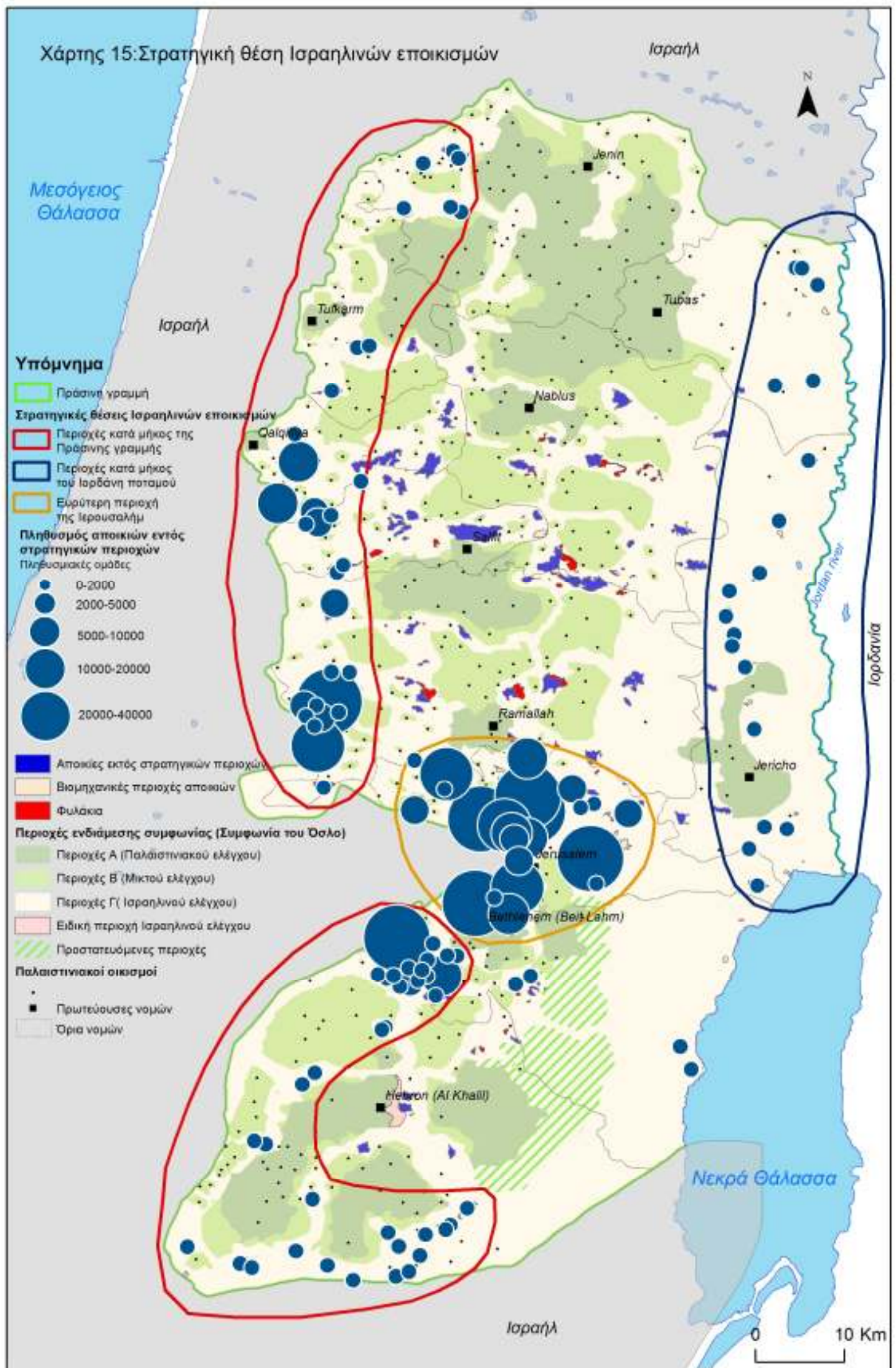
Χάρτης 13: Θεματικός χάρτης Απασχόλησης της Δυτικής Όχθης για το 2007

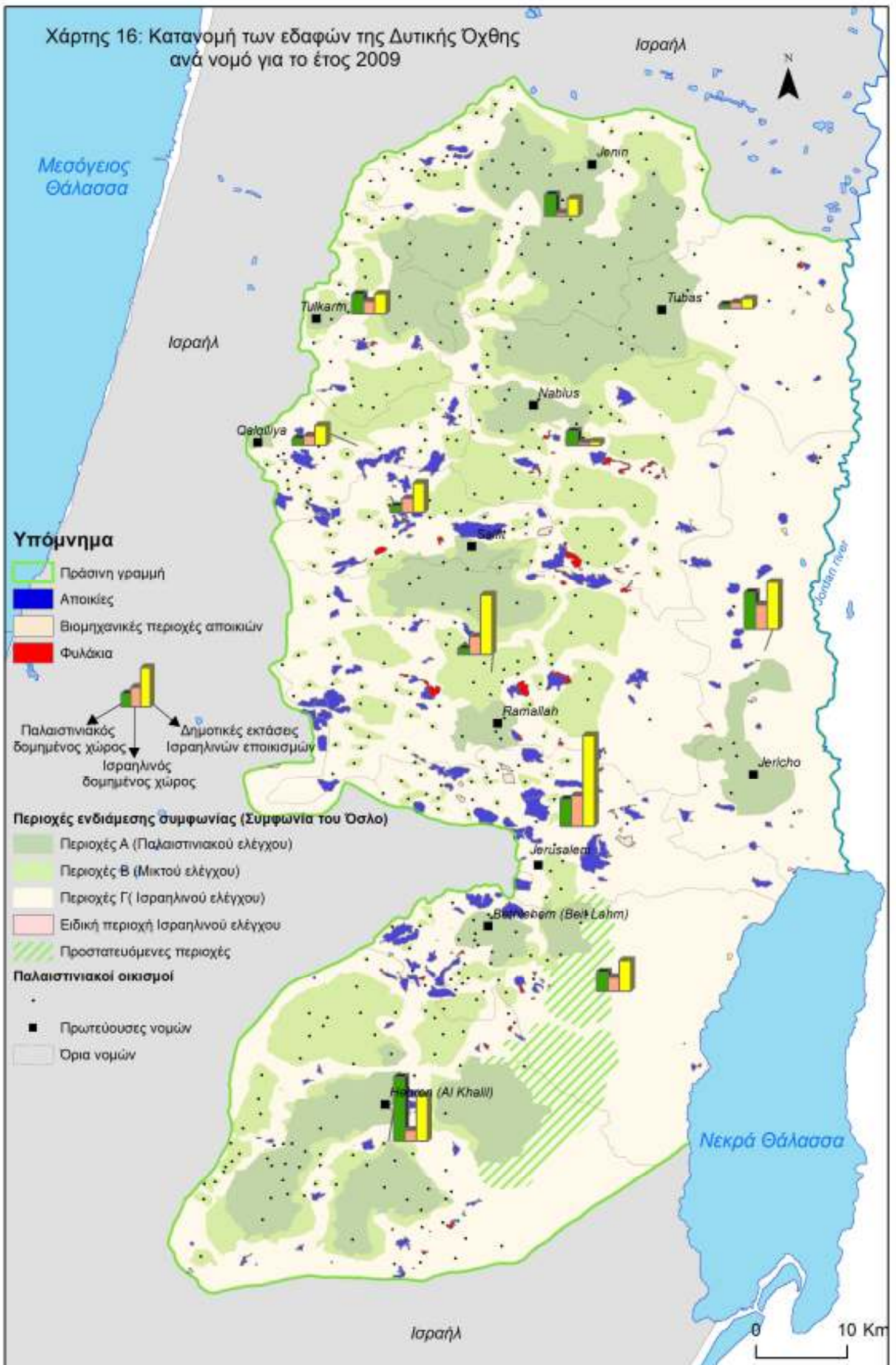
Χάρτης 14: Θεματικός χάρτης Ανεργίας της Δυτικής Όχθης για το 2007

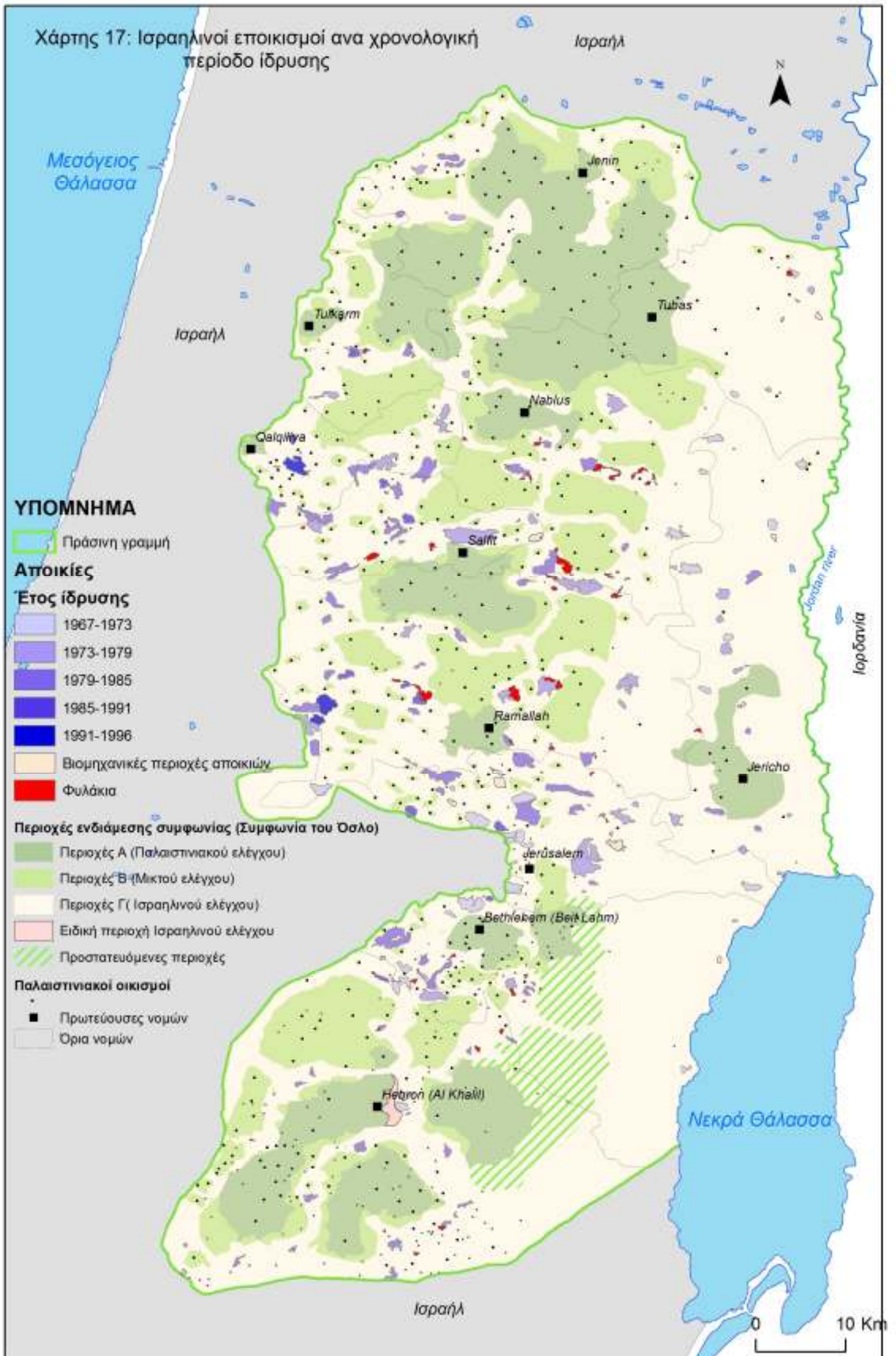
Χάρτης 15: Στρατηγική θέση Ισραηλινών εποίκισμών

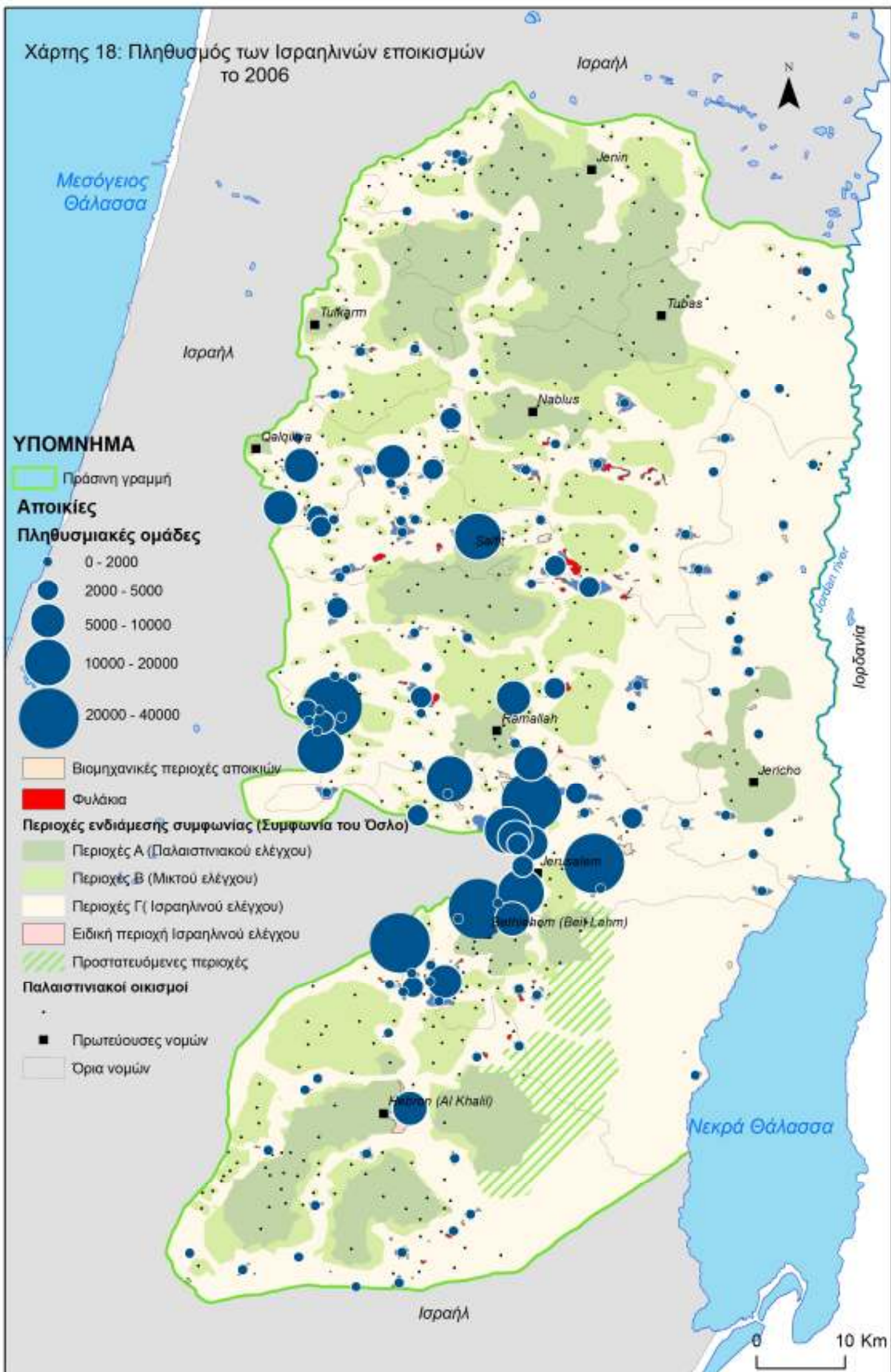
Χάρτης 16: Κατανομή των εδαφών της Δυτικής Όχθης ανά νομό για το έτος 2009

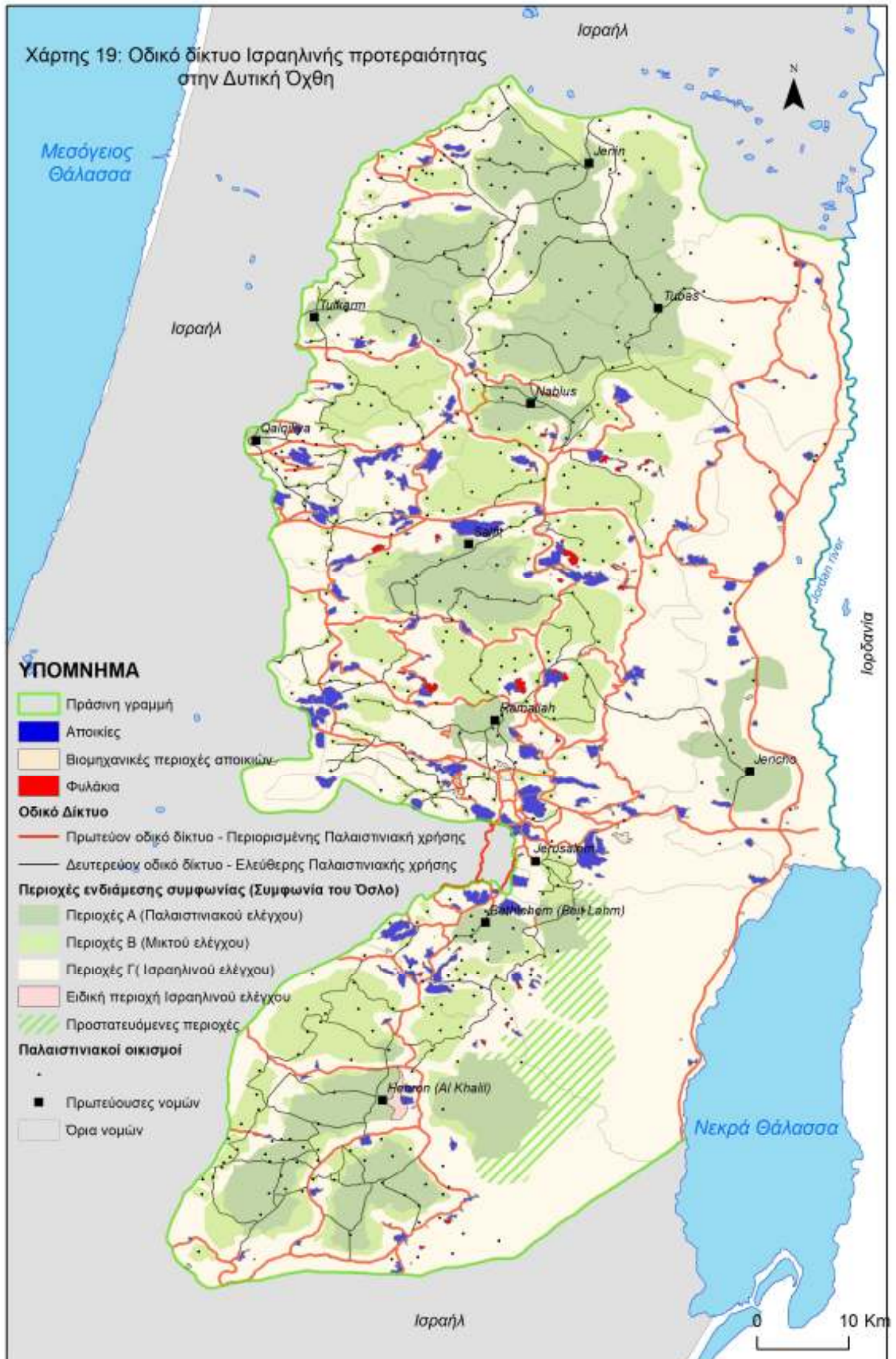
Χάρτης 17: Ισραηλινοί εποικισμοί ανα χρονολογική περίοδο ίδρυσης

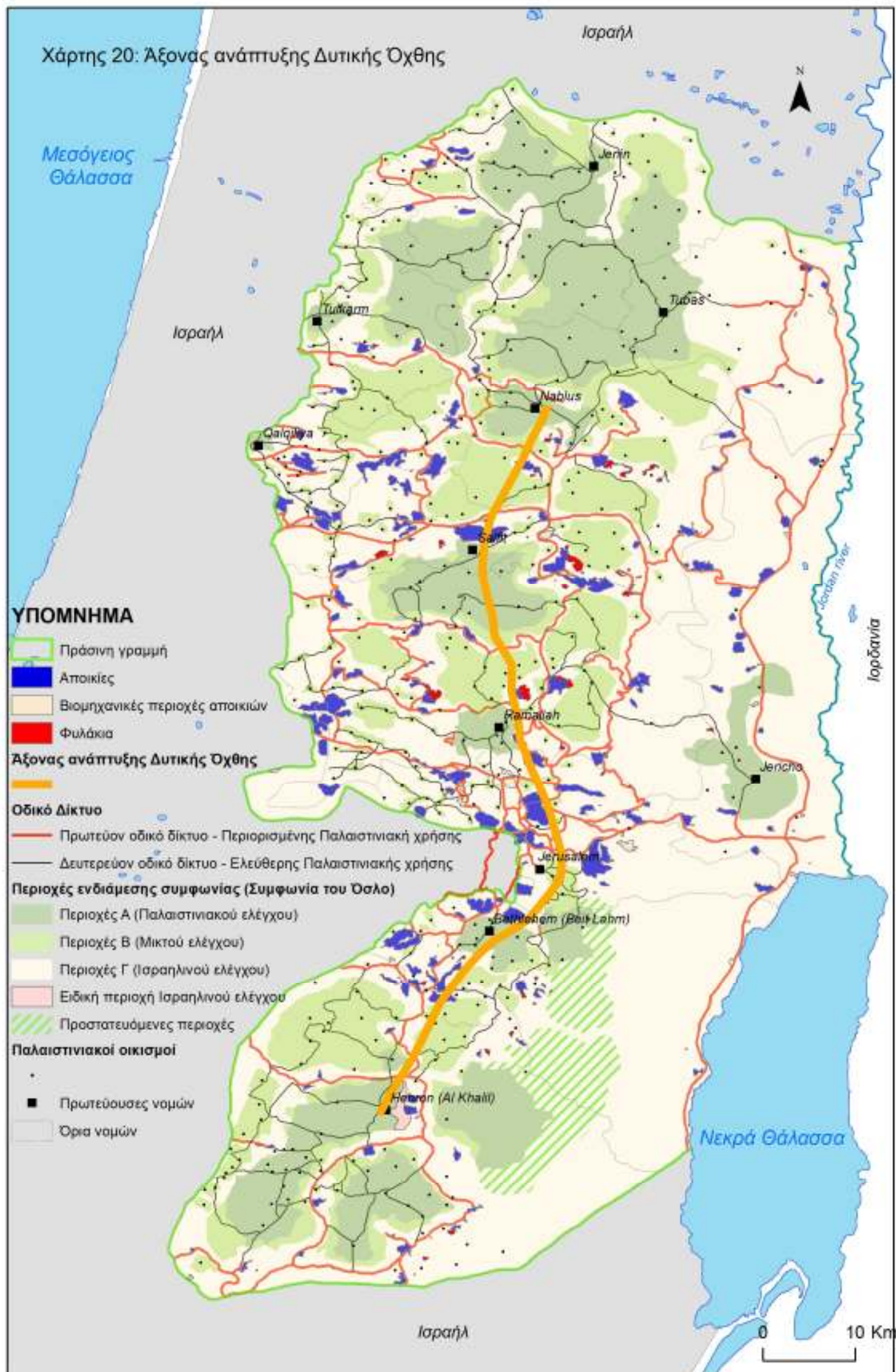
Χάρτης 18: Πληθυσμός των Ισραηλινών εποίκισμών
το 2006

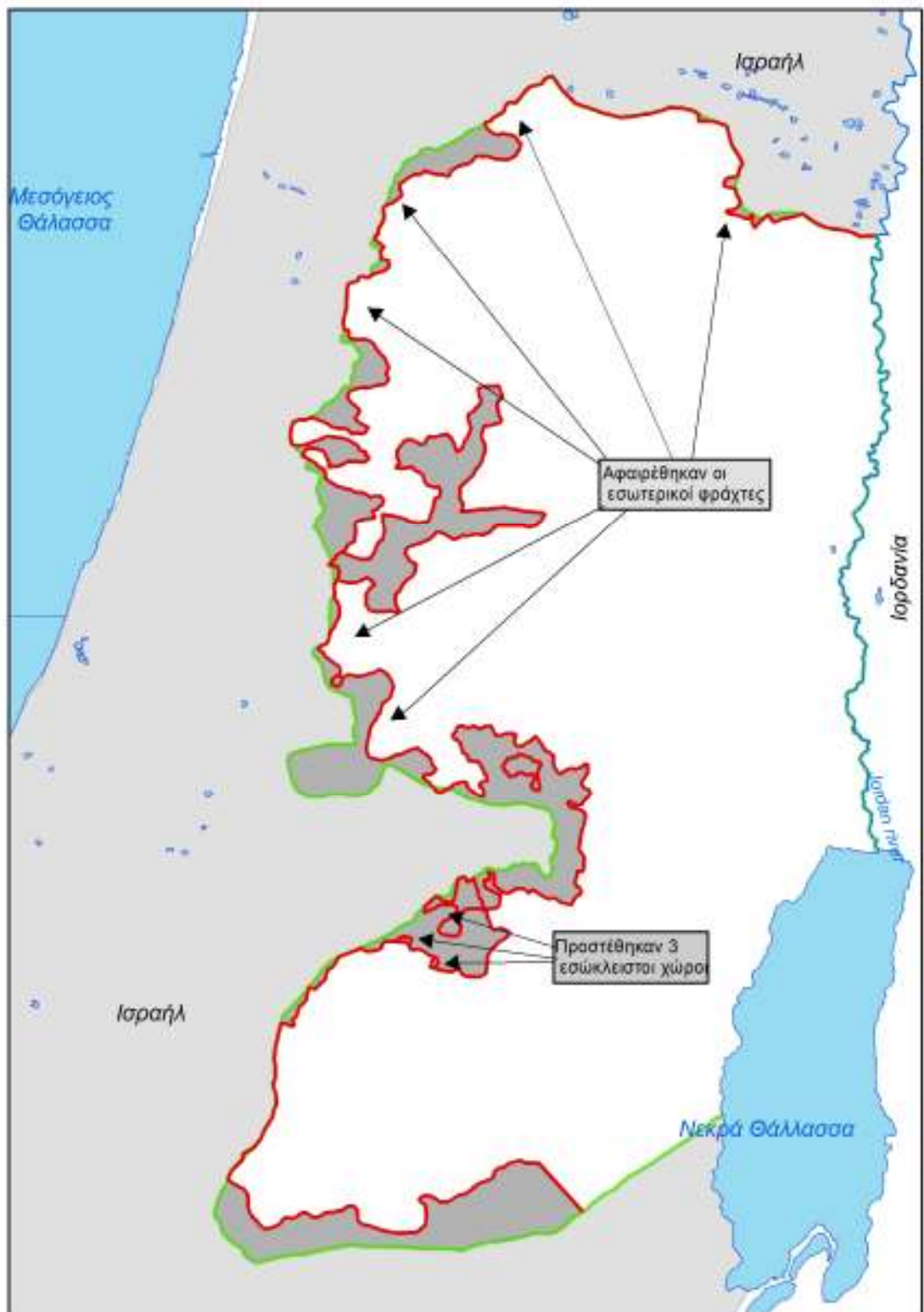
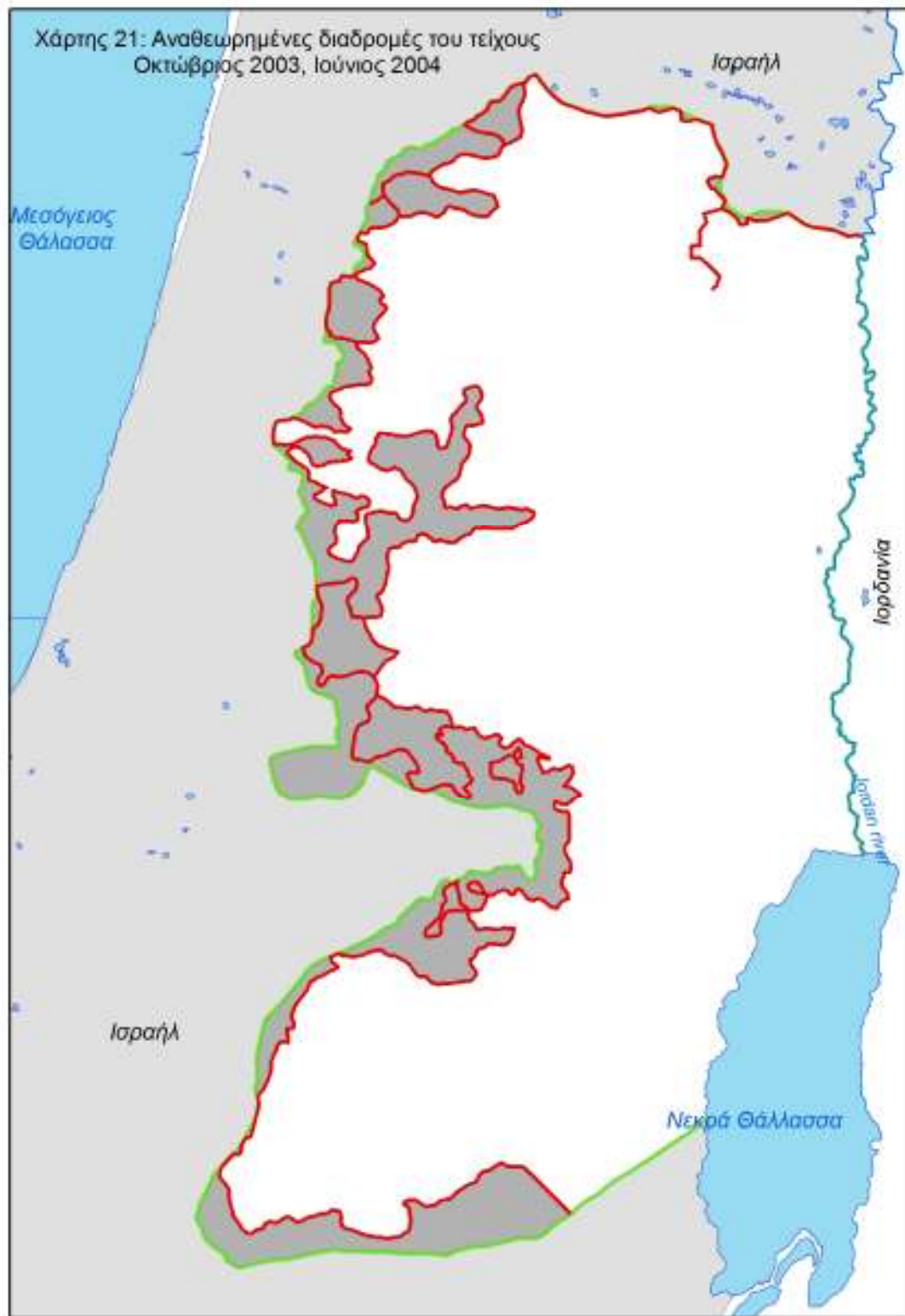
Χάρτης 19: Οδικό δίκτυο Ισραηλινής προτεραιότητας στην Δυτική Όχθη

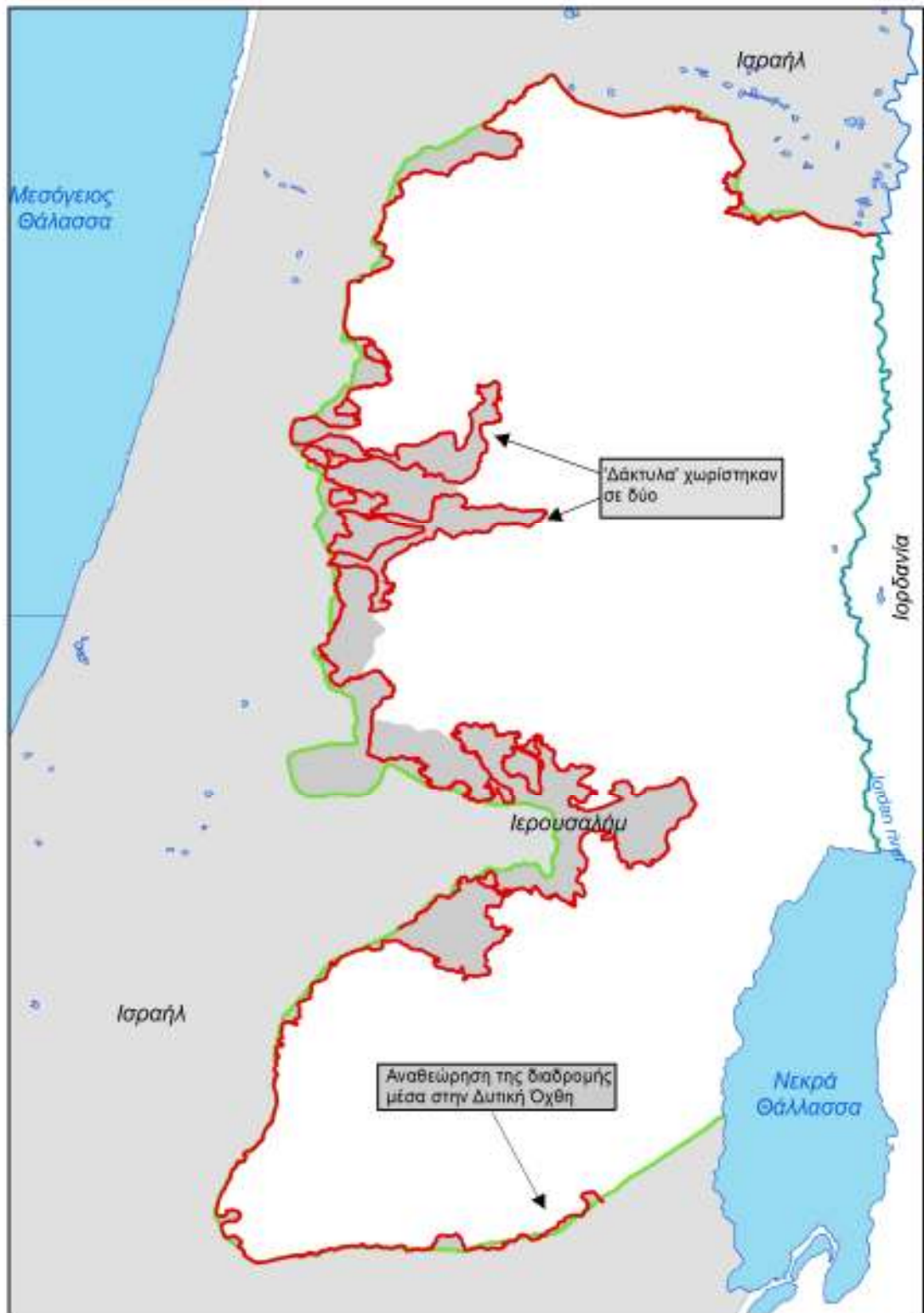
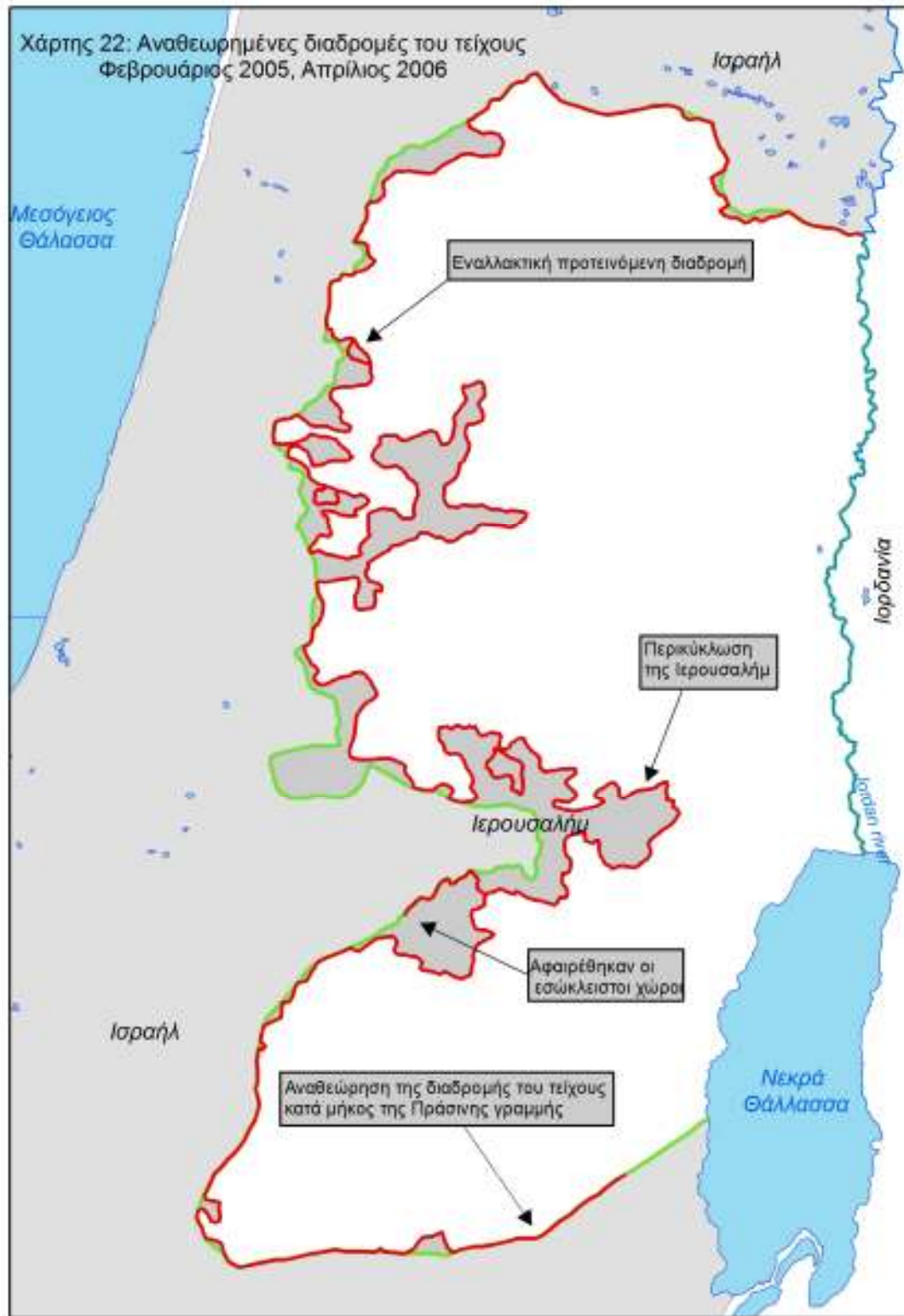
Χάρτης 20: Άξονας ανάπτυξης Δυτικής Όχθης

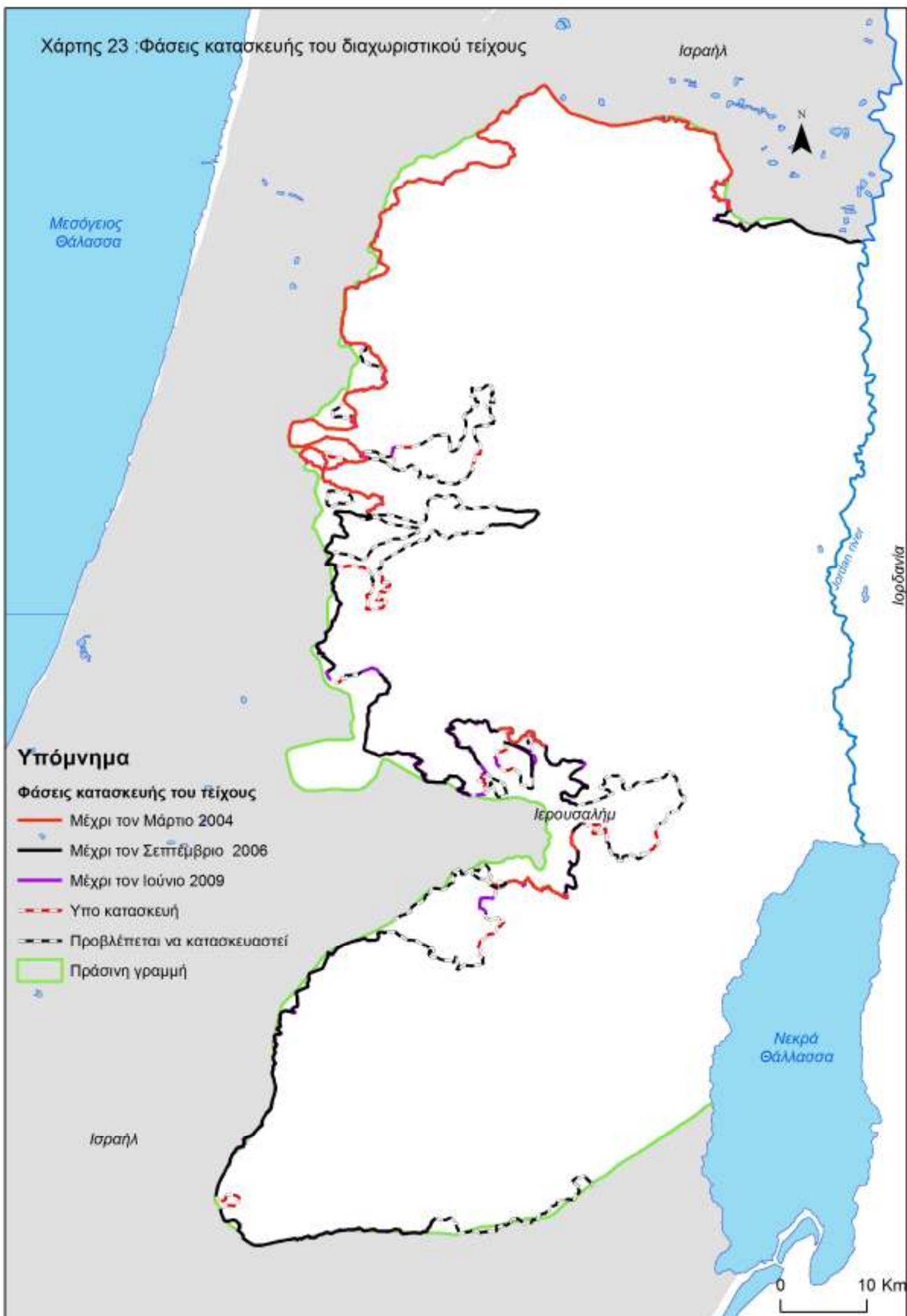
Χάρτης 21: Αναθεωρημένες διαδρομές του τείχους
Οκτώβριος 2003, Ιούνιος 2004

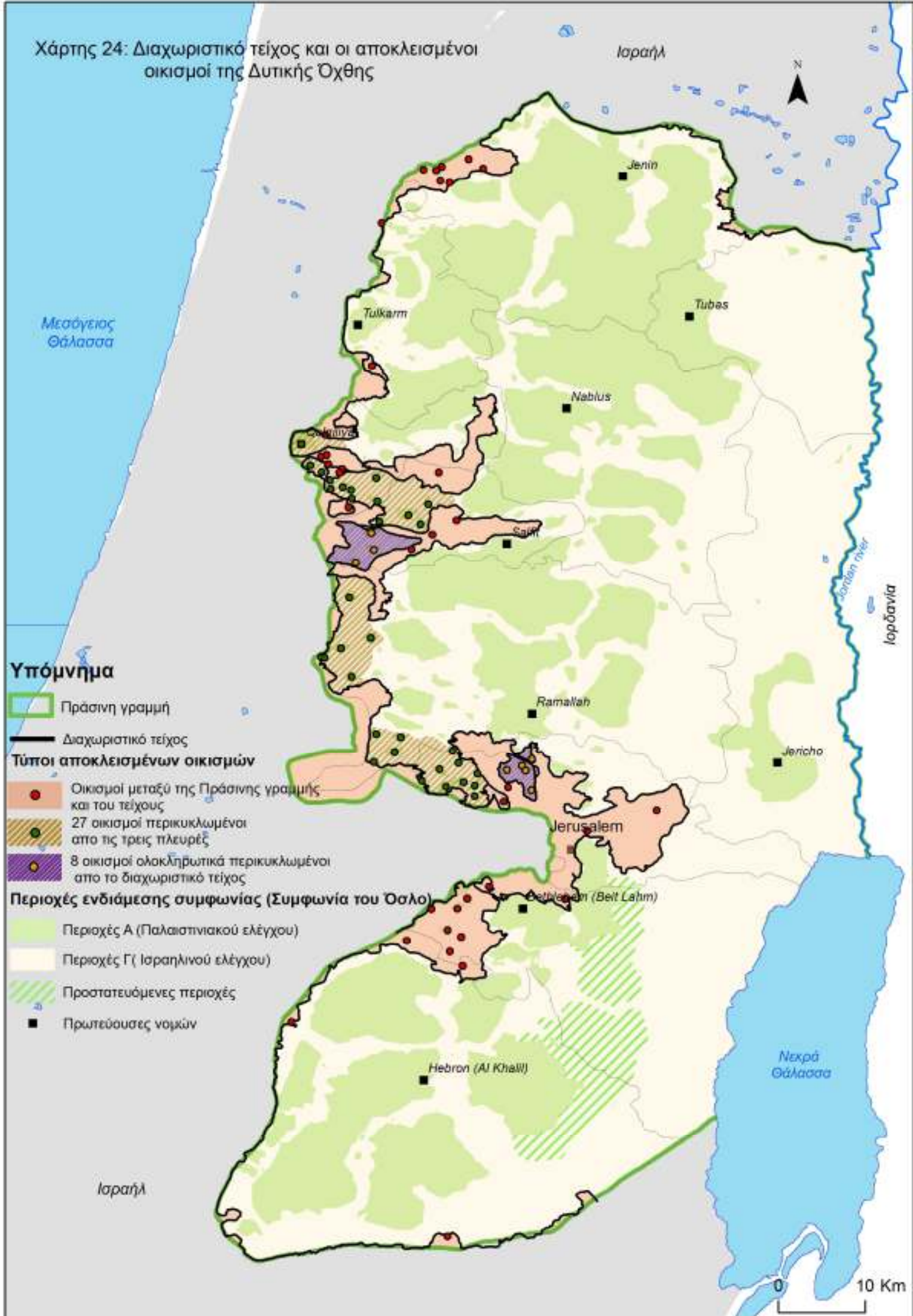
Χάρτης 22: Αναθεωρημένες διαδρομές του τείχους
Φεβρουάριος 2005, Απρίλιος 2006

Χάρτης 23 :Φάσεις κατασκευής του διαχωριστικού τείχους

Χάρτης 24: Διαχωριστικό τείχος και οι αποκλεισμένοι οικισμοί της Δυτικής Όχθης

Υπόμνημα

- Πράσινη γραμμή
- Διαχωριστικό τείχος

Τύποι αποκλεισμένων οικισμών

- Οικισμοί μεταξύ της Πράσινης γραμμής και του τείχους
- 27 οικισμοί περικυκλωμένοι από τις τρεις πλευρές
- 8 οικισμοί ολοκληρωτικά περικυκλωμένοι από το διαχωριστικό τείχος

Περιοχές ενδιάμεσης συμφωνίας (Συμφωνία του Όσλο)

- Περιοχές Α (Παλαιστινιακού ελέγχου)
- Περιοχές Γ (Ισραηλινού ελέγχου)
- Προστατευόμενες περιοχές
- Πρωτεύουσες νομών

Ισραήλ

Ισραήλ

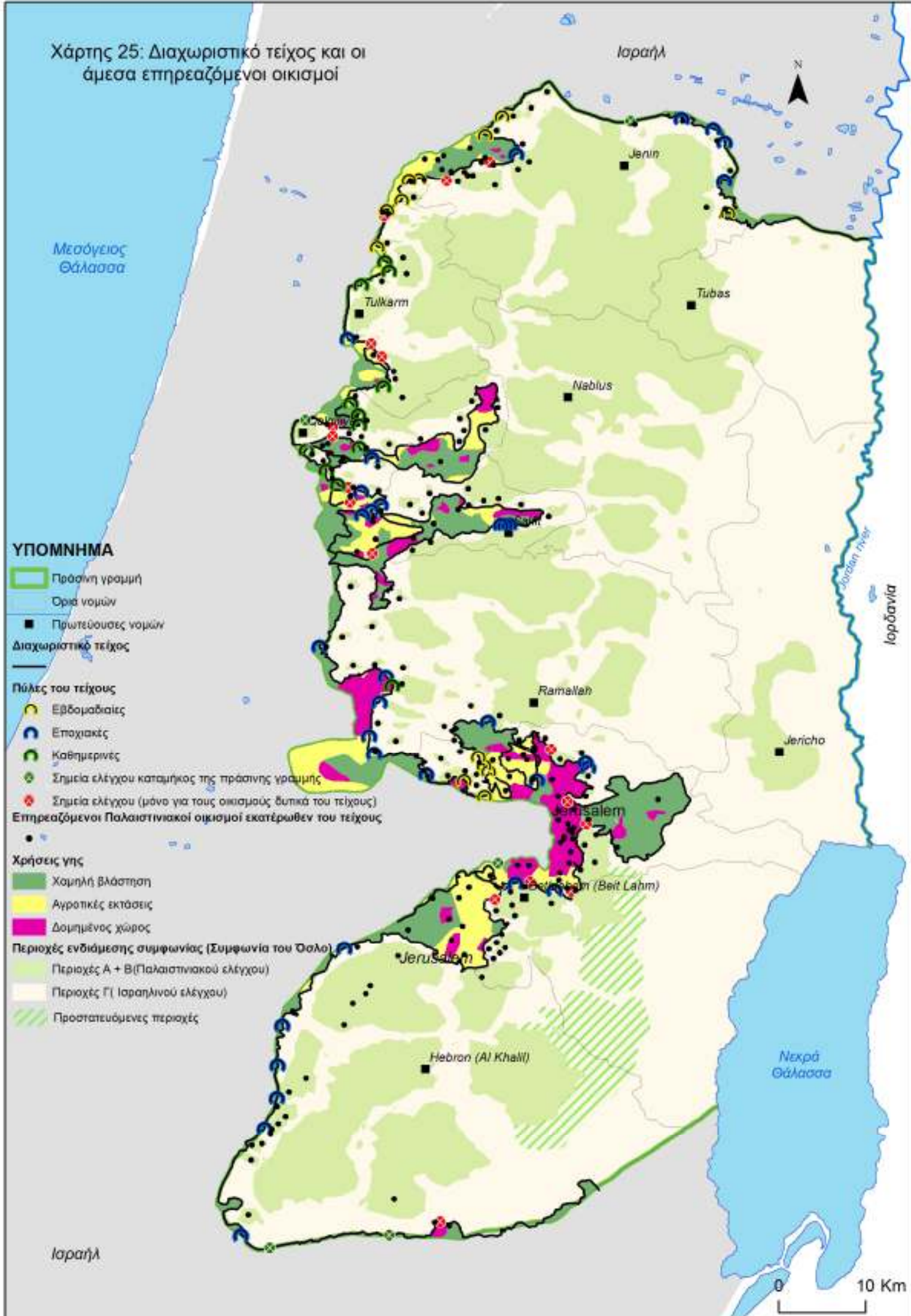
Μεσόγειος Θάλασσα

Ιορδανία

Νεκρά Θάλασσα

10 Km

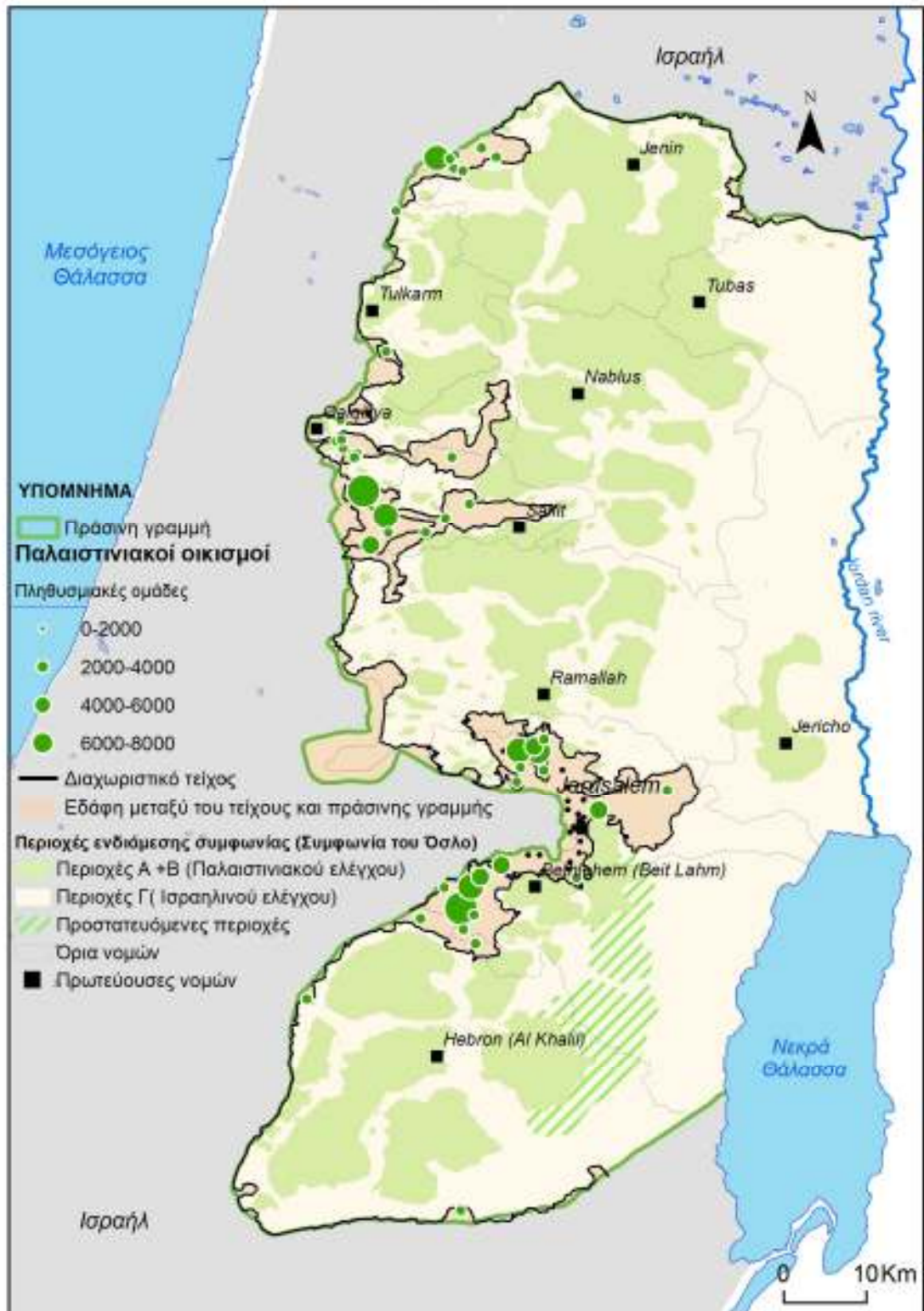
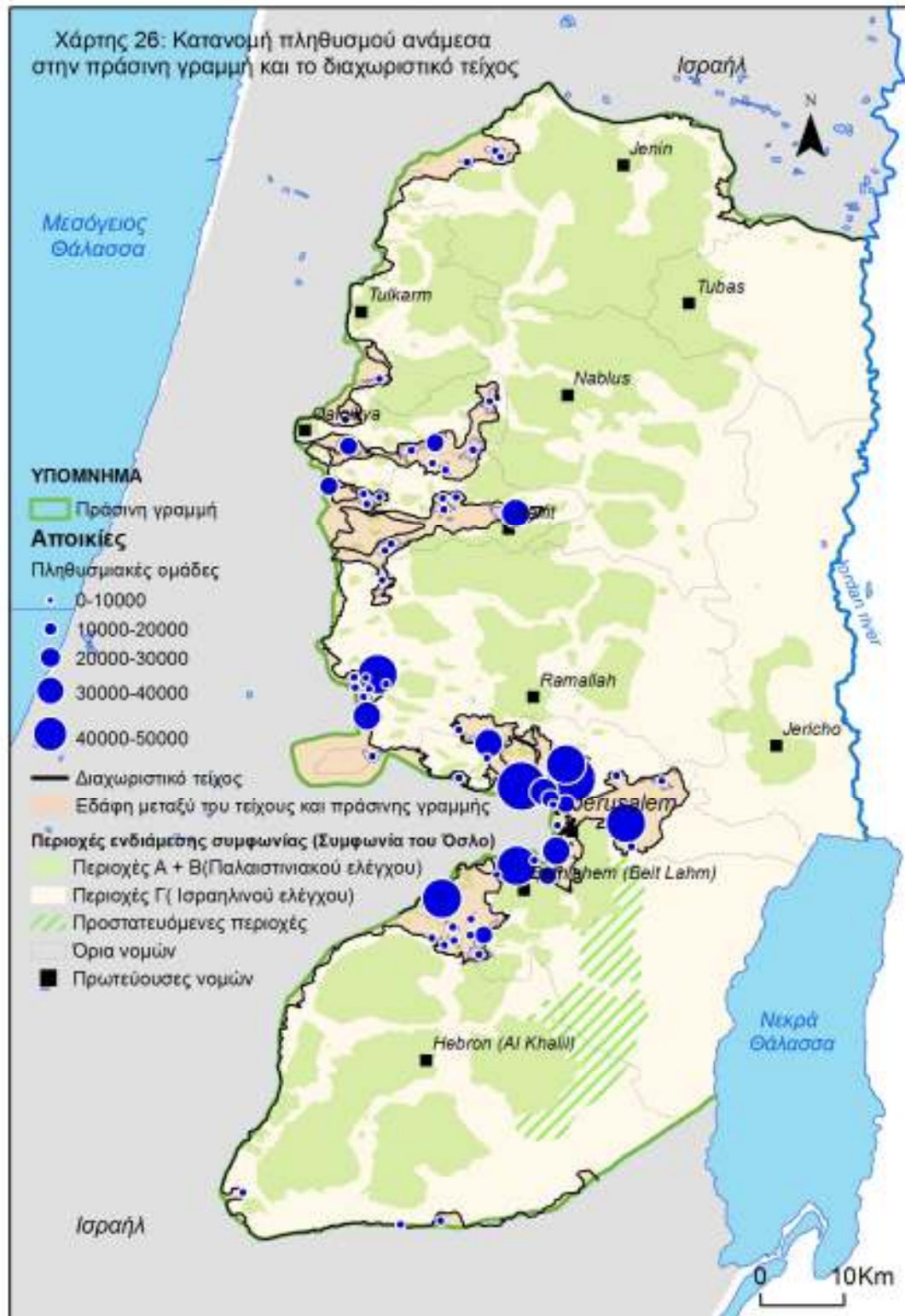
Χάρτης 25: Διαχωριστικό τείχος και οι άμεσα επηρεαζόμενοι οικισμοί

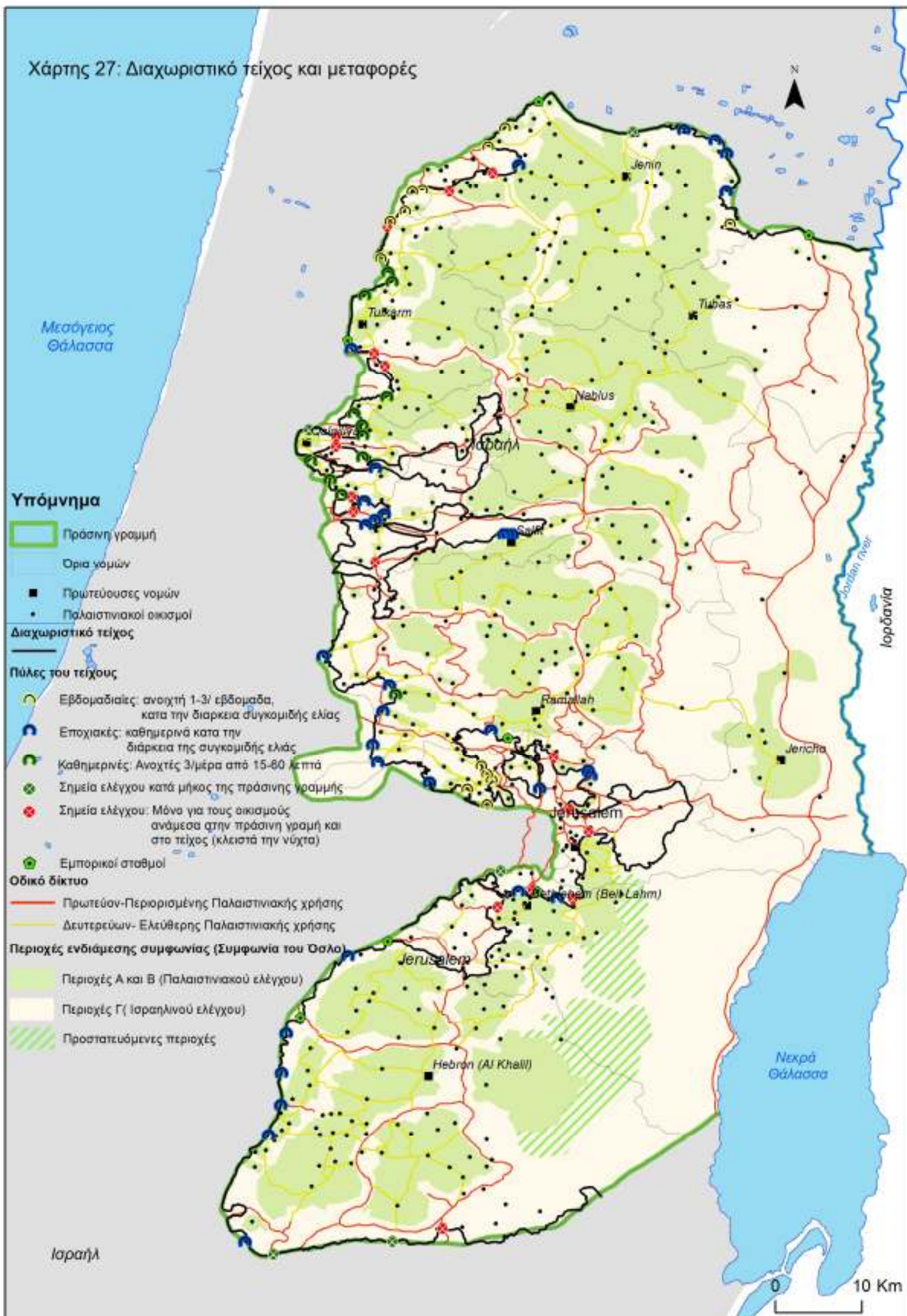
Ισραήλ

0 10 Km

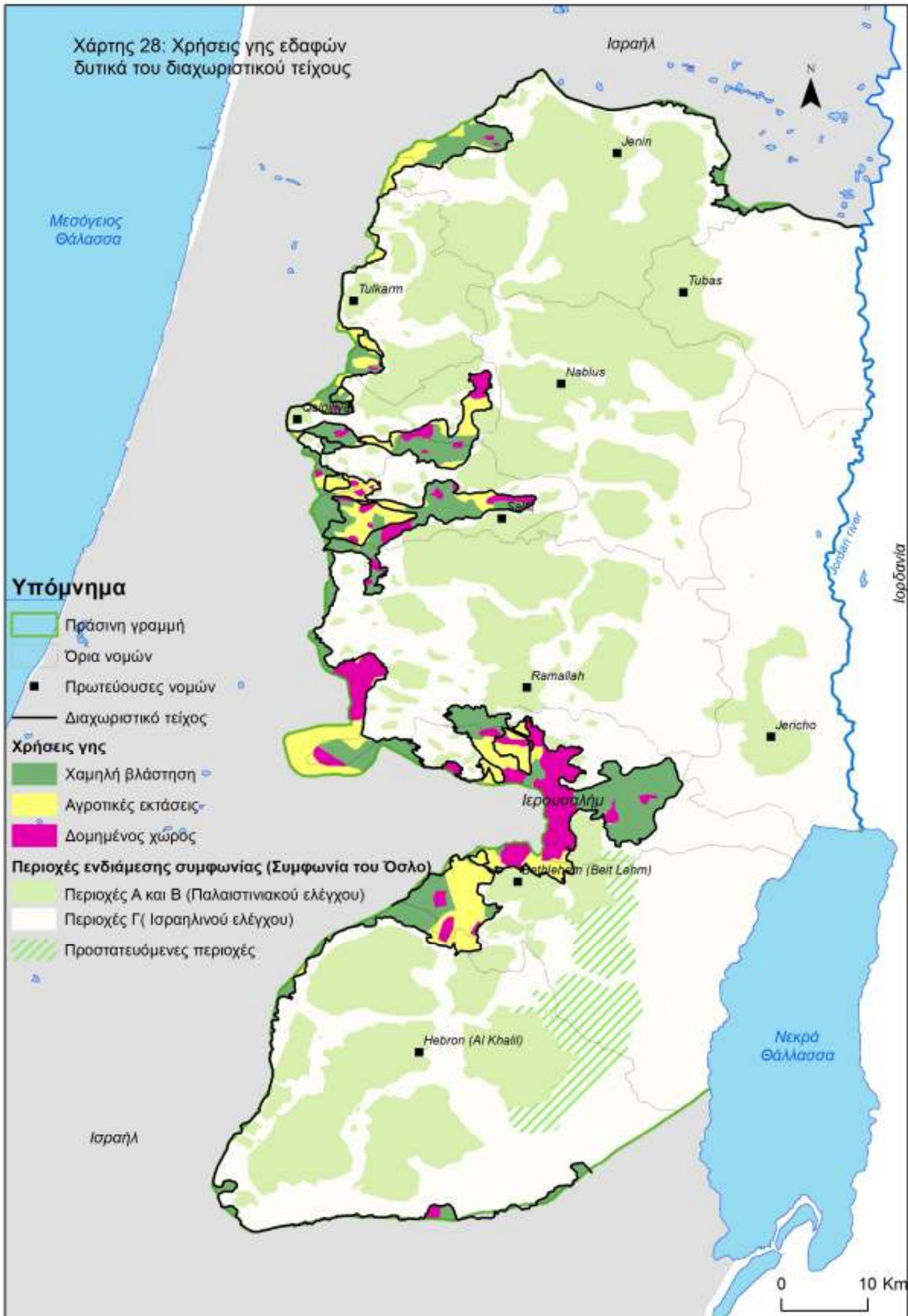
Χάρτης 26: Κατανομή πληθυσμού ανάμεσα στην πράσινη γραμμή και το διαχωριστικό τείχος

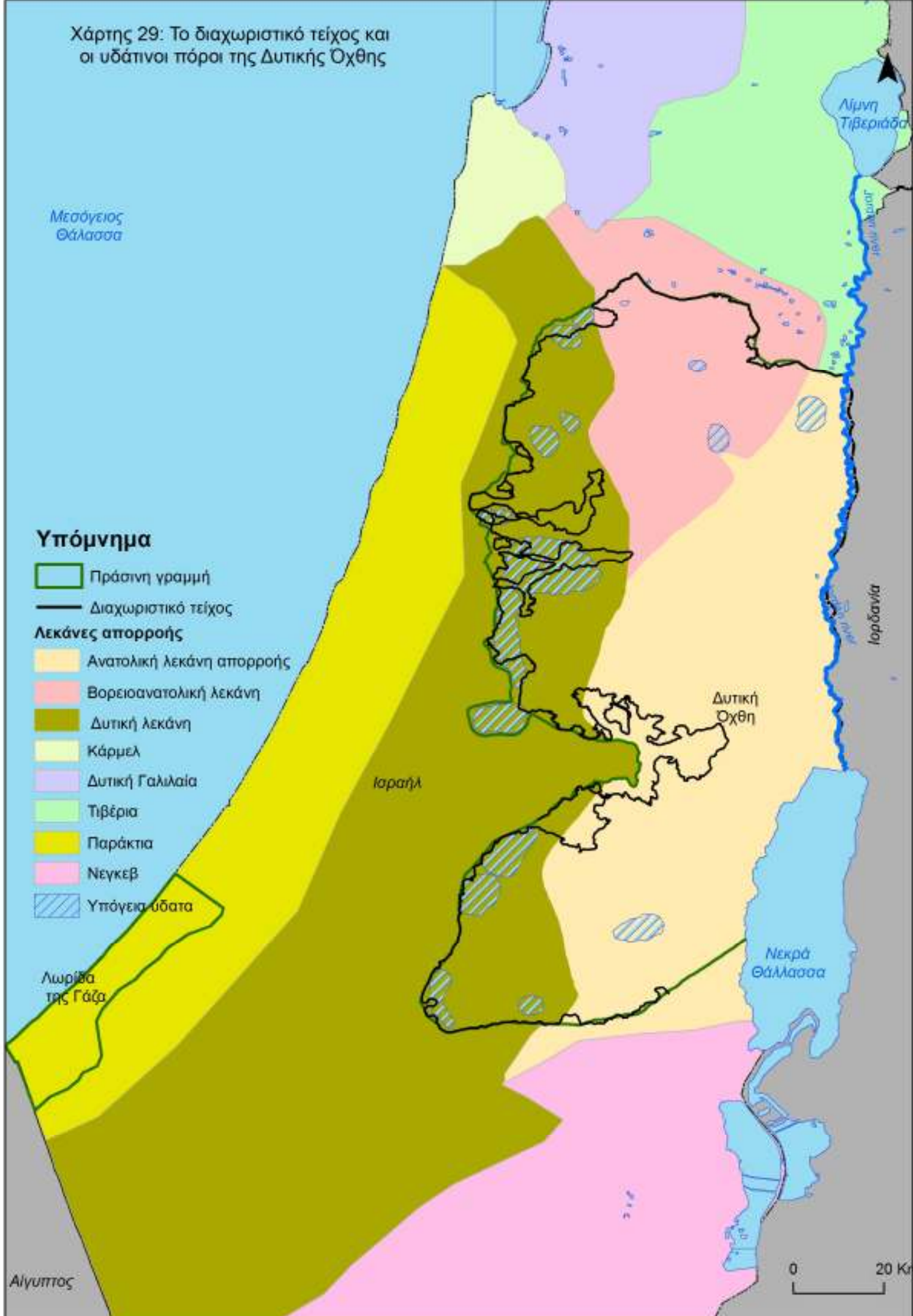
Χάρτης 27: Διαχωριστικό τείχος και μεταφορές

Χάρτης 28: Χρήσεις γης εδαφών
δυτικά του διαχωριστικού τείχους

Χάρτης 29: Το διαχωριστικό τείχος και οι υδάτινοι πόροι της Δυτικής Όχθης

Υπόμνημα

- Πράσινη γραμμή
- Διαχωριστικό τείχος

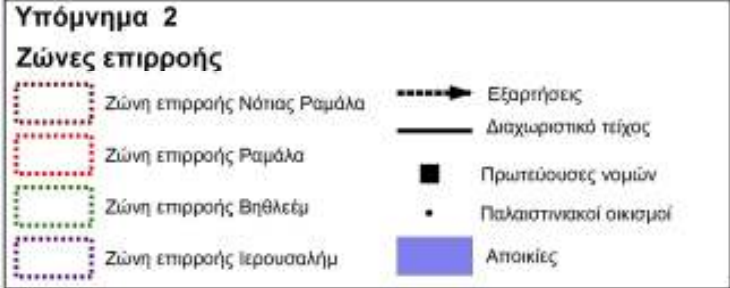
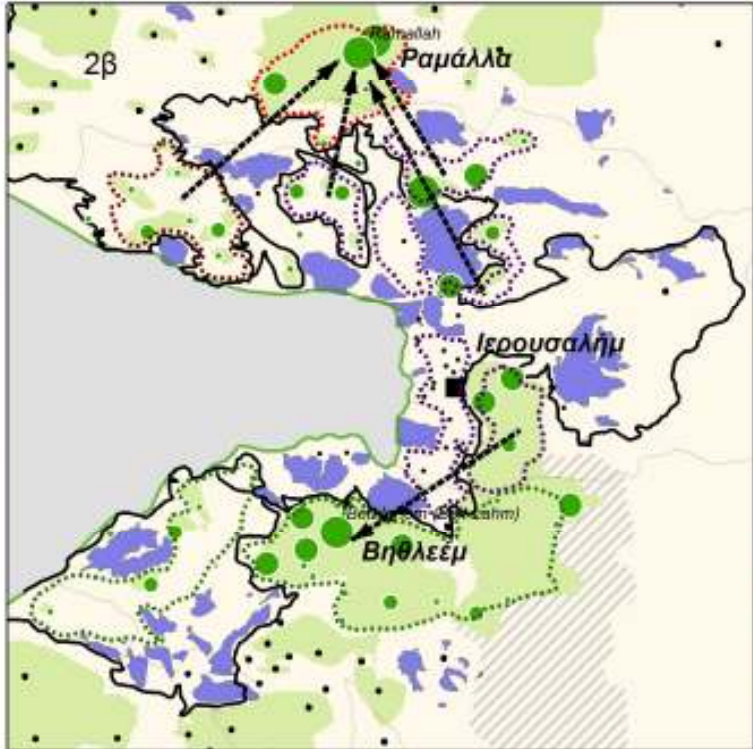
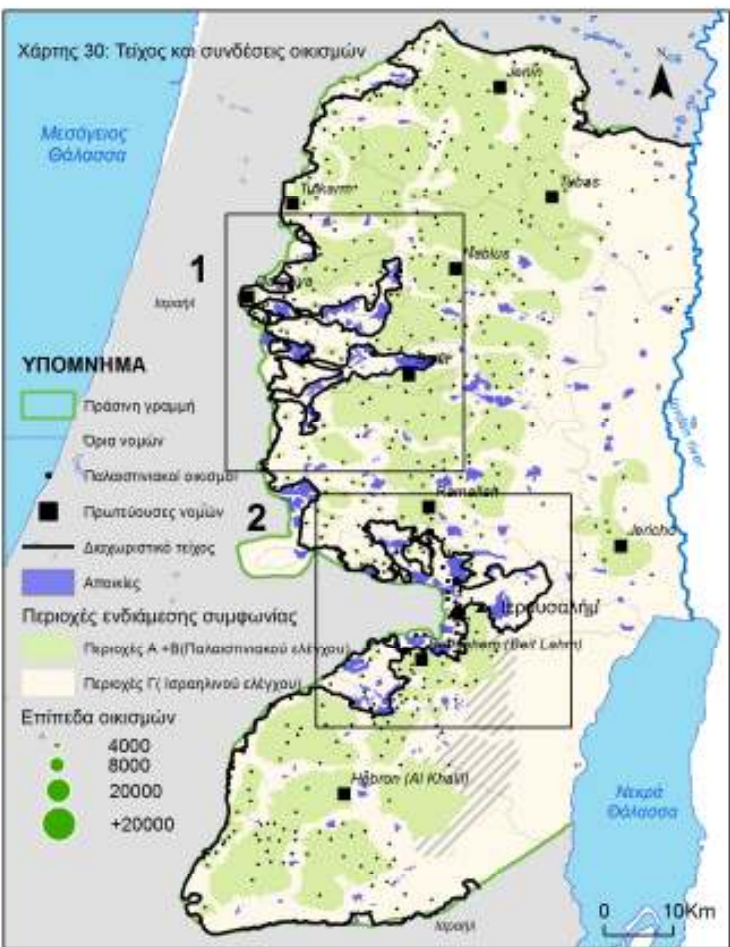
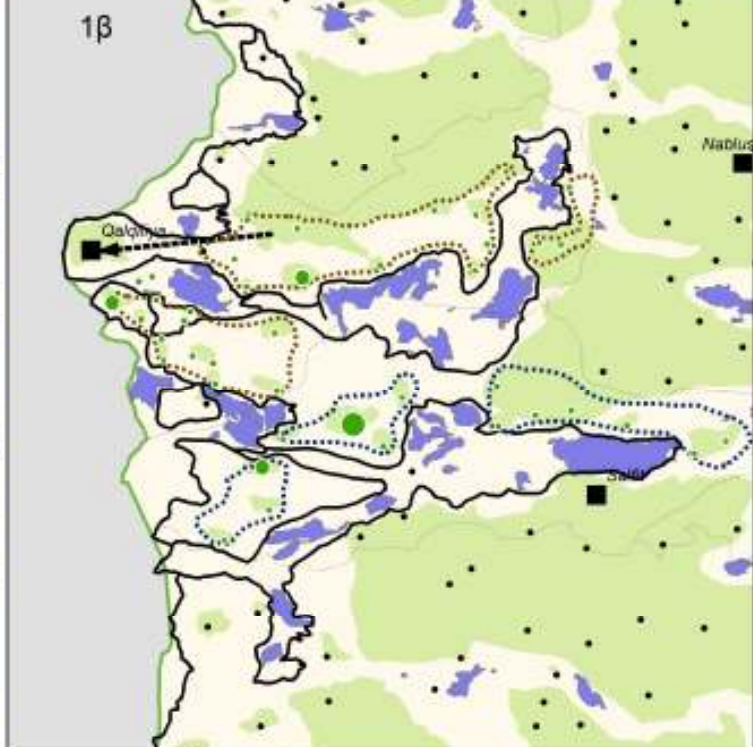
Λεκάνες απορροής

- Ανατολική λεκάνη απορροής
- Βορειοανατολική λεκάνη
- Δυτική λεκάνη
- Κάρμελ
- Δυτική Γαλιλαία
- Τιβέρια
- Παράκτια
- Νεγκεβ
- Υπόγεια ύδατα

0 20 Km

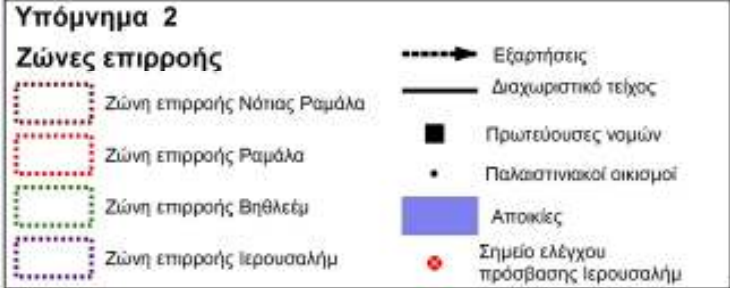
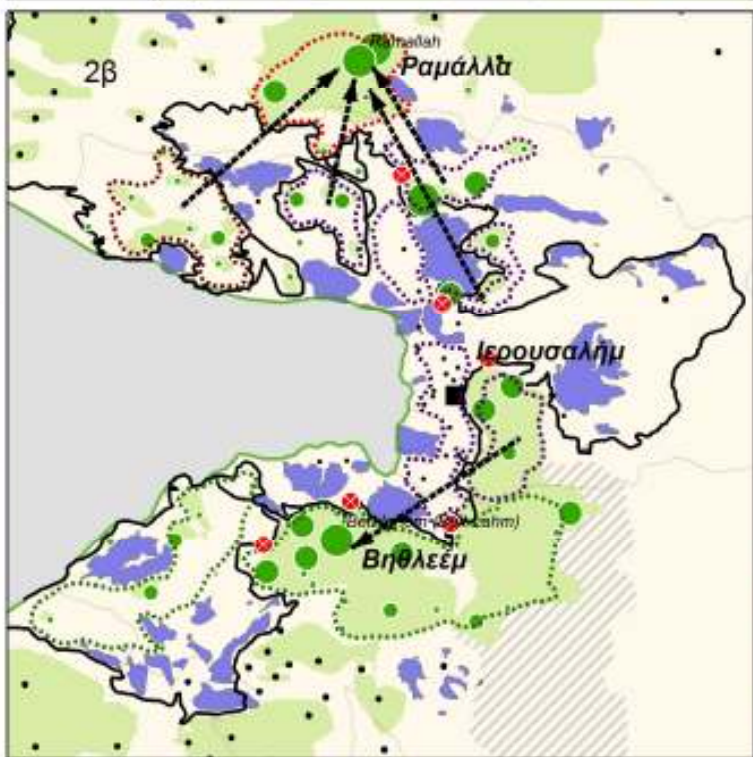
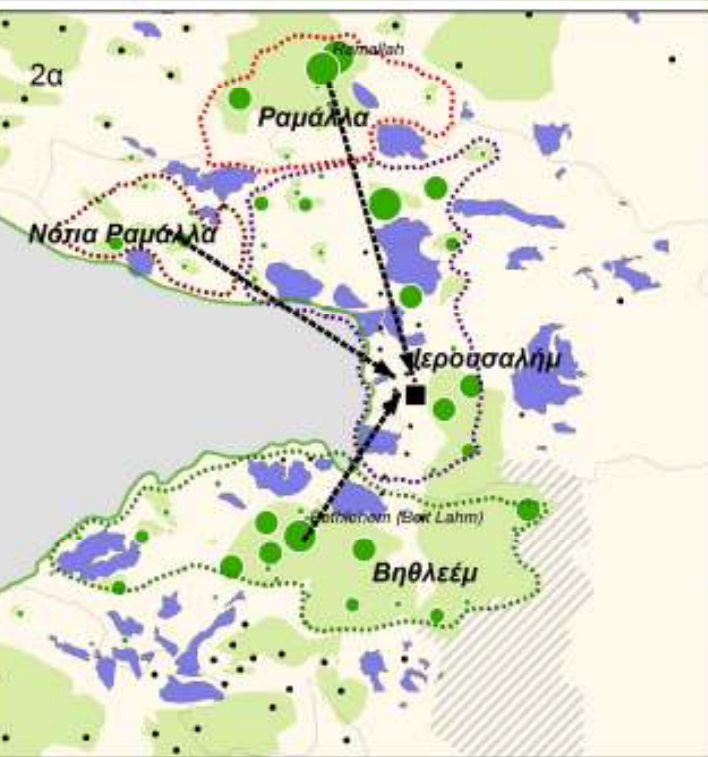
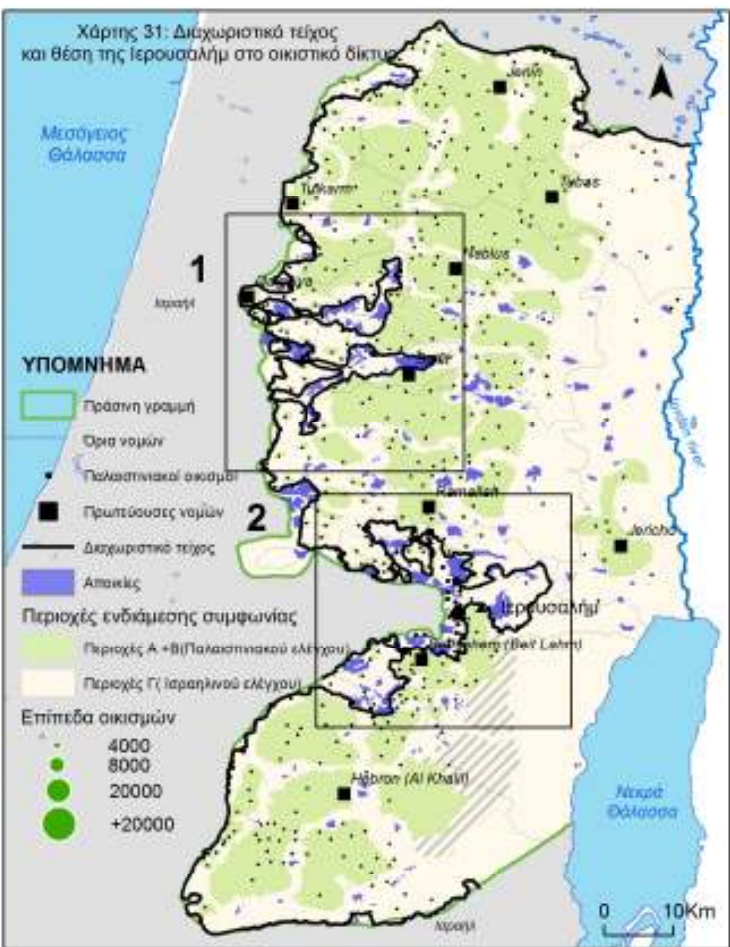
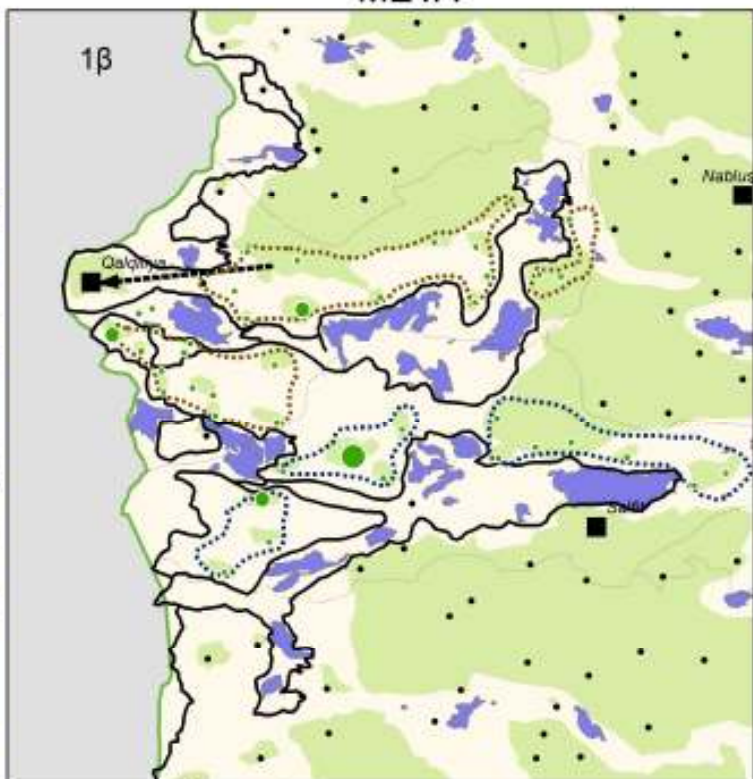
ΠΡΙΝ

ΜΕΤΑ

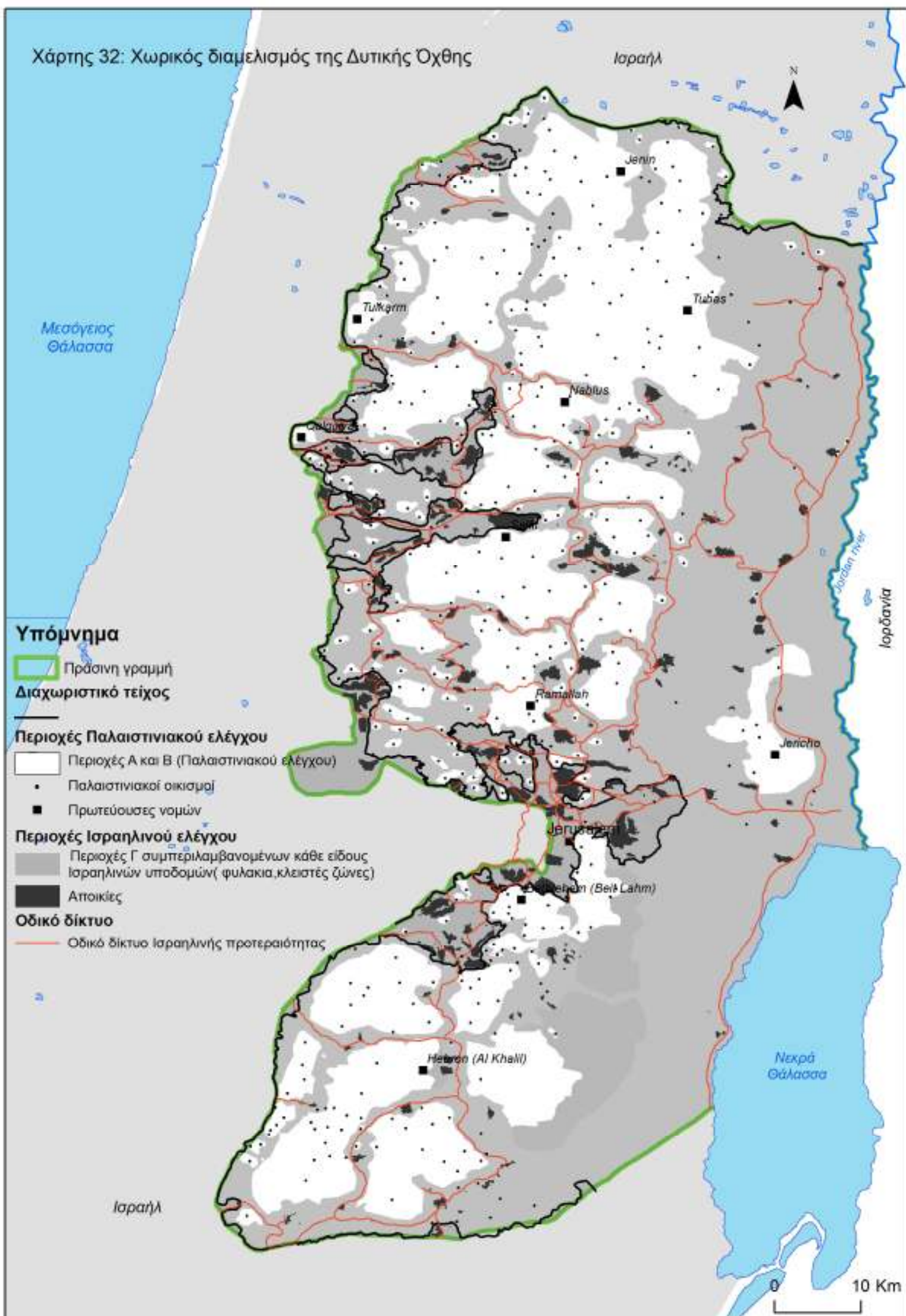

ΠΡΙΝ

ΜΕΤΑ

Χάρτης 32: Χωρικός διαμελισμός της Δυτικής Όχθης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1: Διαχωριστικό τείχος διαχωρίζει τον οικιστικό Ιστό στην περιοχή της Ιερουσαλήμ

Πηγή: ΟCHA, 2007β

Εικόνα 2: Διαδρομή του τείχους στην περιοχή της Ιερουσαλήμ

Πηγή: ΟCHA, 2007β

Εικόνα 3: Το διαχωριστικό τείχος διασχίζει της αυλές των σχολείων στην περιοχή της Ανάτα

Πηγή: ΟCHA, 2007β

Εικόνα 4: Όψη του Πανεπιστημίου της Ιερουσαλήμ

Πηγή: ΟCHA, 2007

Εικόνα 5: Το τείχος στην πόλη Αρ-Ραμ της Ιερουσαλήμ το 2004

Πηγή: ΟCHA, 2007β

Εικόνα 6: Το τείχος στην πόλη Αρ-Ραμ της Ιερουσαλήμ το 2006

Πηγή: ΟCHA, 2007β

Εικόνα 7: Το τείχος περικλείει το πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ

Πηγή: ΟCHA, 2009α

Εικόνα 8: Σημείο ελέγχου Χιζμά. Η αποικία Pisgat ze'ev

Πηγή: ΟCHA, 2009α

Εικόνα 9: Η αποικία Betar Illit περικυκλώνει τον Παλαιστινιακό οικισμό Nahalin στον νομό Βηθλέεμ

Πηγή: ΟCHA, 2007α

Εικόνα 10: Η αποικία Ariel στον νομό Σαλφίτ

Πηγή: ΟCHA, 2007 α

Εικόνα 11: Η αποικία Μα' ale Adumim ανατολικά της Ιερουσαλήμ

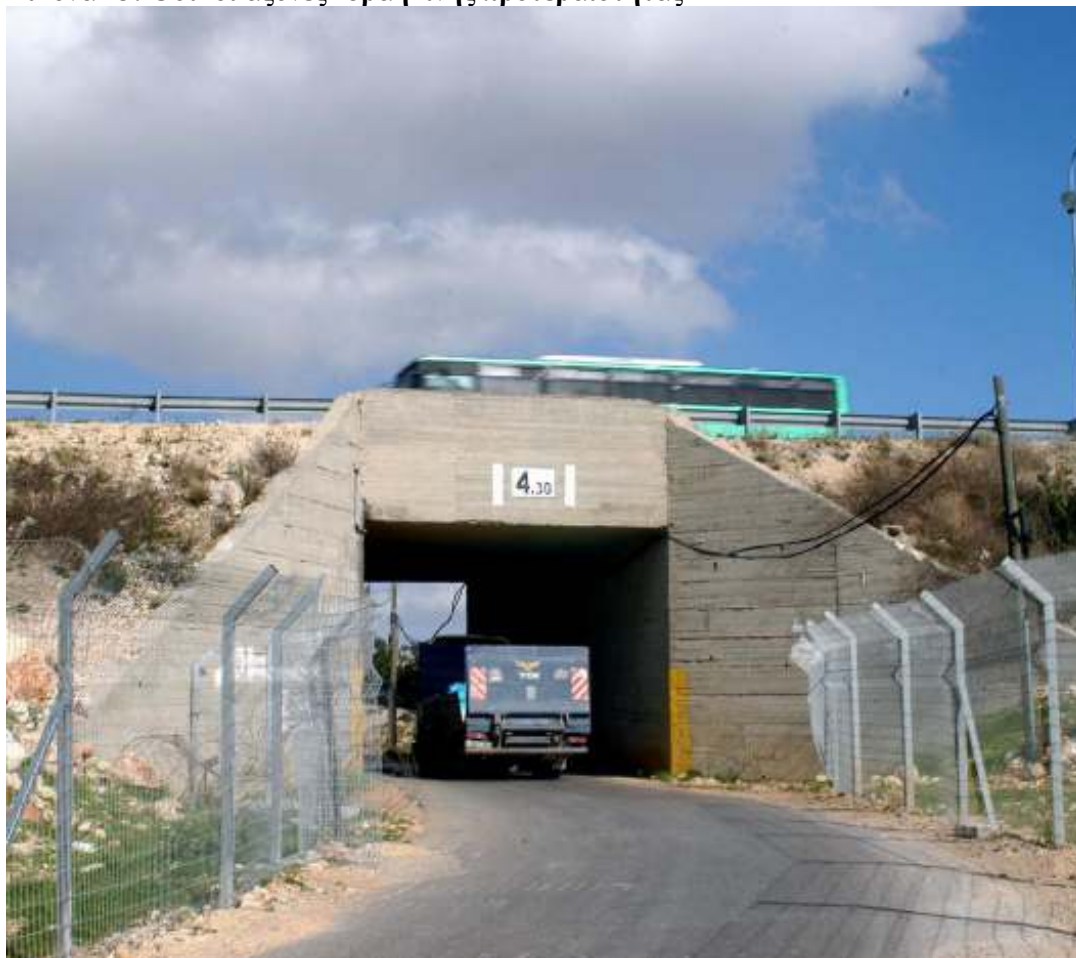
Πηγή: ΟCHA, 2007 α

Εικόνα 12: Φράχτης στον νομό Καλκίλια

Πηγή: ΟCHA, 2007 α

Εικόνα 13: Οδικοί άξονες Ισραηλινής προτεραιότητας

Πηγή: ΟCHA, 2007 α

Εικόνα 14: Σημείο ελέγχου προς την Ιερουσαλήμ

Πηγή: ΟCHA, 2007 α

Εικόνα 15: Στρατόπεδο προσφύγων Balata στον νομό Νάμπλους

Πηγή: ΟCHA, 2007 α

Εικόνα 16: Γεωργική πύλη στον οικισμό Beit Ljza. Αγρότες περιμένουν στην ουρά για να έχουν πρόσβαση στην γη τους

Πηγή: ΟCHA, 2009α

Εικόνα 17: Το τείχος Βορειοανατολικά της Ιερουσαλήμ

Πηγή: OCHA, 2009α

Εικόνα 18: Η διαδρομή του τείχους

Πηγή: <http://www.arij.org/eye-on-palestine/4.pdf>